

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/14

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 31. siječnja 2024.

P.Z. br. 623

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o upravnim sporovima*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 31. siječnja 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike Juru Martinovića, Sanjina Rukavinu i Vedranu Šimundžu Nikolić.

PREDSJEDNIK

Gordana Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/112

URBROJ: 50301-21/06-24-4

Zagreb, 31. siječnja 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o upravnim sporovima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o upravnim sporovima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa i uprave dr. sc. Ivana Malenicu i državne tajnike Juru Martinovića, Sanjina Rukavinu i Vedranu Šimundžu Nikolić.

2
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

Zagreb, siječanj 2024.

PRIJEDLOG ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Stupanjem na snagu Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 20/10.) započela je provedba reforme upravnog spora. Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“, br. 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 29/17. i 110/21.; u daljnjem tekstu: ZUS) temeljni je izvor upravnosudskog postupovnog prava koji je više puta mijenjan s ciljem da se prevladaju uočeni problemi u njegovoj primjeni i unaprijedi sustav osiguranja zakonitosti i sudske zaštite prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela. Unatoč navedenom, problemi nisu u potpunosti otklonjeni, a samim izmjenama i dopunama ZUS-a se na jasan i pregledan način ne bi mogle ugraditi značajne novine kojima se osigurava veća pravna sigurnost i ostvaruje bolja zaštita prava stranaka.

Novi Zakon ima devet dijelova:

- prvi dio se odnosi na opće odredbe kojima se propisuje predmet i cilj novog Zakona, predmet upravnog spora, načela upravnog spora, nadležnost i sastav suda, stranke u upravnom sporu i njihovo zastupanje,
- drugi dio obuhvaća prvostupanjski upravni spor koji započinje podnošenjem tužbe, postupanje suda po tužbi, dokaze i izvođenje dokaza, zakazivanje i vođenje rasprave, poduzimanje drugih radnji u sporu i donošenje sudske odluke,
- treći dio se odnosi na žalbu kao redoviti pravni lijek, obnovu spora i zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke kao izvanredne pravne lijekove,
- četvrti dio obuhvaća troškove upravnog spora,
- peti dio se odnosi na izvršenje sudskih odluka,
- šestim dijelom se propisuje ocjena zakonitosti općih akata,
- sedmi dio se odnosi na poseban način rješavanja upravnih sporova,
- osmi dio obuhvaća novčane kazne i
- deveti dio su prijelazne i završne odredbe.

Osnova novog Zakona je osuvremenjivanje upravnog spora, ukidanje supsidijarne primjene Zakona o parničnom postupku, bolja zaštita prava stranaka, sprečavanje bespotrebnog opterećenja Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud) i Upravnog suda u Zagrebu, poticanje proaktivnijeg pristupa suda u rješavanju predmeta, skraćivanje trajanja upravnog spora, procesna disciplina, osjećaj izvjesnosti za stranke te uklanjanje podnormiranosti.

Naime, novim Zakonom se, s obzirom na to da je Republika Hrvatska država članica Europske unije, izričito propisuje da u upravnom sporu sud odlučuje, između ostalog, na temelju pravne stečevine Europske unije.

Nadalje, budući da je nekim posebnim zakonima propisano da su predmetni upravni sporovi hitni, a ne postoji nikakva opravdanost u hitnosti tih upravnih sporova u odnosu na druge upravne sporove, potrebna je dopuna članka 8. ZUS-a na način da je u slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje rok za rješavanje upravnog spora, predlagatelj dužan razloge za takvo propisivanje roka detaljno i razumno obrazložiti.

Također, posebnim zakonima propisuje se prvostupanjska nadležnost Visokog upravnog suda, čime se odstupa od temeljnog pravila o dvostupanjskom upravnom sudovanju, a Visoki upravni sud, koji prvenstveno rješava najsloženije upravne sporove, nepotrebno se opterećuje. S obzirom na navedeno potrebna je dopuna članka 12. ZUS-a na način da je u slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje nadležnost Visokog upravnog suda, predlagatelj posebnog zakona dužan razloge za takvo rješavanje upravnog spora detaljno i razumno obrazložiti.

Posebnim zakonima propisuje se i mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, na primjer: Zakonom o naknadama u području intelektualnog vlasništva („Narodne novine“, broj 66/21.), Zakonom o kreditnim institucijama („Narodne novine“ br. 159/13., 19/15., 102/15., 15/18., 70/19., 47/20., 146/20., 151/22.), Zakonom o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda („Narodne novine“, br. 173/03., 76/07., 30/09., 49/11., 46/18.), Zakonom o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga („Narodne novine“, br. 173/03., 186/03., 54/05., 76/07., 49/11., 46/18.), Zakonom o industrijskom dizajnu („Narodne novine“, br. 173/03., 54/05., 76/07., 30/09., 49/11., 46/18.), Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima („Narodne novine“, broj 111/21.), Zakonom o žigu („Narodne novine“, broj 14/19.), Zakonom o patentu („Narodne novine“, broj 16/20.), Zakonom o izdavanju pokrivenih obveznica i javnom nadzoru pokrivenih obveznica („Narodne novine“, broj 53/22.) te je potrebna dopuna članka 13. ZUS-a kako bi se spriječilo nepotrebno opterećenje Upravnog suda u Zagrebu u odnosu na druge upravne sudove.

Nadalje, zbog složenosti pojedinih predmeta u upravnim sporovima potrebna je dopuna članka 14. ZUS-a na način da se uvede mogućnost da u posebnim slučajevima i pod određenim uvjetima u upravnim sporovima pred upravnim sudovima odlučuje vijeće.

Institut oglednog spora primjenjuje se ako je u pet ili više prvostupanjskih upravnih sporova predmet tužbe iste pravne i činjenične prirode, čime se ostvaruje načelo ekonomičnosti, pravna sigurnost i osjećaj izvjesnosti za stranke.

Budući da ZUS u odnosu na poslovnu sposobnost fizičke osobe i valjanost zastupanja upućuje na odgovarajuću primjenu Zakona o parničnom postupku (članak 20. stavak 7. i članak 21. stavak 2. ZUS-a) predmetno, s obzirom na specifičnosti upravnog spora, stvara probleme u primjeni te se stoga novim Zakonom u potpunosti razrađuju navedene odredbe (članci 17. do 37. novog Zakona).

Također, radi procesne discipline i uklanjanja dvojbi koje su postojale u podrednoj primjeni Zakona o parničnom postupku (članak 33. stavak 5., članak 34. stavak 3. i članak 54. stavak 2. ZUS-a) novi Zakon u cijelosti propisuje i detaljno razrađuje dokaze i izvođenje dokaza u upravnom sporu, pribavljanje dokaza te održavanje reda.

Nadalje, novim Zakonom uklanja se i podnormiranost u odnosu na raspravu (članci 37. do 39. ZUS-a). Detaljnim razrađivanjem odredbi od zakazivanja do zaključivanja rasprave potiče se proaktivniji pristup suda u rješavanju predmeta i procesna disciplina stranaka, što u konačnici dovodi do skraćivanja trajanja upravnog spora.

Upotpunjuju se i uočene praznine ZUS-a te se novim Zakonom propisuje proširenje tužbenog zahtjeva u sporu pokrenutom zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke, spajanje upravnih sporova i donošenje dopunske presude.

Članak 66. ZUS-a se mijenja na način da se u žalbenom postupku propisuje bolja zaštita prava stranaka na način da novi Zakon radi razliku između bitnih odredaba upravnog spora koje su utjecale ili su mogle biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke i bitnih povreda upravnog spora koje zbog svoje težine uvijek utječu na donošenje zakonite odluke i takve povrede taksativno navodi.

Također, mijenja se i članak 76. ZUS-a koji se odnosi na obnovu spora te se propisuje bolja zaštita prava stranaka na način da se uvodi mogućnost obnove spora okončanog rješenjem, a kao razlozi obnove dodaju se slučajevi kada je postupak pred Europskim sudom za ljudska prava okončan prijateljskim rješenjem spora u skladu s člankom 39. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno jednostranim priznanjem povrede u skladu s člankom 62.A Poslovnika Europskog suda za ljudska prava i kada je odluka u oglednom sporu na temelju koje su riješeni ogledni sporovi stavljena izvan snage.

Izmjenom članka 78. ZUS-a omogućuje se strankama izravan pristup Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Naime, novim Zakonom se propisuje da zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke može podnijeti protivna stranka ako je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske bilo stranka u upravnom sporu ili je zastupalo tuženika u upravnom sporu i stranka ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske utvrdi da ne postoje uvjeti za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti, a o tome ne obavijesti stranku najkasnije u roku od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga.

Nadalje, mijenjaju se i nadopunjuju odredbe koje se odnose na troškove upravnog spora, izvršenje sudskih odluka i ocjenu zakonitosti općih akata.

Naime, novim Zakonom uklanja se podnormiranost u odnosu na troškove upravnog spora (članak 79. ZUS-a) čime se ostvaruje procesna disciplina stranaka, što u konačnici dovodi do skraćivanja trajanja upravnog spora i smanjenja troškova postupka. Također, sprečava se zlouporaba prava stranka koja im pripadaju u sporu na način da nemaju pravo na naknadu troškova.

Novi Zakon propisuje proaktivniji pristup izvršenju odluka u odnosu na članke 81. i 82. ZUS-a te se uvode novčane kazne za čelnika nadležnog javnopravnog tijela ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje bez opravdanih razloga ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom, ako u roku od 15 dana ne dostavi sudu odgovor na zahtjev za izvršenje i ako u izvršenju presude donese novu odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda. Sud će izricati daljnje novčane kazne sve dok tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje ne donese novu odluku o izvršenju presude.

Također, radi bolje zaštite prava stranaka ukida se pojedinačna odluka javnopravnog tijela kao preduvjet za pokretanje postupka za ocjenu zakonitosti općeg akt (članak 83. ZUS-a) te postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom koji smatraju da su im općim aktom povrijeđena njihova prava ili pravni interes. Također, detaljno se razrađuje postupak ocjene zakonitosti općih akata.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

GLAVA I.

TEMELJNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju nadležnost, sastav suda i pravila postupka na temelju kojih upravni sudovi odlučuju o zakonitosti odluka javnopravnih tijela o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka te o zakonitosti postupanja javnopravnih tijela iz područja upravnog prava (u daljnjem tekstu: upravni spor).

Cilj Zakona

Članak 2.

(1) Cilj je ovoga Zakona osigurati zakonitost i sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela.

(2) Javnopravnim tijelom u smislu ovoga Zakona smatra se tijelo državne uprave i drugo državno tijelo, tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravna osoba koja ima javnu ovlast i pravna osoba koja obavlja javnu službu (pružatelj javnih usluga).

Predmet upravnog spora

Članak 3.

(1) Predmet upravnog spora jesu:

1. ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek,
2. ocjena zakonitosti postupanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava kojim je povrijeđeno pravo, obveza ili pravni interes stranke protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek,
3. ocjena zakonitosti propuštanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava da u zakonom propisanom roku odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu ili redovitom pravnom lijeku stranke odnosno da postupi prema propisu,
4. ocjena zakonitosti sklapanja, raskidanja i izvršavanja upravnog ugovora.

(2) Predmet upravnog spora je i ocjena zakonitosti općeg akta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koja ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu (u daljnjem tekstu: opći akt).

Iznimke od vođenja upravnog spora

Članak 4.

(1) Upravni spor ne može se voditi u stvarima u kojima je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora.

(2) Upravni spor ne može se voditi o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela, ali se može voditi o zakonitosti takve odluke, granicama ovlasti i svrsi radi koje je ovlast dana.

(3) Upravni spor ne može se voditi protiv postupovne odluke javnopravnog tijela, već se takva odluka može pobijati tužbom protiv odluke o glavnoj stvari, ako zakonom nije drukčije propisano.

Načelo zakonitosti

Članak 5.

U upravnom sporu sud odlučuje na temelju Ustava, pravne stečevine Europske unije, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava.

Načelo izjašnjavanja stranke

Članak 6.

(1) Prije donošenja presude sud će svakoj stranci dati mogućnost izjasniti se o zahtjevima i navodima drugih stranaka te o svim činjenicama i pravnim pitanjima koja su predmet upravnog spora.

(2) Sud može odlučiti u upravnom sporu bez davanja stranci mogućnosti da se izjasni samo u slučajevima propisanim zakonom.

Načelo usmene rasprave

Članak 7.

(1) U upravnom sporu sud odlučuje na temelju usmene, neposredne i javne rasprave.

(2) Sud može odlučiti u upravnom sporu bez održavanja rasprave samo u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Načelo učinkovitosti

Članak 8.

(1) Sud će upravni spor provesti brzo i bez odugovlačenja, uz izbjegavanje nepotrebnih radnji i troškova, onemogućit će zlouporabu prava stranaka i drugih sudionika u sporu te će odluku donijeti u razumnom roku.

(2) U slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje rok za rješavanje upravnog spora, predlagatelj posebnog zakona dužan je razloge za takvo propisivanje roka detaljno i razumno obrazložiti.

Načelo pomoći neukoj stranci

Članak 9.

Sud će voditi brigu o tome da neznanje i neukost stranke i drugih sudionika u upravnom sporu ne bude na štetu prava koja imaju na temelju zakona.

Obveznost sudskih odluka

Članak 10.

(1) Pravomoćna presuda suda obvezna je za stranke u upravnom sporu i njihove pravne sljednike.

(2) Pravomoćna presuda suda kojom se odlučuje o zakonitosti općeg akta obvezna je za sve.

Službena upotreba jezika i pisma

Članak 11.

(1) Upravni spor vodi se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.

(2) Stranke i drugi sudionici u upravnom sporu imaju pravo pred sudom upotrebljavati svoj jezik uz ovlaštenog prevoditelja. Te se stranke mogu odreći prava na prevođenje ako izjave da znaju hrvatski jezik. Troškovi prevođenja terete stranku na koju se odnose, ako zakonom nije drukčije propisano.

GLAVA II.

NADLEŽNOST I SASTAV SUDA

Nadležnost

Članak 12.

(1) Upravne sporove (u daljnjem tekstu: spor) rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud).

(2) Upravni sudovi odlučuju:

1. o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela,
2. o tužbama protiv postupanja javnopravnih tijela,
3. o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku,
4. o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora,
5. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

(3) Visoki upravni sud odlučuje:

1. o žalbama protiv presuda upravnih sudova i rješenja upravnih sudova protiv kojih je dopuštena žalba,
2. o zakonitosti općih akata,
3. o sukobu nadležnosti između upravnih sudova,
4. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

(4) U slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, predlagatelj posebnog zakona dužan je razloge za takvo rješavanje upravnog spora detaljno i razumno obrazložiti.

Mjesna nadležnost

Članak 13.

(1) Za rješavanje u sporu mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište, ako zakonom nije drukčije propisano. Ako tužitelj nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na području kojeg tužitelj ima boravište.

(2) Ako tužitelj nema prebivalište, boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ili je postupilo ima sjedište.

(3) Za rješavanje u sporovima pokrenutim po tužbama više tužitelja u istoj stvari, koji nemaju prebivalište, boravište ili sjedište na istom području, mjesno nadležan je upravni sud na području kojeg javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ili je postupilo ima sjedište.

(4) U sporovima koji se odnose na nekretninu ili na pravno pitanje koje je povezano s nekim mjestom, mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg se nalazi ta nekretnina ili mjesto s kojim je povezano to pravno pitanje.

(5) U sporovima koji se odnose na upravne ugovore mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg se nalazi sjedište javnopravnog tijela koje je stranka ugovora.

(6) U sporovima koji se odnose na brodove i zrakoplove hrvatske državne pripadnosti ili u stvarima u kojima je povod za vođenje spora nastao na brodu ili zrakoplovu hrvatske državne pripadnosti mjesno je nadležan upravni sud prema matičnoj luci broda ili zrakoplova.

(7) Sukob mjesne nadležnosti između upravnih sudova na prijedlog stranke ili suda bez odgode rješava Visoki upravni sud.

(8) U slučaju spriječenosti nadležnog upravnog suda za rješavanje određenog upravnog spora Visoki upravni sud će na prijedlog stranke ili suda odrediti koji će sud preuzeti rješavanje spora.

(9) Propisivanje mjesne nadležnosti protivno odredbama ovoga Zakona nije dopušteno.

Sastav suda

Članak 14.

- (1) U upravnim sporovima pred upravnim sudovima odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad.
- (2) U upravnim sporovima, a kada to zahtijeva složenost slučaja, sudac kojem je predmet dodijeljen u rad može takav predmet rješavati u vijeću od tri suca.
- (3) Vijeće iz stavka 2. ovog članka čine sudac kojem je predmet dodijeljen u rad kao predsjednik vijeća i dva suca kao članovi vijeća.
- (4) Visoki upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca, osim o zakonitosti općih akata kada odlučuje u vijeću od pet sudaca.

Izuzeće

Članak 15.

- (1) Sudac ne može odlučivati niti sudjelovati u sporu:
 1. ako je sam stranka, zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke ili ako je sa strankom u odnosu suovlaštenika ili suobveznika,
 2. ako mu je stranka ili zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj do četvrtog stupnja, ili mu je bračni drug, izvanbračni drug, životni partner ili srodnik po tazbini do drugog stupnja, bez obzira na to je li brak prestao ili nije,
 3. ako je skrbnik, posvojitelj ili posvojenik stranke, njezina zakonskog zastupnika ili opunomoćenika,
 4. ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke u upravnom postupku ili prvostupanjskom upravnom sporu,
 5. ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost.
- (2) Čim sudac sazna da postoji koji od razloga za izuzeće, prekinut će svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda, koji će rješenjem odlučiti o izuzeću suca i odrediti drugog suca.
- (3) Izuzeće suca može tražiti i stranka koja je zahtjev za izuzeće dužna podnijeti čim sazna da postoji razlog za izuzeće, najkasnije do zaključenja rasprave, a ako nije bilo rasprave, do donošenja odluke.
- (4) O izuzeću predsjednika suda odlučuje predsjednik Visokog upravnog suda, a o izuzeću predsjednika Visokog upravnog suda odlučuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske.
- (5) Odredbe o izuzeću sudaca primjenjuju se na odgovarajući način na savjetnike i zapisničare.
- (6) Protiv rješenja kojim je odlučeno o izuzeću posebna žalba nije dopuštena.

Odbačaj zahtjeva za izuzeće

Članak 16.

(1) Nije dopušten zahtjev za izuzeće:

1. kojim se traži izuzeće svih sudaca nekoga suda ili svih sudaca koji bi mogli suditi u nekom predmetu,
2. o kojem je već odlučeno,
3. u kojem nije naveden obrazloženi razlog zbog kojeg se traži izuzeće.

(2) Nedopušten zahtjev za izuzeće odnosno zahtjev podnesen nakon roka iz članka 15. stavka 3. ovog Zakona odbacit će sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad odnosno predsjednik vijeća suda pred kojim se vodi spor u povodu kojeg je izuzeće zatraženo.

GLAVA III.

STRANKE U UPRAVNOM SPORU I NJIHOVO ZASTUPANJE

Stranke u upravnom sporu

Članak 17.

Stranke u sporu su tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba.

Tužitelj

Članak 18.

(1) Tužitelj je fizička ili pravna osoba koja smatra da su joj prava i pravni interesi povrijeđeni pojedinačnom odlukom, postupanjem javnopravnog tijela, odnosno propuštanjem donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku ili sklapanjem, raskidom ili izvršavanjem upravnog ugovora.

(2) Tužitelj može biti osoba koja nema pravne osobnosti ili skupina osoba ako su pojedinačnom odlukom ili postupanjem javnopravnog tijela povrijeđena njihova prava i pravni interesi.

(3) Tužitelj može biti javnopravno tijelo koje je sudjelovalo ili je trebalo sudjelovati u donošenju odluke, postupanju ili sklapanju upravnog ugovora.

(4) Tužitelj može biti i državno tijelo ovlašteno zakonom.

Tuženik

Članak 19.

Tuženik je javnopravno tijelo koje je donijelo ili propustilo donijeti pojedinačnu odluku, postupilo ili propustilo postupiti, odnosno koje je stranka upravnog ugovora.

Zainteresirana osoba

Članak 20.

(1) Zainteresirana osoba je svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, postupanje ili propuštanje postupanja javnopravnog tijela, odnosno sklapanje, raskid ili izvršavanje upravnog ugovora povrijedilo njezino pravo ili pravni interes.

(2) Zainteresirana osoba je i javnopravno tijelo koje smatra da sudska odluka može imati učinak na prava i pravne interese koje to javnopravno tijelo štiti na temelju zakona.

(3) Sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke pozvati zainteresiranu osobu da sudjeluje u sporu.

(4) Zainteresirana osoba može se uključiti u spor u svakom trenutku.

(5) Sud će bez odgode obavijestiti sve stranke o uključivanju zainteresirane osobe u spor.

Poduzimanje radnji u upravnom sporu

Članak 21.

(1) Tužitelj i zainteresirana osoba mogu poduzimati radnje u sporu ako su potpuno poslovno sposobni, odnosno u granicama svoje poslovne sposobnosti.

(2) Za tužitelja ili zainteresiranu osobu radnje u sporu može poduzimati osoba ovlaštena za zastupanje, zajednički predstavnik i zajednički opunomoćenik skupine osoba. Osoba ovlaštena za zastupanje dužna je pri prvoj radnji u sporu podnijeti dokaz o ovlasti za zastupanje stranke.

(3) Za tuženika radnje u sporu može poduzimati službena osoba javnopravnog tijela koja je donijela ili propustila donijeti odluku, postupila ili propustila postupiti, odnosno službena osoba javnopravnog tijela čija je odluka potvrđena osporavanom odlukom te druga osoba određena propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela. Za poduzimanje radnji u sporu čelnik javnopravnog tijela može ovlastiti drugu službenu osobu tog tijela. Tijela državne uprave i druga državna tijela po punomoći čelnika može zastupati državno odvjetništvo.

(4) Kada je Vlada Republike Hrvatske tuženik u upravnom sporu, za poduzimanje radnji u sporu može ovlastiti službenu osobu pojedinog ministarstva ili drugog tijela državne uprave iz čijeg djelokruga je predmet upravnog spora, uz sukladnu primjenu stavka 3. ovog članka.

(5) Radnja u sporu koju poduzima osoba ovlaštena za zastupanje ima isti pravni učinak kao da je poduzima i sama stranka.

(6) Sud može, kada smatra korisnim za razrješenje spora, pozvati tužitelja ili zainteresiranu osobu koje zastupa osoba ovlaštena za zastupanje da se osobno odazovu i izjasne o određenim činjenicama.

Postupovna nesposobnost tužitelja i zainteresirane osobe

Članak 22.

(1) Tužitelja ili zainteresiranu osobu koja nema postupovnu sposobnost zastupa njezin zakonski zastupnik.

(2) Zakonski zastupnik određuje se zakonom ili aktom nadležnoga tijela donesenim na temelju zakona.

Zakonski zastupnik tužitelja i zainteresirane osobe

Članak 23.

(1) Zakonski zastupnik može u ime tužitelja ili zainteresirane osobe poduzimati sve radnje u sporu, ali ako je za podnošenje ili povlačenje tužbe, za priznanje tužbenog zahtjeva, za zaključenje nagodbe ili za poduzimanje drugih radnji u postupku u posebnim propisima određeno da zastupnik mora imati posebno ovlaštenje, on može te radnje poduzimati samo ako ima takvo ovlaštenje.

(2) Osoba koja se pojavljuje kao zakonski zastupnik dužna je na zahtjev suda dokazati da je zakonski zastupnik. Kad je za poduzimanje određenih radnji u sporu potrebno posebno ovlaštenje, zakonski zastupnik dužan je dokazati da ima takvo ovlaštenje.

(3) Kad sud utvrdi da zakonski zastupnik ne ulaže dovoljno pozornosti u zastupanju, obavijestit će o tome tijelo koje ga je odredilo, odnosno koje obavlja nadzor nad radom zakonskog zastupnika. Ako bi zbog propuštanja zastupnika mogla nastati šteta za tužitelja ili zainteresiranu osobu, sud će zastati sa sporom i predložiti određivanje drugog zakonskog zastupnika.

Briga o postupovnoj sposobnosti te urednom zastupanju

Članak 24.

U tijeku cijelog upravnog spora sud će, po službenoj dužnosti, brinuti je li osoba koja se pojavljuje kao tužitelj ili zainteresirana osoba postupovno sposobna, zastupa li postupovno nesposobnu stranku njezin zakonski zastupnik i ima li zakonski zastupnik posebno ovlaštenje kad je ono potrebno.

Otklanjanje nedostataka u postupovnoj sposobnosti te urednom zastupanju

Članak 25.

- (1) Kad sud utvrdi da stranka nema zakonskog zastupnika ili da zakonski zastupnik nema posebno ovlaštenje kad je ono potrebno, zatražit će da tijelo nadležno za socijalnu skrb postavi skrbnika postupovno nesposobnoj osobi odnosno pozvat će zakonskog zastupnika da pribavi posebno ovlaštenje ili će poduzeti druge mjere koje su potrebne da bi postupovno nesposobna stranka bila pravilno zastupana.
- (2) Sud može odrediti stranci rok za otklanjanje nedostataka iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Dok se ne otklone ti nedostaci, mogu se u sporu poduzimati samo one radnje zbog čije bi odgode mogle nastati štetne posljedice za stranku.

Sposobnost biti opunomoćenik tužitelja i zainteresirane osobe

Članak 26.

- (1) Tužitelja ili zainteresiranu osobu kao opunomoćenik može zastupati odvjetnik, osoba koja je s njome u radnom odnosu, ako je potpuno poslovno sposobna, krvni srodnik u ravnoj lozi, brat, sestra, bračni drug, izvanbračni drug ili životni partner – ako je potpuno poslovno sposoban i ako se ne bavi nadripisarstvom, ako zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Službenike i namještenike u upravnim sporovima u vezi s ostvarivanjem njihovih prava iz službeničkih odnosa može kao opunomoćenik zastupati osoba koja je u radnom odnosu u sindikatu čiji je on član ili u udruzi sindikata u koju je udružen sindikat čiji je on član.

Uskrata zastupanja opunomoćeniku

Članak 27.

- (1) Ako se kao opunomoćenik pojavi osoba koja ne može biti opunomoćenikom prema odredbama ovog Zakona, sud će takvoj osobi rješenjem uskratiti daljnje zastupanje i o tome obavijestiti stranku.
- (2) Ako utvrdi da opunomoćenik koji nije odvjetnik nije sposoban obavljati tu dužnost, sud će upozoriti stranku na štetne posljedice koje mogu nastati zbog nepravilnog zastupanja.

Izmjena ili opoziv izjava opunomoćenika

Članak 28.

- (1) Stranka može izmijeniti ili opozvati izjavu svog opunomoćenika na ročištu na kome je ta izjava dana.
- (2) Ako je opunomoćenik priznao koju činjenicu na ročištu kome stranka nije prisustvovala ili je koju činjenicu priznao u podnesku, a stranka to priznanje kasnije izmijeni ili opozove, sud će prema svom uvjerenju, uzimajući u obzir sve okolnosti, ocijeniti hoće li uzeti za priznatu ili osporenu činjenicu koju je stranka najprije priznala, a onda potpuno ili djelomično porekla ili ograničila priznanje dodavanjem drugih činjenica.

Opseg punomoći

Članak 29.

(1) Opseg punomoći određuje stranka.

(2) Stranka može ovlastiti opunomoćenika da poduzima samo određene radnje ili da poduzima sve radnje u sporu.

Opseg punomoći odvjetnika

Članak 30.

(1) Ako je stranka izdala odvjetniku punomoć za vođenje spora, a nije pobliže odredila ovlaštenja u punomoći, odvjetnik je ovlašten na temelju takve punomoći:

1. obavljati sve radnje u sporu, a osobito podnijeti tužbu, povući je, priznati tužbeni zahtjev, zaključiti nagodbu, podnijeti pravni lijek i odreći se ili odustati od njega te zahtijevati donošenje rješenja o odgovornom učinku tužbe i privremenoj mjeri,
2. podnijeti zahtjev za izvršenje i poduzimati potrebne radnje u sporu u povodu takva zahtjeva,
3. od protivne stranke primiti dosuđene troškove,
4. punomoć prenijeti na drugog odvjetnika ili ovlastiti drugog odvjetnika na poduzimanje samo pojedinih radnji u sporu.

(2) Za podnošenje prijedloga za obnovu spora i zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke, ako je od pravomoćnosti odluke proteklo više od šest mjeseci, kao i za podnošenje zahtjeva za izvršenje presude, odvjetniku je potrebna posebna punomoć.

Ovlast privremenog zamjenika i preuzimatelja ureda odvjetnika

Članak 31.

(1) Ako je odvjetniku privremeno obustavljeno pravo na obavljanje odvjetništva, tada ga zamjenjuje privremeni zamjenik kojem pripadaju sva prava koja ima odvjetnik kojeg zamjenjuje i bez punomoći stranaka.

(2) Privremeni zamjenik je dužan sudu podnijeti rješenje o postavljanju za privremenog zamjenika prigodom obavljanja prve radnje u sporu.

(3) Ako odvjetnik prestane obavljati odvjetništvo, tada je preuzimatelj njegova ureda dužan bez posebne punomoći zastupati stranku najdulje šest mjeseci od dana kada je odvjetnik prestao obavljati odvjetništvo.

(4) Preuzimatelj ureda dužan je o tome, bez odgode, obavijestiti sud i stranku koju zastupa.

Opseg punomoći opunomoćenika koji nije odvjetnik

Članak 32.

Ako stranka u punomoći nije pobliže odredila ovlaštenja opunomoćenika, opunomoćenik koji nije odvjetnik može, na temelju takve punomoći, obavljati sve radnje u sporu, ali mu je uvijek

potrebno izričito ovlaštenje za povlačenje tužbe, za zaključenje nagodbe, za odricanje ili odustanak od pravnog lijeka i za prenošenje punomoći na drugu osobu te za podnošenje izvanrednih pravnih lijekova.

Oblik punomoći

Članak 33.

(1) Stranka izdaje punomoć pisano ili usmeno na zapisnik kod suda.

(2) Stranka koja nije pismena ili nije u stanju potpisati se stavit će na pisanu punomoć umjesto potpisa otisak kažiprsta. Ako se u tom slučaju punomoć, izdaje osobi koja nije odvjetnik, potrebna je prisutnost dvojice svjedoka koji će se potpisati na punomoći.

(3) Ako posumnja u istinitost pisane punomoći, sud može rješenjem odrediti da se podnese ovjerena punomoć.

Posljedice nepodnošenja punomoći

Članak 34.

(1) Sud može dopustiti da radnje u sporu za stranku privremeno obavi osoba koja nije podnijela punomoć, ali će istovremeno narediti toj osobi da naknadno u određenom roku podnese punomoć ili odobrenje stranke za obavljanje radnje u sporu.

(2) Dok ne protekne rok za podnošenje punomoći, sud će odgoditi donošenje odluke. Ako taj rok bezuspješno protekne, sud će nastaviti spor, ne uzimajući u obzir radnje što ih je obavila osoba bez punomoći.

(3) Sud je dužan u tijeku cijelog upravnog spora paziti je li osoba koja se pojavljuje kao opunomoćenik ovlaštena za zastupanje. Ako sud utvrdi da osoba koja se pojavljuje kao opunomoćenik nije ovlaštena za zastupanje, poništiti će radnje što ih je ta osoba poduzela ako te radnje nije stranka naknadno odobrila.

(4) Ako punomoć nije dostavljena uz tužbu ni naknadno, a tužitelj nije odobrio poduzete radnje, sud će odbaciti tužbu.

Opoziv i otkaz punomoći

Članak 35.

(1) Stranka može punomoć u svako vrijeme opozvati, a opunomoćenik je može u svako vrijeme otkazati.

(2) O opozivanju odnosno otkazu punomoći mora se obavijestiti sud pred kojim se vodi spor pisano ili usmeno na zapisnik.

(3) Opozivanje odnosno otkaz punomoći vrijedi za sud i druge stranke od trenutka kad su o tome obaviještene.

(4) Poslije otkaza punomoći opunomoćenik je dužan još mjesec dana obavljati radnje za osobu koja mu je izdala punomoć ako je potrebno od nje otkloniti kakvu štetu koja bi u to vrijeme mogla nastati.

Djelovanje punomoći u određenim slučajevima

Članak 36.

(1) Ako je opunomoćeniku dano ovlaštenje za obavljanje svih radnji u sporu, a tužitelj ili zainteresirana osoba izgubi postupovnu sposobnost, odnosno njezin zakonski zastupnik umre ili izgubi poslovnu sposobnost, ili ako zakonski zastupnik bude razriješen dužnosti, opunomoćenik je ovlašten i nadalje poduzimati radnje u sporu, ali novi zakonski zastupnik može opozvati punomoć.

(2) U slučajevima u ovom članku opunomoćeniku koji nije odvjetnik uvijek prestaju ovlaštenja koja se u punomoći moraju izričito navesti.

Prestanak punomoći u određenim slučajevima

Članak 37.

(1) Smrću fizičke osobe, odnosno prestankom pravne osobe prestaje i punomoć koju je ona izdala.

(2) U slučaju stečaja punomoć koju je izdao stečajni dužnik prestaje kad prema važećim propisima nastupe pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, ako zakonom nije drugačije određeno.

(3) Iznimno od ovog članka, opunomoćenik je dužan još mjesec dana obavljati radnje u sporu ako je potrebno od stranke otkloniti štetu.

DIO DRUGI

PRVOSTUPANJSKI UPRAVNI SPOR

GLAVA I.

PODNOŠENJE TUŽBE

Pokretanje upravnog spora

Članak 38.

(1) Spor se pokreće tužbom.

(2) Tužbom se može zahtijevati:

1. poništavanje ili oglašavanje ništavom pojedinačne odluke,
2. donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku,
3. postupanje koje je tuženik sukladno propisima ili pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti,
4. oglašavanje ništavnim upravnog ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.

(3) U slučaju propisanom stavkom 2. točkom 1. i 2. ovog članka, tužbom se može zahtijevati da sud odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke.

(4) Uz glavni zahtjev tužbom se može zahtijevati povrat stvari i naknada štete koju je počinio tuženik.

(5) Spor se može pokrenuti nakon što je iscrpljena svaka druga zakonom propisana pravna zaštita.

(6) Spor se smatra pokrenutim danom predaje tužbe sudu.

Sadržaj tužbe

Članak 39.

(1) Tužba mora biti razumljiva i obvezno mora sadržavati:

1. naziv suda kojem se podnosi,
2. osobno ime, odnosno naziv, osobni identifikacijski broj i adresu tužitelja,
3. naziv i osobni identifikacijski broj tuženika,
4. oznaku osporavane pojedinačne odluke ili upravnog ugovora, odnosno opis postupanja ili obveze izvršenje kojih se zahtijeva,
5. tužbeni zahtjev,
6. opseg osporavanja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora,
7. razloge za pokretanje spora glede glavne stvari i sporednih traženja,
8. činjenice i dokaze na kojima tužitelj temelji tužbeni zahtjev,
9. potpis tužitelja.

(2) Ako se u sporu traži povrat stvari ili naknada štete, zahtjev u svezi sa stvarima i visinom pretrpljene štete mora biti sadržan u tužbi.

(3) Ako tužitelj nema prebivalište, odnosno boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, u tužbi je obvezan naznačiti opunomoćenika ili opunomoćenika za primanje pismena.

(4) Tužbi treba priložiti izvornik ili presliku osporene pojedinačne odluke, upravnog ugovora ili dokaz o postupanju. Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja u propisanom roku, tužbi treba priložiti i dokaz o trenutku pokretanja upravnog postupka, odnosno podnošenja zahtjeva za postupanjem.

(5) Uz tužbu se podnosi prijepis tužbe i priloga za tuženika i, ako ih ima, za svaku zainteresiranu osobu.

Rok za podnošenje tužbe

Članak 40.

- (1) Tužba se podnosi sudu u roku od 30 dana od dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje.
- (2) Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili propuštanja postupanja u propisanom roku tužba se sudu podnosi najranije osam dana nakon proteka propisanog roka.
- (3) Ako pojedinačna odluka nije dostavljena stranci sukladno propisanim pravilima o dostavi, tužba se može podnijeti u roku od 90 dana od dana kad je stranka saznala ili je mogla saznati za odluku. Tužitelj je u tužbi dužan učiniti vjerojatnim i navesti dokaze da je tužba podnesena u roku.
- (4) Ako pojedinačna odluka u uputi o pravnom lijeku sadržava dulji rok za pokretanje spora od roka propisanog zakonom, tužba se može podnijeti u roku navedenom u uputi o pravnom lijeku.
- (5) Ako pojedinačna odluka sadržava uputu o pravnom lijeku u kojoj je pogrešno navedeno da tužba nije dopuštena, tužba se može podnijeti u roku od 90 dana od dana kad je stranka saznala ili mogla saznati za mogućnost podnošenja tužbe.

Predaja tužbe

Članak 41.

- (1) Tužba se predaje nadležnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.
- (2) Kad je tužba upućena poštom preporučeno ili predana ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga, dan predaje pošti, odnosno ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga smatra se danom predaje sudu.
- (3) Dan kada je informacijski sustav potvrdio podnositelju primitak tužbe, smatra se danom predaje tužbe sudu kojemu je upućen. Tužba u elektroničkom obliku mora biti potpisana kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu sa Zakonom o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ („Narodne novine“, broj 62/17.). Tužba u elektroničkom obliku potpisana kvalificiranim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanom.
- (4) Smatra se da je tužba podnesena u roku i kad je u roku predana nenadležnom sudu ili tuženiku.

Odgodni učinak tužbe i privremene mjere

Članak 42.

- (1) Tužba nema odgodni učinak, osim kad je to zakonom propisano.

(2) Sud može odlučiti da tužba ima odgodni učinak ako bi se izvršenjem pojedinačne odluke ili upravnog ugovora tužitelju nanijela šteta koja bi se teško mogla popraviti, ako zakonom nije propisano da žalba ne odgađa izvršenje pojedinačne odluke, a odgoda nije protivna javnom interesu.

(3) Sud može na prijedlog stranke izdati privremenu mjeru ako je to nužno kako bi se izbjegla šteta koja bi se teško mogla popraviti, a privremena mjera nije protivna javnom interesu, niti bi se njome nanijela veća nenadoknativa šteta protivnoj stranci.

(4) O odgodnom učinku i privremenoj mjeri sud odlučuje rješenjem.

(5) Protiv rješenja o odgodnom učinku i privremenoj mjeri može se izjaviti žalba.

(6) Odgodni učinak tužbe i privremene mjere vrijede do pravomoćnog okončanja spora ili drugačije odluke suda.

GLAVA II.

POSTUPANJE SUDA PO TUŽBI

Postupanje suda nakon primitka tužbe

Članak 43.

Nakon primitka tužbe sud će ispitati nadležnost za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postojanje pretpostavki za vođenje spora.

Ocjenjivanje nadležnosti

Članak 44.

(1) Sud ocjenjuje nadležnost prema podacima iz tužbe i činjenicama koje su mu poznate.

(2) Ako sud utvrdi da je nadležan drugi sud, rješenjem će se oglasiti nenadležnim, ustupit će tužbu nadležnom sudu i o tome obavijestiti podnositelja.

(3) Ako se tijekom spora promijene okolnosti na kojima je utemeljena nadležnost suda, sud koji je bio nadležan u vrijeme podnošenja tužbe zadržava nadležnost za vođenje spora.

Ocjenjivanje urednosti tužbe

Članak 45.

(1) Ako tužba ne sadržava propisane dijelove ili je nerazumljiva, pozvat će se tužitelj da u određenom roku otkloni nedostatke tužbe i upozorit će se na posljedice koje će nastati ako ne postupi po traženju suda.

(2) Ako tužitelj u ostavljenom roku ne otkloni naznačene nedostatke tužbe, a oni su takvi da sprječavaju rad suda, sud će rješenjem odbaciti tužbu kao neurednu, ako ne nađe da je

osporena pojedinačna odluka ništava ili upravni ugovor ništetan. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba.

Ocjenjivanje pretpostavki za vođenje upravnog spora

Članak 46.

(1) Sud će rješenjem odbaciti tužbu, jer ne postoje pretpostavke za vođenje spora, ako utvrdi:

1. da je tužba podnesena nepravodobno ili prijevremeno,
2. da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo ili pravni interes tužitelja,
3. da protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskorišten redovit pravni lijek,
4. da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora,
5. da već postoji pravomoćna odluka donesena u upravnom sporu u istoj stvari,
6. da je tužba podnesena protiv postupovne odluke, osim ako zakonom nije drukčije propisano,
7. da je tužba podnesena u stvari koja ne može biti predmet upravnog spora.

(2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka dopuštena je žalba.

Rješavanje o tužbenom zahtjevu

Članak 47.

(1) Sud odlučuje u granicama tužbenog zahtjeva, ali nije vezan razlozima tužbe.

(2) Sud može riješiti stvar i kada to tužitelj nije izrijekom tražio.

(3) Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništetnosti upravnog ugovora sud pazi po službenoj dužnosti.

Dostava tužbe

Članak 48.

(1) Sud tužbu sa svim priložima dostavlja na odgovor tuženiku i zainteresiranim osobama.

(2) Sud određuje rok za odgovor na tužbu prema okolnostima slučaja koji ne može biti kraći od 30 niti dulji od 60 dana.

(3) U odgovoru na tužbu tuženik se treba izjasniti o zahtjevima i navodima tužbe te predložiti dokaze kojima potkrepljuje svoje navode. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan priložiti sve dokaze kojima raspolaže.

(4) Odgovor na tužbu predaje se prema pravilima o predaji podnesaka. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan sudu dostaviti sve spise koji se odnose na predmet spora u obliku u kojemu su spisi vođeni. Ako tuženik ne dostavi sve spise predmeta u obliku u kojemu su vođeni ili izjavi da ih ne može dostaviti, sud može riješiti spor i bez spisa predmeta.

GLAVA III.

DOKAZI I IZVOĐENJE DOKAZA

Utvrđivanje činjeničnog stanja i dokazi

Članak 49.

- (1) Sud slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice.
- (2) Dokazivanje obuhvaća sve činjenice koje su važne za donošenje odluke.
- (3) Sud uzima u obzir činjenice utvrđene u postupku donošenja osporene odluke, kojima nije vezan, i činjenice koje je sam utvrdio.
- (4) Stranke mogu predlagati koje činjenice treba utvrditi te dokaze kojima se one mogu utvrditi, ali sud nije vezan tim prijedlozima.
- (5) Dokazi su isprave, iskaz svjedoka, mišljenje i nalaz vještaka, očevid, saslušanje stranaka i druga dokazna sredstva.

Pravna pomoć

Članak 50.

- (1) Sudovi su jedan drugome dužni pružiti pravnu pomoć u upravnom sporu.
- (2) Ako zamoljeni sud nije nadležan da obavi radnju za koju je zamoljen, ustupit će molbu nadležnom sudu odnosno drugome javnopravnom tijelu i o tome obavijestiti sud od koga je primio molbu, a ako mu nadležni sud odnosno javnopravno tijelo nije poznato, vratit će molbu.

Prava i obveze stranaka u upravnom sporu

Članak 51.

- (1) Stranke su obvezne u tužbi i odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za njihovo utvrđivanje i izjasniti se o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka.
- (2) Sud može od stranke zatražiti izjašnjenje o određenim pitanjima koja se odnose na činjenice te predlaganje dokaza koji podupiru njezine tvrdnje. U tu joj svrhu sud može odrediti primjereni rok.
- (3) Sud može od stranke zatražiti da u primjerenom roku dopuni i obrazloži svoje podneske, dostavi isprave i druge dokaze koji se mogu koristiti u sporu.

Činjenice koje ne treba dokazivati

Članak 52.

(1) Ne treba dokazivati činjenice koje je stranka priznala u tijeku postupka, ali sud može odlučiti da se dokazuju i takve činjenice ako smatra da je to potrebno radi osiguranja zakonitosti.

(2) Sud će, uzimajući u obzir sve okolnosti, prema svom uvjerenju ocijeniti hoće li uzeti za priznatu ili osporenu činjenicu koju je stranka najprije priznala, a onda potpuno ili djelomično porekla ili ograničila priznanje dodavanjem drugih činjenica.

(3) Činjenice čije postojanje zakon pretpostavlja ne treba dokazivati, ali se može dokazivati da te činjenice ne postoje, ako zakonom nije što drugo određeno.

(4) Ne treba dokazivati činjenice koje su općepoznate.

Slobodna ocjena dokaza

Članak 53.

(1) Koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud prema svom uvjerenju na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka.

(2) Ako sud na temelju izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu, o postojanju činjenice zaključit će primjenom pravila o teretu dokazivanja, a da to ne bude na štetu prava koja imaju neuke stranke.

Izvođenje dokaza u sporovima koje rješava vijeće

Članak 54.

(1) U sporovima koje rješava vijeće dokazi na raspravi izvode se pred vijećem, ali vijeće može iz važnih razloga odlučiti da se određeni dokazi izvedu pred predsjednikom vijeća ili sucem zamoljenog suda. U tom slučaju zapisnici o izvedenim dokazima pročitat će se na raspravi.

(2) Kad vijeće odluči da se kakav dokaz izvede pred zamoljenim sucem, u zamolnici za izvođenje dokaza opisat će se stanje stvari prema tijeku rasprave i posebno će se naznačiti o kojim okolnostima treba osobito voditi računa pri izvođenju dokaza.

(3) O ročištu za izvođenje dokaza, pred predsjednikom vijeća ili pred zamoljenim sucem obavijestit će se i stranke, ako nisu izjavile da neće pristupiti ročištu.

(4) Predsjednik vijeća ili zamoljeni sudac ima pri izvođenju dokaza sva ovlaštenja koja ima vijeće odnosno predsjednik vijeća kad se dokazi izvode na raspravi.

(5) Predsjednik vijeća ili zamoljeni sudac kome je povjereno izvođenje dokaza ovlašten je, ako stranke to predlože, izvesti i druge dokaze, ako smatra da je to svrsishodno.

Odgoda izvođenja dokaza

Članak 55.

(1) Ako se prema okolnostima može pretpostaviti da se dokaz neće moći izvesti ili da se neće moći izvesti u primjerenom roku, ili ako dokaz treba izvesti u inozemstvu, sud će u rješenju o izvođenju dokaza odrediti rok do kojeg će se čekati izvođenje dokaza.

(2) Kad određeni rok protekne, rasprava će se provesti bez obzira na to što određeni dokaz nije izveden.

Javna isprava

Članak 56.

(1) Pod javnom ispravom u smislu ovoga Zakona smatra se isprava koju su izdali nadležni sudovi ili javnopravna tijela u granicama svoje nadležnosti i u propisanom obliku. Javna isprava dokazuje istinitost onoga što se u njoj potvrđuje ili određuje.

(2) Istu dokaznu snagu imaju i druge isprave koje su posebnim propisima u pogledu dokazne snage izjednačene s javnim ispravama.

(3) Dopusšteno je dokazivati da su u javnoj ispravi neistinito utvrđene činjenice ili da je isprava nepravilno sastavljena.

(4) Ako sud posumnja u autentičnost isprave, može zatražiti da se o tome izjasni tijelo ovlašteno za njeno izdavanje.

Inozemna javna isprava

Članak 57.

Ako međunarodnim ugovorom nije što drugo određeno, inozemne javne isprave koje su propisno ovjerene imaju, uz uvjet uzajamnosti, istu dokaznu snagu kao i domaće javne isprave.

Dužnost stranke da podnese ispravu

Članak 58.

(1) Stranka je dužna sama podnijeti ispravu na koju se poziva za dokaz svojih navoda. Stranka je dužna podnijeti ispravu u trenutku predlaganja tog dokaza, osim ako sud odredi drukčije.

(2) Uz ispravu sastavljenu na stranom jeziku podnosi se i ovjereni prijevod.

(3) Ako se isprava nalazi kod javnopravnog tijela ili pravne i fizičke osobe kojoj su povjerene javne ovlasti, a sama stranka ne može postići da se isprava preda ili pokaže, sud će na prijedlog stranke pribaviti tu ispravu.

Pribavljanje isprave

Članak 59.

- (1) Kad se jedna stranka poziva na ispravu i tvrdi da se ona nalazi kod druge stranke, sud će tu stranku pozvati da podnese ispravu, ostavljajući joj za to određeni rok.
- (2) Stranka ne može uskratiti podnošenje isprave ako se ona sama pozvala na tu ispravu za dokaz svojih navoda, ili ako je riječ o ispravi koju je po zakonu dužna predati ili pokazati, ili ako se isprava s obzirom na njezin sadržaj smatra zajedničkom za obje stranke.
- (3) U pogledu prava stranke da uskrati podnošenje drugih isprava na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe ovog Zakona o pravu svjedoka da uskrati svjedočenje ili odgovor na pojedina pitanja.
- (4) Kad stranka koja je pozvana da podnese ispravu poriče da se isprava kod nje nalazi, sud može radi utvrđivanja te činjenice izvoditi dokaze.
- (5) Sud će, s obzirom na sve okolnosti, po svom uvjerenju cijiniti od kakva je značenja što stranka koja drži ispravu neće postupiti po rješenju suda kojim joj se nalaže da podnese ispravu ili protivno uvjerenju suda poriče da se isprava kod nje nalazi.

Dužnost treće osobe da podnese ispravu

Članak 60.

- (1) Treća osoba dužna je po nalogu suda podnijeti ispravu koju je po zakonu dužna pokazati ili podnijeti, odnosno ispravu koja je po svojem sadržaju zajednička za tu osobu i stranku koja se na ispravu poziva. U pogledu prava treće osobe da uskrati podnošenje drugih isprava na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovog Zakona o pravu svjedoka da uskrati svjedočenje ili odgovor na pojedina pitanja.
- (2) Prije nego što donese odluku kojom trećoj osobi naređuje da podnese ispravu sud će pozvati treću osobu da se o tome izjasni.
- (3) Kad treća osoba poriče da se isprava nalazi kod nje, sud može radi utvrđivanja te činjenice izvoditi dokaze.
- (4) Rješenje o dužnosti treće osobe da podnese ispravu može se izvršiti prema pravilima ovršnog postupka.

Obveza dostave isprava kojima raspolažu javnopravna tijela

Članak 61.

- (1) Na zahtjev suda javnopravna tijela dostavit će isprave kojima raspolažu.
- (2) Isprave ili dijelove isprava kojima je pristup ograničen ili zabranjen sukladno posebnim propisima javnopravno tijelo će posebno označiti. S takvim ispravama postupat će se sukladno tim propisima.

Svjedoci

Članak 62.

(1) Svaka osoba koja se poziva kao svjedok dužna je odazvati se pozivu, a ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, dužna je i svjedočiti.

(2) Kao svjedoci mogu se saslušati samo osobe koje su sposobne dati obavijesti o činjenicama koje se dokazuju, kao i razlozima donošenja odluka u postupku koji je prethodio sporu.

(3) Ne može se saslušati kao svjedok osoba koja bi svojim iskazom povrijedila dužnost čuvanja službene ili vojne tajne, dok je nadležno tijelo ne oslobodi te dužnosti.

Pravo uskrate svjedočenja

Članak 63.

(1) Svjedok može uskratiti svjedočenje:

1. o onome što mu je stranka kao svom opunomoćeniku povjerila
2. o onome o čemu se stranka ili druga osoba svjedoku kao vjerskom ispovjedniku ispovjedila,
3. o činjenicama što ih je svjedok saznao kao odvjetnik, liječnik, ili u obavljanju kakva drugog poziva ili kakve druge djelatnosti ako postoji obveza da se kao tajna čuva ono što se saznalo u obavljanju tog poziva ili djelatnosti.

(2) Sudac kojem je predmet dodijeljen u rad ili predsjednik vijeća upozorit će svjedoka da može uskratiti davanje iskaza u slučajevima iz ovoga članka.

Pravo uskrate odgovora na pojedina pitanja

Članak 64.

(1) Svjedok može uskratiti odgovor na pojedina pitanja ako za to postoje važni razlozi, a osobito ako bi svojim odgovorom na ta pitanja izložio teškoj sramoti, znatnoj imovinskoj šteti ili kaznenom gonjenju sebe ili svoje srodnike po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj liniji do trećeg stupnja zaključno, svoga bračnog ili izvanbračnog druga, životnog partnera ili srodnike po tazbini do drugog stupnja zaključno i onda kad je brak, izvanbračna zajednica ili životno partnerstvo prestalo te svog skrbnika ili štićenika, posvojitelja ili posvojenika.

(2) Sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad ili predsjednik vijeća upozorit će svjedoka da može uskratiti davanje odgovora na postavljeno pitanje.

Iznimka od prava uskrate odgovora na pojedina pitanja

Članak 65.

Svjedok ne može zbog opasnosti od kakve imovinske štete uskratiti svjedočenje o pravnim poslovima pri kojima je bio prisutan kao pozvani svjedok, o radnjama što ih je u pogledu spornog odnosa poduzeo kao pravni prethodnik ili zastupnik jedne od stranaka, o činjenicama

koje se tiču imovinskih odnosa uvjetovanih obiteljskom, bračnom vezom, izvanbračnom vezom, životnim partnerstvom, o činjenicama koje se tiču rođenja, sklapanja braka ili smrti te kad je na temelju posebnih propisa dužan podnijeti prijavu ili dati izjavu.

Opravdanost razloga za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedina pitanja

Članak 66.

(1) Opravdanost razloga za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedina pitanja ocjenjuje sud pred kojim svjedok treba svjedočiti. Ako je potrebno, prije toga će se o tome saslušati stranke.

(2) Svjedok može rješenje kojim mu se odbija zahtjev za uskratu svjedočenja ili uskratu odgovora na pojedina pitanja, pobijati u žalbi protiv rješenja o novčanoj kazni ili o zatvoru zbog toga što je uskratio svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje.

Prijedlog za saslušanje svjedoka

Članak 67.

Stranka koja predlaže da se određena osoba sasluša kao svjedok mora prije toga naznačiti o čemu ona treba svjedočiti i navesti njezino ime i prezime i adresu.

Pozivanje svjedoka

Članak 68.

(1) Svjedoci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojem se navodi prezime i ime pozvanoga, vrijeme i mjesto dolaska, predmet u vezi s kojim se poziva i naznaka da se poziva kao svjedok. U pozivu će se svjedok upozoriti na posljedice neopravdanog izostanka i na pravo na naknadu troškova.

(2) Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu saslušat će se u svom domu.

Saslušanje svjedoka

Članak 69.

(1) Svjedoci se saslušavaju pojedinačno i bez prisutnosti svjedoka koji će se kasnije saslušavati. Svjedok je dužan odgovore davati usmeno.

(2) Svjedok će se najprije opomenuti da je dužan govoriti istinu i da ne smije ništa prešutjeti, a nakon toga će se upozoriti na posljedice davanja lažnog iskaza.

(3) Zatim će se svjedok pitati za ime i prezime, osobni identifikacijski broj, ime oca, zanimanje, mjesto rođenja, godine života i njegov odnos sa strankama.

(4) Poslije općih pitanja svjedok se poziva da iznese sve što mu je poznato o činjenicama o kojima treba svjedočiti, a nakon toga mu se mogu postavljati pitanja radi provjere, dopune ili razjašnjenja.

(5) Svjedok će se uvijek pitati otkud mu je poznato ono o čemu svjedoči.

(6) Svjedoci se mogu suočiti ako se njihovi iskazi ne slažu o važnim činjenicama. Suočeni će se o svakoj okolnosti o kojoj se ne slažu pojedinačno saslušati.

Saslušanje putem tumača

Članak 70.

(1) Svjedok koji ne zna jezik na kojem se vodi postupak saslušat će se preko tumača.

(2) Ako je svjedok gluh, postavljat će mu se pitanja u pisanom obliku, a ako je nijem, pozvat će se da u pisanom obliku odgovara. Ako se saslušanje ne može obaviti na taj način, pozvat će se kao tumač osoba koja se sa svjedokom može sporazumjeti.

(3) Sud će tumača upozoriti na dužnost vjernog prenošenja pitanja koja se svjedoku postavljaju i izjava koje svjedok bude davao.

Osiguranje prisutnosti svjedoka

Članak 71.

(1) Ako svjedok koji je uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji s mjesta gdje treba biti saslušan, sud može narediti da se prisilno dovede i podmiruje troškove dovođenja, a može ga i kazniti novčano od 60,00 do 1320,00 eura.

(2) Ako svjedok dođe i nakon što je upozoren na posljedice uskrati svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje, a sud ocijeni da su razlozi uskraćivanja neopravdani, može ga kazniti novčano od 60,00 do 1320,00 eura, a ako i poslije toga odbije svjedočiti, može ga zatvoriti. Zatvor traje sve dok svjedok ne pristane svjedočiti ili dok njegovo saslušanje ne postane nepotrebno, ali najdulje mjesec dana.

(3) Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni ili o zatvoru je dopuštena te ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako se u toj žalbi pobija i odluka suda kojom nisu prihvaćeni razlozi svjedoka za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedino pitanje.

(4) U slučajevima iz stavka 1. do 3. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 167. ovoga Zakona.

(5) Sud će na zahtjev stranke odlučiti da je svjedok dužan nadoknaditi troškove što ih je uzrokovao svojim neopravdanim izostankom odnosno neopravdanim odbijanjem da svjedoči.

(6) Ako svjedok naknadno opravda svoj izostanak sud će poništiti rješenje o kazni, a može svjedoka sasvim ili djelomično osloboditi naknade troškova. Sud može poništiti rješenje o kazni i kad svjedok naknadno pristane svjedočiti.

Saslušanje drugih osoba u svojstvu svjedoka

Članak 72.

(1) Sud može u svojstvu svjedoka saslušati i svaku osobu koja je kao službenik javnopravnog tijela ili na drugi način sudjelovala u postupku koji je prethodio upravnom sporu.

(2) Svjedok iz ovog članka, osim o činjenicama, može iskazivati i o razlozima i mišljenjima zbog kojih je donio neku od odluka u postupku koji je prethodio upravnom sporu.

Naknade svjedocima

Članak 73.

(1) Svjedok ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište te na naknadu izmakle dobiti.

(2) Svjedok treba zatražiti naknadu odmah nakon saslušanja, inače gubi pravo na nju. Sud je dužan na to upozoriti svjedoka.

(3) U rješenju kojim se odmjeravaju troškovi svjedoka sud će odrediti da se određeni iznos isplati iz položenog predujma, a ako predujam nije položen, naredit će stranci da određeni iznos plati svjedoku u roku od osam dana.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka dopuštena je žalba, koja odgađa izvršenje rješenja.

Vještačenje

Članak 74.

(1) Sud će izvesti dokaz vještačenjem kad je radi utvrđivanja ili razjašnjenja kakve činjenice potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže.

(2) Sud će izvesti dokaz vještačenjem i kada je radi razjašnjenja kakve činjenice potrebno ocijeniti stručnu podlogu službenih osoba javnopravnih tijela koja je provedena u postupku koji je prethodio upravnom sporu.

(3) Ako sud provodi vještačenje iz razloga navedenih u stavku 2. ovog članka, može saslušati službenu osobu koja je sačinila stručnu podlogu u postupku koji je prethodio upravnom sporu o razlozima konkretne podloge.

Određivanje vještačenja

Članak 75.

- (1) Sud određuje vještačenje po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka.
- (2) Sud će omogućiti strankama da se izjasne o predloženom vještaku.
- (3) Vještačenje, u pravilu, obavlja jedan vještak, a kad sud ocijeni da je vještačenje složeno, može odrediti dva ili više vještaka.
- (4) Vještaci se određuju u prvom redu iz reda stalnih sudskih vještaka za određenu vrstu vještačenja. Vještačenje se može povjeriti i stručnoj ustanovi, a ako postoje posebne ustanove za određene vrste vještačenja, takva će se vještačenja povjeravati tim ustanovama.

Oslobodjenje dužnosti vještačenja

Članak 76.

- (1) Određeni vještaci dužni su odazvati se pozivu suda i iznijeti svoj nalaz i mišljenje.
- (2) Sud će vještaka, na njegov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja iz razloga iz kojih svjedok može uskratiti svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje.
- (3) Sud može vještaka, na njegov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja i iz drugih opravdanih razloga. Oslobodjenje od dužnosti vještačenja može tražiti i ovlaštena osoba tijela ili pravne osobe u kojoj vještak radi.

Izuzeće vještaka

Članak 77.

- (1) Vještak može biti izuzet iz istih razloga iz kojih može biti izuzet sudac, propisanih člankom 15. stavkom 1. ovoga Zakona.
- (2) Stranka je dužna podnijeti zahtjev za izuzeće vještaka čim sazna da postoji razlog za izuzeće, a najkasnije prije početka izvođenja dokaza vještačenjem.
- (3) U zahtjevu za izuzeće vještaka stranka je dužna navesti okolnosti na kojima temelji svoj zahtjev za izuzeće.
- (4) O zahtjevu za izuzeće odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad. Sudac zamoljenog suda odlučuje o izuzeću ako mu je povjereno izvođenje dokaza vještačenjem.
- (5) Ako je stranka saznala za razlog izuzeća poslije provedenog vještačenja i prigovara vještačenju iz tog razloga, sud će postupiti kao da je zahtjev za izuzeće stavljen prije provedenog vještačenja.

Kažnjavanje vještaka

Članak 78.

(1) Sud će kazniti novčanom kaznom od 60,00 do 1320,00 eura vještaka koji ne dođe na ročište iako je uredno pozvan, a izostanak ne opravda, vještaka koji bez opravdanog razloga odbije vještačiti te vještaka koji svoj nalaz i mišljenje bez opravdanog razloga ne podnese u roku koji mu je odredio sud.

(2) Rješenje o kazni sud može poništiti pod uvjetima propisanim za svjedoke.

(3) Na zahtjev stranke sud može rješenjem narediti vještaku da nadoknadi troškove koje je uzrokovao svojim neopravdanim nedolaskom ili neopravdanim odbijanjem da vještači. O takvom zahtjevu sud je dužan odlučiti bez odgode. Protiv rješenja žalba je dopuštena.

(4) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 167. ovoga Zakona.

Naknade i nagrade vještacima

Članak 79.

(1) Vještak ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište, na naknadu izmakle dobiti i troškova vještačenja te pravo na nagradu za obavljeno vještačenje.

(2) U pogledu naknade troškova i nagrade vještaka na odgovarajući će se način primjenjivati odredbe članka 73. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona.

Pozivanje vještaka

Članak 80.

Vještaci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojem se navodi ime i prezime pozvanoga, vrijeme i mjesto dolaska, predmet u vezi s kojim se poziva i naznaka da se poziva kao vještak. U pozivu će se vještak upozoriti na posljedice neopravdanog izostanka i na pravo na naknadu troškova.

Pravila vještačenja

Članak 81.

(1) Prije početka vještačenja pozvat će se vještak da predmet vještačenja brižljivo razmotri, da točno navede sve što opazi i nađe i da svoje mišljenje iznese savjesno i u skladu s pravilima znanosti i vještine, a upozorit će se i na posljedice davanja lažnog iskaza.

(2) Nakon toga će se vještak pitati za ime i prezime, osobni identifikacijski broj, ime oca, zanimanje, mjesto rođenja, godine života i njegov odnos sa strankom.

(3) Sud rukovodi vještačenjem, označuje vještaku predmet koji će se razgledati, postavlja mu pitanja i, prema potrebi, traži objašnjenja u vezi s danim nalazom i mišljenjem.

(4) Vještaku se mogu davati razjašnjenja, a može mu se dopustiti i razmatranje spisa. Na zahtjev vještaka mogu se izvoditi i novi dokazi da bi se utvrdile okolnosti koje su važne za davanje mišljenja vještaka.

Nalaz i mišljenje vještaka

Članak 82.

(1) Sud će odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje usmeno na raspravi ili u pisanom obliku prije rasprave. Sud će odrediti rok za podnošenje nalaza i mišljenja u pisanom obliku koji ne može biti duži od 60 dana.

(2) Vještak mora obrazložiti svoje mišljenje.

(3) Sud će dostaviti strankama pisani nalaz i mišljenje najkasnije 15 dana prije ročišta na kojem će se o njima raspravljati.

(4) Ako stranke istaknu obrazložene prigovore na pisani nalaz i mišljenje vještaka ili sud smatra da je to potrebno radi razrješenja pojedinih okolnosti, sud će odrediti da se vještak i usmeno sasluša na raspravi.

(5) Ako vještak svoj nalaz i mišljenje ne podnese u roku, sud će rješenjem naložiti vještaku da snosi trošak koji je time prouzročio.

(6) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka dopuštena je žalba, koja odgađa izvršenje rješenja.

Zajednički nalaz i mišljenje vještaka

Članak 83.

(1) Ako je određeno više vještaka, oni mogu podnijeti zajednički nalaz i mišljenje. Ako se njihovi nalazi i mišljenja razlikuju, svaki vještak posebno daje svoj nalaz i mišljenje.

(2) Ako se podaci vještaka o njihovu nalazu bitno razilaze, ili ako je nalaz jednog ili više vještaka nejasan, nepotpun ili u proturječnosti sam sa sobom ili s utvrđenim okolnostima, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještacima.

(3) Ako u mišljenju jednog ili više vještaka ima proturječnosti ili nedostataka, ili se pojavi osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, zatražit će se mišljenje drugih vještaka.

Tumač

Članak 84.

Odredbe članaka 75. do 81. ovoga Zakona, na odgovarajući se način primjenjuju i na tumače.

Očevid

Članak 85.

- (1) Očevid se poduzima kad je za utvrđivanje kakve činjenice ili za razjašnjenje kakve okolnosti potrebno neposredno opažanje suda.
- (2) Očevid se može obavljati i uz sudjelovanje vještaka.
- (3) Vijeće će ovlastiti predsjednika vijeća da obavi očevid, ako se stvar koju treba razgledati ne može donijeti u sud ili bi njezino donošenje uzrokovalo znatne troškove, a vijeće smatra da nije nužno neposredno opažanje svih članova vijeća.
- (4) Ako treba razgledati stvar koja se nalazi kod jedne od stranaka, kod treće osobe, kod javnopravnog tijela ili kod pravne osobe, na odgovarajući će se način primijeniti odredbe ovog Zakona o pribavljanju isprava od tih osoba ili tijela.

Saslušanje stranaka

Članak 86.

- (1) Sporne činjenice važne za odluku sud može utvrđivati i saslušavanjem stranaka.
- (2) Neće se saslušati stranka koja uskrati davanje iskaza ili se bez opravdanog razloga ne odazove pozivu suda.
- (3) Za stranku koja nema postupovnu sposobnost saslušat će se njezin zakonski zastupnik. Sud može odlučiti da se umjesto ili pored zakonskog zastupnika sasluša sama stranka, ako je njezino saslušanje moguće.
- (4) Za pravnu osobu saslušat će se njezin zakonski zastupnik. Ako kao stranka u sporu sudjeluje na jednoj strani više osoba, sud će odlučiti hoće li se saslušati sve te osobe ili samo neke od njih.
- (5) Odredbe o izvođenju dokaza svjedocima primjenjivat će se i pri izvođenju dokaza saslušanjem stranaka, ako za saslušanje stranaka nije što drugo propisano.

Pozivanje stranaka

Članak 87.

- (1) Poziv na ročište na kojem će se izvoditi dokaz saslušanjem stranaka dostavit će se osobno strankama odnosno osobi koja će se za stranku saslušati.
- (2) Ako stranka ima opunomoćenika, poziv na ročište na kojemu će se izvesti dokaz saslušanjem stranaka stranci ili osobi koja se treba saslušati za stranku uputit će se preko opunomoćenika.
- (3) U pozivu će se naznačiti da će se na ročištu izvoditi dokaz saslušanjem stranaka i da stranka koja dođe na ročište može biti saslušana u odsutnosti druge stranke.

(4) Ne mogu se primijeniti nikakve prisilne mjere prema stranci koja se nije odazvala pozivu suda radi saslušanja niti se stranka može prisiliti na davanje iskaza.

(5) Sud će, s obzirom na sve okolnosti, ocijeniti od kakva je značenja što stranka nije došla na saslušanje ili što je uskratila iskaz.

Osiguranje dokaza

Članak 88.

Na osiguranje dokaza u upravnom sporu na odgovarajući se način primjenjuju pravila kojima je uređeno osiguranje dokaza u općem upravnom postupku.

GLAVA IV.

RASPRAVA

Zakazivanje rasprave

Članak 89.

(1) Ročište za raspravu zakazuje sudac pojedinac, a u sporovima u kojima sudi vijeće raspravu priprema i zakazuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad kao predsjednik vijeća, koji je ovlašten donositi sve odluke i poduzimati sve radnje koje je tijekom pripremanja rasprave ovlašten donositi, odnosno poduzimati sudac pojedinac.

(2) Ročište se, u pravilu, održava neposredno. Sud može odrediti da se ročište održi na daljinu, uz korištenje odgovarajućih audiovizualnih uređaja ili da se na taj način izvede pojedini dokaz.

(3) Sudac će na ročište pozvati stranke, svjedoke i po potrebi vještake. Poziv se mora uručiti najkasnije 15 dana prije održavanja ročišta na koje su pozvani, a u hitnim postupcima bez odgode.

(4) U pozivu će se navesti da se ročište može održati i donijeti presuda i bez nazočnosti uredno obaviještene stranke.

(5) Sudac, u pravilu, zakazuje jedno ročište za raspravu radi izvođenja svih dokaza.

(6) Imenovane vještake sud će obavijestiti o predmetu koji treba razgledati i pozvati ih da u roku koji odredi sudac pripreme svoj nalaz i mišljenje.

Javnost rasprave

Članak 90.

(1) Rasprava je javna.

(2) Ako to zahtijevaju razlozi zaštite privatnosti, tajnosti podataka i drugi zakonom propisani razlozi sud će isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio.

(3) O isključenju javnosti odlučuje se rješenjem.

Tijek rasprave

Članak 91.

(1) Sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerava jesu li uredno pozvane i jesu li opravdale svoj izostanak i nakon toga otvara raspravu, objavljuje predmet raspravljavanja te rukovodi raspravom.

(2) Sudac ispituje stranke i izvodi dokaze, a u sporovima u kojima sudi vijeće daje riječ članovima vijeća te objavljuje odluke vijeća.

(3) Ako stranka ili drugi sudionik spora bez opravdanog razloga ne dođu na ročište, isto se može održati i bez njihove nazočnosti.

(4) O raspravi se vodi zapisnik.

Rukovođenje raspravom

Članak 92.

(1) Ročište za raspravu počinje izlaganjem tužbe, a nakon toga ovlaštena osoba tuženika odgovara na navode tužbe.

(2) U daljnjem tijeku rasprave raspravlja se o prijedlozima stranaka i činjeničnim navodima kojima stranke obrazlažu svoje prijedloge odnosno pobijaju prijedloge protivne stranke kao i o dokazima ponuđenim s njihove strane, izvode se dokazi i raspravlja o rezultatima njihovog izvođenja.

(3) Stranke mogu iznositi svoja pravna shvaćanja koja se odnose na predmet spora.

(4) Sudac će postavljanjem pitanja i na drugi svrsishodan način nastojati da se tijekom rasprave iznesu sve odlučne činjenice, da se dopune nepotpuni navodi stranaka o važnim činjenicama, da se označe ili dopune dokazna sredstva koja se odnose na navode stranaka i uopće, da se daju sva razjašnjenja potrebna za utvrđenje činjeničnog stanja važnog za odluku.

(5) U mjeri u kojoj je to potrebno radi ostvarenja toga cilja, sudac će sa strankama razmotriti i pravna pitanja spora.

Određivanje izvođenja dokaza

Članak 93.

(1) Izvođenje dokaza određuje sud rješenjem u kojem će se naznačiti sporna činjenica o kojoj treba izvesti dokaz i dokazno sredstvo.

(2) Predložene dokaze koje ne smatra važnim za odluku sud će odbiti i u rješenju naznačiti razlog odbijanja.

(3) Sud nije u daljnjem tijeku spora vezan za svoje prijašnje rješenje o izvođenju dokaza.

Izvođenje dokaza saslušanjem

Članak 94.

(1) U sporovima u kojima sudi vijeće, kad sudac kojem je predmet dodijeljen u rad završi saslušanje pojedinog svjedoka, vještaka ili stranke, članovi vijeća mogu toj osobi neposredno postavljati pitanja.

(2) Stranka ili njen zastupnik ili opunomoćenik mogu po odobrenju suca neposredno postavljati pitanja protivnoj stranci, svjedocima i vještacima.

(3) Sudac će zabraniti stranci postavljanje određenog pitanja ili će zabraniti odgovor na postavljeno pitanje ako je već u pitanju sadržano kako na njega treba odgovoriti ili ako se pitanje ne odnosi na predmet.

(4) Ako sudac kojem je predmet dodijeljen u rad zabrani postavljanje određenog pitanja ili davanja odgovora, stranka može zahtijevati da o tome odluči vijeće.

(5) Na zahtjev stranke u zapisnik će se unijeti pitanje koje je sud odbio, a i pitanje na koje je zabranjen odgovor.

Otpuštanje svjedoka i vještaka i mogućnost njihovog ponovnog saslušanja

Članak 95.

(1) Saslušani svjedoci i vještaci ostaju u sudnici ako sudac ne odluči drugačije.

(2) Sudac može odrediti da se saslušani svjedoci i vještaci kasnije ponovo pozovu i još jednom saslušaju u prisutnosti ili odsutnosti drugih svjedoka ili vještaka.

Zaključivanje rasprave

Članak 96.

(1) Kad sudac zaključi da je predmet raspravljen tako da se može donijeti odluka sudac će priopćiti da je rasprava zaključena. U sporovima u kojima sudi, vijeće će se nakon toga povući na vijećanje i glasanje.

(2) Sudac, odnosno vijeće tijekom vijećanja i glasanja može odlučiti da se rasprava ponovno otvori ako je to potrebno radi dopune postupka ili razjašnjenja pojedinih važnijih pitanja.

Održavanje reda na raspravi

Članak 97.

(1) Dužnost je suca kojemu je predmet dodijeljen u rad da se u tijeku rasprave brine o održavanju reda u sudnici i o dostojanstvu suda.

(2) Ako osoba koja sudjeluje u postupku u podnesku ili na ročištu vrijeđa sud ili druge sudionike u postupku, ometa rad ili se ne pridržava naredbi suda za održavanje reda, odnosno ako to učini osoba koja prisustvuje ročištu, sud će je opomenuti ili kazniti novčanom kaznom od 60,00 do 1320,00 eura, a može je i udaljiti i kazniti tom novčanom kaznom.

(3) Ako stranka ili zastupnik stranke bude udaljen iz sudnice, ročište će se održati i bez njihove prisutnosti.

(4) Ako iz sudnice bude udaljen zakonski zastupnik fizičke osobe, sud će odgoditi ročište ako je to potrebno radi zaštite prava i interesa zastupane stranke.

(5) Kad sud novčano kazni ili udalji iz sudnice odvjetnika ili odvjetničkoga vježbenika kao opunomoćenika, obavijestit će o tome Hrvatsku odvjetničku komoru.

(6) Kad sud novčano kazni ili udalji iz sudnice državnog odvjetnika, obavijestit će o tome nadležnog državnog odvjetnika.

(7) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuju se odredbe članka 167. ovoga Zakona.

Rješavanje upravnog spora bez rasprave

Članak 98.

Sud može presudom riješiti spor bez rasprave:

1. ako je tuženik priznao tužbeni zahtjev u cijelosti,
2. u predmetu u kojem se rješava na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu,
3. ako utvrdi da pojedinačna odluka, postupanje ili upravni ugovor sadržava nedostatke koji sprječavaju ocjenu njihove zakonitosti,
4. ako tužitelj osporava samo primjenu prava, činjenice su nesporne, a stranke u tužbi ili u odgovoru na tužbu izričito ne zahtijevaju održavanje rasprave,
5. ako se stranke o tome izrijekom suglase, a sud utvrdi da nije potrebno izvoditi nove dokaze,
6. ako na temelju stanja spisa utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, a tuženik u odgovoru na tužbu ne traži održavanje rasprave i ne predlaže izvođenje dokaza.

GLAVA V.

RADNJE U UPRAVNOM SPORU

Proširenje tužbenog zahtjeva

Članak 99.

(1) Tužitelj može proširiti tužbeni zahtjev do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda.

(2) Proširenje tužbenog zahtjeva mora biti u okviru istoga predmeta spora.

(3) Kad dopusti proširenje tužbenog zahtjeva, sud će odrediti vrijeme potrebno za pripremu tuženika i zainteresiranih osoba za raspravu.

Proširenje tužbenog zahtjeva u sporu pokrenutom zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke

Članak 100.

(1) Ako nakon pokretanja upravnog spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke javnopravno tijelo naknadno donese pojedinačnu odluku koju je propustilo donijeti u propisanom roku, to će tijelo, osim tužitelja, istovremeno izvijestiti i sud pred kojim je spor pokrenut. Sud će u tom slučaju pozvati tužitelja da u roku od 15 dana izjavi je li naknadno donesenom odlukom zadovoljan ili proširuje tužbeni zahtjev i na novu odluku.

(2) Ako tužitelj izjavi da je naknadno donesenom odlukom zadovoljan ili ako ne da izjavu u roku iz stavka 1. ovog članka, sud će donijeti rješenje o obustavi spora. Protiv rješenja o obustavi spora može se izjaviti žalba.

(3) Ako tužitelj izjavi da proširuje tužbeni zahtjev i na novu odluku, sud će nastaviti postupak ako protiv nove odluke nije dopušten redoviti pravni lijek u upravnom postupku.

Povlačenje tužbe

Članak 101.

(1) Tužitelj može povući tužbu sve do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda. Povlačenje tužbe ne može se opozvati.

(2) Ako tužitelj u roku koji mu je za to određen ne postupi po zahtjevu suda, pri čemu je poučen o pravnim posljedicama propuštanja, tužba se smatra povučenom.

(3) U slučaju povlačenja tužbe spor se obustavlja.

Priznanje tužbenog zahtjeva

Članak 102.

(1) Ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom spora prizna tužbeni zahtjev u cijelosti, sud će presudom riješiti spor.

(2) Ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom spora prizna tužbeni zahtjev u jednom dijelu, sud će nastaviti voditi spor samo o spornim dijelovima tužbenog zahtjeva.

Postupanje prema tužbenom zahtjevu u tijeku upravnog spora

Članak 103.

(1) Ako tuženik u tijeku spora u cijelosti postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će obustaviti spor.

(2) Ako tuženik u tijeku spora djelomično postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će o preostalom dijelu zahtjeva nastaviti voditi spor.

Prethodno pitanje

Članak 104.

(1) Kad odluka suda u sporu ovisi o pravnom pitanju koje čini samostalnu pravnu cjelinu, a o kojem drugi sud ili nadležno javnopravno tijelo nije odlučilo (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje, ako zakonom nije drukčije propisano, ili prekinuti spor do donošenja odluke o prethodnom pitanju.

(2) Odluka suda o prethodnom pitanju ima pravni učinak samo u upravnom sporu u kojem je to pitanje riješeno.

Prekid upravnog spora

Članak 105.

(1) Sud će rješenjem prekinuti spor:

1. do pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu,
2. kad tužitelj umre ili prestane postojati, a spor se s obzirom na narav upravne stvari može nastaviti,
3. kad je to propisano zakonom.

(2) Sud rješenjem može prekinuti spor:

1. dok se ne odluči o prethodnom pitanju ako je postupak o prethodnom pitanju pokrenut pred sudom ili nadležnim javnopravnim tijelom, kao i kad sud odluči podnijeti zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju prava Europske unije ili o valjanosti akta koje su donijele institucije Europske unije,
2. dok Visoki upravni sud ne odluči o zakonitosti općeg akta koji se u konkretnom slučaju primjenjuje.

(3) Protiv rješenja o prekidu spora može se izjaviti žalba.

(4) Za trajanja prekida spora prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje radnji u sporu te sud ne može poduzimati nikakve radnje.

(5) Po prestanku razloga prekida, sud će donijeti rješenje o nastavku spora na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti. Rokovi koji su zbog prekida spora prestali teći počinju iznova teći od dana dostave rješenja o nastavku spora.

(6) Ako je sud odredio prekid spora iz stavka 2. točke 1. ovoga članka radi podnošenja zahtjeva Sudu Europske unije, dužan je o tome obavijestiti ministarstvo nadležno za vanjske poslove i dostaviti mu podneseni zahtjev.

Obustava upravnog spora

Članak 106.

(1) Sud će rješenjem obustaviti spor:

1. kad tužitelj umre ili prestane postojati, a spor se s obzirom na narav upravne stvari ne može nastaviti,
2. kad nastupe razlozi propisani člankom 101. stavkom 1. i 2., člankom 103. stavkom 1. ili člankom 165., ovoga Zakona,
3. kada se iz cjelokupnog stanja spora može zaključiti da je tužitelj odustao od tužbenog zahtjeva.

(2) Rješenje o obustavi spora sud će dostaviti svim strankama u sporu te nasljednicima odnosno pravnim sljednicima tužitelja koji je umro ili prestao postojati, nakon što oni budu utvrđeni.

(3) Sud će nasljednicima umrlog tužitelja, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, postaviti privremenog zastupnika kojemu će dostaviti rješenje o obustavi spora, ako ocijeni da bi ostavinski postupak mogao dulje trajati.

(4) Kad je pravna osoba prestala postojati, sud će rješenje o obustavi spora dostaviti drugim strankama i pravnom sljedniku tužitelja nakon što on bude utvrđen.

(5) Protiv rješenja o obustavi spora stranka može izjaviti žalbu. Dok se postupak po žalbi o obustavi spora ne završi, na rokove za poduzimanje radnji te na prava stranaka na odgovarajući način primijenit će se pravila o prekidu spora.

Spajanje upravnih sporova

Članak 107.

(1) Ako jedan ili više tužitelja pred istim sudom pokrenu dva ili više sporova protiv istog tuženika radi ocjene zakonitosti pojedinačnih odluka, propuštanja donošenja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora, koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, ti se sporovi po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke mogu rješenjem spojiti radi zajedničkog raspravljanja. Nakon završetka raspravljanja spojeni predmeti mogu se razdvojiti radi donošenja zasebnih odluka.

(2) Ako više tužitelja pokrene spor radi ocjene zakonitosti iste pojedinačne odluke, istog propuštanja donošenja pojedinačne odluke, istog postupanja ili istog upravnog ugovora, ti će se sporovi po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke rješenjem spojiti radi zajedničkog raspravljanja i donošenja zajedničke odluke

(3) Spojeni se sporovi nastavljaju pred sucem ili vijećem koje je odlučilo o spajanju.

(4) Za sve spojene sporove sud može donijeti zajedničku odluku.

Ogledni spor

Članak 108.

(1) Ako je u pet ili više prvostupanjskih upravnih sporova predmet tužbe iste pravne i činjenične prirode, sud može rješenjem odlučiti koji će predmet riješiti u oglednom sporu. U ostalim predmetima sud će rješenjem prekinuti spor.

(2) Nakon pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu sud će nastaviti voditi prekinute sporove uz primjenu dokaza koji su provedeni u oglednom sporu.

(3) Na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu sud može riješiti spor pokrenut nakon pravomoćnosti te presude bez vođenja rasprave, ali nakon omogućivanja strankama da se o tome izjasne.

Podnesci

Članak 109.

(1) Podnesci se dostavljaju u pisanom ili elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Izjava koja se daje podneskom može se sudu dati i usmeno na zapisnik.

(2) Podnesak mora biti razumljiv te sadržavati sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, osobito oznaku suda, osobno ime odnosno naziv, osobni identifikacijski broj i adresu stranke i osoba ovlaštenih za zastupanje, predmet spora, sadržaj izjave te potpis. Podnesak u elektroničkom obliku mora biti potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu sa Zakonom o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ („Narodne novine“, broj 62/17.). Podnesak u elektroničkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom smatrat će se vlastoručno potpisanim.

(3) Ako podnesak nije razumljiv ili ne sadržava sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sud će podnositelju naložiti da podnesak ispravi, odnosno dopuni i za to mu odrediti primjereni rok, uz upozorenje na pravne posljedice ako to u određenom roku ne učini. Ako se nedostaci u roku ne otklone, a po podnesku se ne može postupiti, sud će rješenjem odbaciti podnesak.

(4) Dan kada je informacijski sustav podnositelju potvrdio primitak podneska, smatra se danom predaje podneska sudu kojemu je upućen.

(5) Ako podnesak podnesen u elektroničkom obliku sadržava nedostatak koji onemogućuje postupanje po podnesku odnosno ako je podnesak nerazumljiv ili nepotpun, sud će o tome elektroničkim putem obavijestiti podnositelja i odredit će rok u kojem je podnositelj dužan otkloniti nedostatak, uz upozorenje na pravne posljedice ako to u određenom roku ne učini. Ako podnositelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će rješenjem odbaciti podnesak.

(6) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe obvezni su podneske podnositi u elektroničkom obliku.

(7) Ako podnositelj iz stavka 6. ovoga članka podnesak ne podnese u elektroničkom obliku, sud će mu naložiti da u roku od osam dana podnesak dostavi u elektroničkom obliku. Ako

podnositelj ne dostavi podnesak u elektroničkom obliku u određenom roku, sud će rješenjem odbaciti podnesak.

(8) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa uspostavlja informacijski sustav.

(9) Pretpostavke za podnošenje podnesaka i dostavu u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava uređuju se pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Dostava

Članak 110.

(1) Dostava se obavlja prema pravilima kojima je uređena dostava u općem upravnom postupku.

(2) Ako stranka izjavi da je suglasna da joj se dostava obavlja elektroničkim putem, sud će dostavu obavljati putem informacijskog sustava. Smatra se da je stranka suglasna, dok ne priopći drukčije, ako je sudu podnijela podnesak u elektroničkom obliku.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, pismena se dostavljaju tijelima državne uprave i drugim državnim tijelima, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, državnom odvjetništvu, odvjetnicima, javnim bilježnicima, sudskim vještacima, sudskim procjeniteljima, sudskim tumačima, stečajnim upraviteljima, povjerenicima te pravnim osobama u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

(4) Sud putem informacijskog sustava šalje adresatu u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac pismeno, koje adresat mora preuzeti u roku od 15 dana od dana kad je pismeno pristiglo u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac, u protivnom nastupaju posljedice iz stavka 7. ovoga članka.

(5) Informacijski sustav istodobno sa slanjem pismena iz stavka 4. ovoga članka šalje adresatu na adresu elektroničke pošte i informativnu poruku u kojoj ga obavještava o dostavi pismena. U poruci se adresata upozorava na pravne posljedice iz stavka 7. ovoga članka.

(6) Adresat pismeno preuzima iz sigurnog elektroničkog poštanskog pretinca informacijskog sustava tako da dokaže svoj identitet putem Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava i elektronički potvrdi primitak pismena.

(7) Smatrat će se da je dostava prema stavku 6. ovoga članka obavljena istekom 15 dana od dana kada je pismeno pristiglo u sigurni elektronički poštanski pretinac, ako adresat u tom roku ne potvrdi primitak pismena.

(8) Informacijski sustav o dostavi obavještava sud potvrdom u elektroničkom obliku.

(9) Na način određen u ovom članku, elektroničkim putem mogu se dostaviti i ona pismena koja imaju izvornike u fizičkom obliku ako je elektronički (skenirani) prijepis koji je izrađen na temelju izvornika u fizičkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim pečatom suda.

(10) Ako sud utvrdi da dostava elektroničkim putem nije moguća, dostavit će pismeno na drugi način i navesti razlog za takvu dostavu.

Rokovi

Članak 111.

(1) Ako rokovi nisu propisani ovim Zakonom, određuje ih sud prema okolnostima slučaja. Sud rokove određuje na dane ili određenim datumom.

(2) Kad je rok određen na dane, dan kada je dostava izvršena odnosno dan u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka ne uračunava se u rok, već se početak roka računa od sljedećeg dana.

(3) Nedjelje, blagdani i neradni dani ne utječu na početak i tijek roka. Kad zadnji dan roka pada u nedjelju, na blagdan ili drugi dan kada sud ne radi, rok istječe prvog sljedećeg radnog dana.

Povrat u prijašnje stanje

Članak 112.

(1) Ako stranka propusti ročište ili rok za poduzimanje neke radnje u sporu i zbog toga izgubi pravo poduzeti tu radnju, sud će toj stranci na njezin prijedlog dopustiti naknadno obavljanje radnje samo ako ocijeni da postoje opravdani razlozi za propuštanje.

(2) Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se sudu kod kojeg je trebalo obaviti propuštenu radnju u roku od 15 dana od dana kad je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, a ako je stranka tek kasnije saznala za propuštanje, od dana kad je za to saznala. Nakon proteka 90 dana od propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

(3) Ako se povrat u prijašnje stanje traži zbog propuštanja roka za poduzimanje radnje, predlagatelj je dužan istodobno s podnošenjem prijedloga obaviti i propuštenu radnju.

(4) O prijedlogu za povrat u prijašnje stanje sud odlučuje rješenjem, a ako prijedlog usvoji, spor se vraća u ono stanje u kojem se nalazio prije propuštanja te se poništavaju sve odluke koje je sud zbog propuštanja donio.

(5) Neće se dopustiti povrat u prijašnje stanje ako je propušten rok za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje ili ako je propušteno ročište određeno u povodu prijedloga za povrat u prijašnje stanje.

Razgledavanje spisa predmeta

Članak 113.

(1) Stranke imaju pravo obavijestiti se o tijeku spora i razgledati spis te o svom trošku umnožiti akte iz spisa, osim akata koji su označeni određenim stupnjem tajnosti. Nacrti sudskih odluka i pripremni tekstovi izrađeni tijekom rada na predmetu nisu sastavni dio spisa.

(2) Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti ako je to nužno radi zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa trećih osoba.

(3) Razgledavanje spisa predmeta odobrava sudac kojem je predmet dodijeljen u rad.

(4) Pristup elektroničkom spisu može se odobriti i elektroničkim putem.

GLAVA VI.

SUDSKE ODLUKE

Presuda

Članak 114.

(1) O tužbenom zahtjevu koji se odnosi na glavnu stvar i sporedna traženja sud odlučuje presudom.

(2) Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske.

(3) Sud presudu donosi prema slobodnom uvjerenju te na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja.

(4) Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja.

Donošenje presude kada rješava vijeće

Članak 115.

(1) Vijeće donosi presudu većinom glasova.

(2) O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.

(3) Na zahtjev člana vijeća koji je izdvojio glas, njegovo pisano obrazloženje izdvojenog glasa priložit će se pisanoj presudi. To mišljenje objavljuje se na isti način kao i presuda.

Odbijanje tužbenog zahtjeva

Članak 116.

(1) Sud će odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan.

(2) Sud će odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan i kada utvrdi da je u postupku koji je prethodio donošenju pojedinačne odluke bilo nedostataka, ali nisu utjecali na rješavanje predmeta postupka te ako utvrdi da je pojedinačna odluka zasnovana na zakonu, ali zbog drugih razloga od onih navedenih u odluci.

Usvajanje tužbenog zahtjeva

Članak 117.

(1) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev, poništiti pobijanu odluku i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni.

(2) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela ništava, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i oglasiti odluku ništavom.

(3) Ako sud utvrdi da javnopravno tijelo nije u propisanom roku donijelo pojedinačnu odluku koju je prema propisima trebalo donijeti, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni. Tada će tuženiku narediti donošenje odluke i za to mu odrediti primjereni rok.

(4) Ako sud utvrdi da tuženik nije postupio sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom ugovoru, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i narediti postupanje u primjerenom roku.

(5) Ako sud utvrdi da je upravni ugovor ništetan, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i ugovor oglasiti ništetnim.

(6) Ako sud utvrdi da je javnopravno tijelo nezakonito raskinulo upravni ugovor, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i poništiti odluku o raskidu upravnog ugovora.

Naknada štete i povrat stvari

Članak 118.

(1) Sud će u okviru tužbenog zahtjeva odlučiti i o naknadi štete te povratu stvari.

(2) Kad sud utvrdi da je upravni ugovor nezakonito raskinut ili ništetan, odlučit će i o naknadi štete.

(3) Sud će odbiti tužbeni zahtjev glede naknade štete i povrata stvari ako utvrdi da je tužitelj svojim postupanjem prouzročio štetu ili pridonio nastanku takve štete.

Sadržaj presude

Članak 119.

(1) Presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.

(2) Uvod sadržava:

1. naznaku da se presuda izriče u ime Republike Hrvatske,
2. naziv suda,
3. ime i prezime suca kojemu je predmet dodijeljen u rad, odnosno predsjednika i članova sudskog vijeća te zapisničara,

4. ime i prezime ili naziv, osobni identifikacijski broj te adresu stranaka i osoba ovlaštenih za zastupanje
5. kratku oznaku predmeta spora,
6. datum presude.

(3) Izreka sadržava odluku suda.

(4) Ako se predmet vraća na ponovni postupak, izreka odluke suda sadrži i obvezu nadležnog tijela da u ponovljenom postupku postupi u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženima u obrazloženju odluke.

(5) U obrazloženju sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je činjenice sud utvrđivao, zašto i kada ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom spora.

(6) Ako sud nije sam riješio stvar dužan je u presudi detaljno obrazložiti zašto nije tako odlučio.

(7) Uputom o pravnom lijeku stranka se obavješćuje može li protiv presude izjaviti žalbu, kojem sudu, u kojem roku i na koji način.

(8) Izvornik presude potpisuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad, odnosno predsjednik vijeća.

Dopunska presuda

Članak 120.

(1) Ako je sud propustio odlučiti o svim zahtjevima ili je propustio odlučiti o dijelu zahtjeva, stranka može u roku od 15 dana od dana dostave presude podnijeti prijedlog da se presuda dopuni.

(2) Sud će nepravodobni prijedlog odbaciti odnosno neosnovani prijedlog odbiti rješenjem bez održavanja rasprave. Protiv rješenja prvostupanjskog suda o odbacivanju ili odbijanju prijedloga dopuštena je žalba.

(3) Ako sud utvrdi da je prijedlog osnovan, zakazat će raspravu radi donošenja presude o zahtjevu koji nije riješen. Dopunska presuda može se donijeti i bez održavanja rasprave ako je zahtjev u pogledu kojeg se traži dopuna dovoljno raspravljen. Na podnošenje i druga pitanja odlučivanja o žalbi protiv dopunske presude primjenjuju se odredbe o žalbi protiv presude.

(4) Ako je uz prijedlog za dopunsku presudu izjavljena i žalba protiv presude, sud će zastati s dostavom te žalbe drugostupanjskom sudu dok ne donese odluku o prijedlogu za dopunu presude i dok ne protekne rok za žalbu protiv te odluke. Ako i protiv odluke o dopuni presude bude izjavljena žalba, prvostupanjski sud će je zajedno sa žalbom protiv presude dostaviti drugostupanjskom sudu.

Objava presude

Članak 121.

- (1) Presuda se objavljuje u roku koji ne može biti dulji od 30 dana od dana zaključenja rasprave.
- (2) Presudu objavljuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad, odnosno predsjednik vijeća.
- (3) Na objavi presude javno će se pročitati izreka i ukratko obrazložiti presuda.
- (4) Datum objave presude odredit će se na ročištu na kojem je rasprava zaključena.
- (5) Ročište na kojem se presuda objavljuje održat će se neovisno o tome jesu li stranke o njemu uredno obaviještene, odnosno jesu li pristupile na ročište.
- (6) Ako je javnost na raspravi bila isključena, izreka presude će se javno pročitati, a sud će odlučiti hoće li se i koliko isključiti javnost pri objavi razloga presude.
- (7) Svi prisutni saslušat će čitanje izreke presude stojeći.

Dostava presude

Članak 122.

Presuda se dostavlja svim strankama u sporu pisanim ili elektroničkim putem i otprema u roku od 15 dana od dana objave, a ako nije objavljena, od njezina donošenja.

Pravomoćnost presude

Članak 123.

- (1) Prvostupanjska presuda postaje pravomoćna protekom roka za žalbu, ako žalba nije podnesena, odnosno danom donošenja, ako žalba nije dopuštena.
- (2) Drugostupanjska presuda postaje pravomoćna danom donošenja.

Ispravljanje pogrešaka u presudi

Članak 124.

- (1) Pogreške u imenima i brojevima, očite pogreške u pisanju i računanju te druge očite pogreške sud može rješenjem ispraviti bez roka. O ispravljanju presude sud može odlučiti bez izjašnjavanja stranaka.
- (2) Rješenje o ispravku prilaže se izvorniku i ovjerenim prijepisima presude.
- (3) Ako je presuda pohranjena u elektroničkom obliku, rješenje o ispravku pohranjuje se kao zasebna elektronička isprava.

(4) Protiv rješenja o ispravku može se izjaviti žalba.

(5) Odredbe ovog članka na odgovarajući način se primjenjuju i na rješenja.

Rješenje

Članak 125.

(1) O postupovnim pitanjima sud odlučuje rješenjem.

(2) Rješenja koja se odnose na upravljanje postupkom donosi sudac kojem je predmet dodijeljen u rad.

(3) Rješenja koja se donose na raspravi objavljuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad, a u sporovima u kojima sudi vijeće predsjednik vijeća.

(4) Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak od trenutka objave. Rješenje doneseno izvan rasprave sud će strankama dostaviti pisanim ili elektroničkim putem. Rješenje u pisanom ili elektroničkom obliku prema strankama ima učinak od trenutka uredne dostave.

(5) Pisani otpravak rješenja sadržava uvod, izreku i uputu o pravnom lijeku. Rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo kad sud to smatra potrebnim.

DIO TREĆI

PRAVNI LIJEKOVI

GLAVA I.

ŽALBA

Žalba protiv presude

Članak 126.

(1) Protiv presude upravnog suda stranke mogu izjaviti žalbu zbog:

1. bitne povrede odredaba upravnog spora,
2. pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja u sporu,
3. pogrešne primjene materijalnog prava.

(2) Bitna povreda odredaba upravnog spora postoji ako upravni sud u tijeku spora nije primijenio ili je nepravilno primijenio odredbe ovoga Zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

(3) Bitna povreda odredaba upravnog spora uvijek postoji:

1. ako je u donošenju presude sudjelovao sudac koji je prema članku 15. ovoga Zakona morao biti izuzet, ili ako je u donošenju presude sudjelovala osoba koja nema svojstvo suca,
2. ako je sud pogrešno odlučio da ne postoje pretpostavke za vođenje spora (članak 46. stavak 1.),

3. ako je odlučeno o ocjeni zakonitosti pojedinačne odluke koja nije predmet spora,
4. ako je sud riješio spor bez održavanja rasprave protivno odredbama ovog Zakona (članak 98.),
5. ako stranci nije bila dana mogućnost da sudjeluje u upravnom sporu,
6. ako je sud odbio zahtjev stranke da se u postupku služi svojim jezikom, a stranka se zbog toga žali (članak 11.),
7. ako stranku nije zastupao zakonski zastupnik odnosno osoba ovlaštena za zastupanje,
8. ako je protivno zakonu bila isključena javnost na raspravi.

(4) Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u sporu postoji kad je upravni sud odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio ili je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak.

(5) Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kad upravni sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio.

(6) Žalba odgađa izvršenje pobijane presude.

Nedopuštenost žalbe protiv presude

Članak 127.

(1) Žalba nije dopuštena protiv presude kojom je pojedinačna odluka javnopravnog tijela poništena ili oglašena ništavom i predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, kao ni protiv presude kojom je sud naložio donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, žalba je dopuštena protiv presude kojom je predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, ako je u obrazloženju presude naloženo donošenje sadržajno određene odluke.

(3) Protiv dijela presude iz članka 166. stavka 4. ovog Zakona kojeg čini sadržaj sudske nagodbe žalba nije dopuštena.

Žalba protiv rješenja

Članak 128.

(1) Protiv rješenja upravnog suda žalba se može izjaviti samo kad je to propisano ovim Zakonom.

(2) Protiv rješenja Visokog upravnog suda žalba nije dopuštena.

(3) Žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja.

(4) U odlučivanju o žalbi protiv rješenja Visoki upravni sud poništiti će nezakonito rješenje. Na podnošenje i druga pitanja odlučivanja o žalbi protiv rješenja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o podnošenju i odlučivanju o žalbi protiv presude.

Odricanje od žalbe i povlačenje od žalbe

Članak 129.

- (1) Stranka se može odreći prava na žalbu od trenutka objave presude, a ako presuda nije objavljena, od dana primitka presude do isteka roka za izjavljivanje žalbe.
- (2) Stranka može povući žalbu do donošenja drugostupanjske presude, a postupak u povodu žalbe obustavlja se rješenjem.
- (3) Odricanje od žalbe i povlačenje žalbe mora biti izričito i ne može se opozvati.

Sadržaj žalbe

Članak 130.

- (1) Žalba treba sadržavati:
 1. oznaku presude protiv koje se izjavljuje,
 2. opseg osporavane presude,
 3. razloge zbog kojih se žalba izjavljuje,
 4. ostale podatke propisane člankom 109. stavkom 2. ovoga Zakona.
- (2) Razlozi zbog kojih se žalba izjavljuje moraju biti obrazloženi.
- (3) U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice.

Podnošenje žalbe

Članak 131.

- (1) Žalba se podnosi upravnom sudu koji je donio presudu u roku od 15 dana od dana dostave presude.
- (2) Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sud i sve stranke u sporu.
- (3) Na predaju žalbe odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 41. stavka 1. do 3. ovoga Zakona.

Postupanje upravnog suda po žalbi

Članak 132.

- (1) Nepravodobnu, nedopuštenu ili žalbu podnesenu od neovlaštene osobe upravni sud će odbaciti rješenjem u roku od 15 dana od dana njezina primitka.
- (2) Ako je žalba neuredna, upravni sud će u roku od 15 dana od dana primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će žalbu rješenjem odbaciti kao neurednu.

(3) Primjerak uredne žalbe dostavit će prvostupanjski sud protivnoj stranci koja može u roku od 15 dana od primitka žalbe podnijeti tome sudu odgovor na žalbu. Odgovor na žalbu predaje se sukladno pravilima o predaji podnesaka.

(4) Primjerak odgovora na žalbu dostavit će prvostupanjski sud žalitelju bez odgode.

(5) Nakon primitka odgovora na žalbu ili nakon isteka roka za odgovor na žalbu sud će žalbu i odgovor na žalbu, ako je podnesen, sa svim spisima dostaviti drugostupanjskom sudu.

(6) Protiv rješenja prvostupanjskog suda kojim je žalba odbačena može se izjaviti žalba.

Postupanje Visokog upravnog suda po žalbi

Članak 133.

(1) Nepravodobnu, nedopuštenu ili žalbu izjavljenu od neovlaštene osobe Visoki upravni sud će odbaciti rješenjem u roku od 15 dana od dana njezina primitka.

(2) Ako je žalba neuredna, Visoki upravni sud će, ako je to propustio učiniti upravni sud, u roku od 15 dana od dana primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će žalbu rješenjem odbaciti kao neurednu.

Razmatranje žalbe

Članak 134.

(1) Visoki upravni sud ispituje prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je osporavana žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi. Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništivosti upravnog ugovora Visoki upravni sud pazi po službenoj dužnosti.

(2) Visoki upravni sud o žalbi odlučuje na sjednici vijeća, bez održavanja rasprave.

(3) Visoki upravni sud može održati raspravu ako to smatra potrebnim. Na zakazivanje i tijek rasprave pred Visokim upravnim sudom na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o raspravi pred upravnim sudom. Odluka u sporu može se donijeti i ako na raspravu bez opravdanog razloga nije došla jedna stranka ili nisu došle obje uredno pozvane stranke.

Ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi

Članak 135.

(1) Visoki upravni sud presudom će odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija ili da oni ne utječu na donošenje drukčije odluke.

(2) Visoki upravni sud poništiti će prvostupanjsku presudu te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu odredaba upravnog spora iz članka 126. stavka 2. ovog Zakona, da je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak ili da je pogrešno primijenio materijalno pravo.

(3) Visoki upravni sud poništiti će prvostupanjsku presudu te vratiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu odredaba upravnog spora iz članka 126. stavka 3. ovog Zakona ili da je odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

(4) Prvostupanjska se presuda u povodu žalbe može poništiti i predmet vratiti upravnom sudu na ponovno suđenje samo jednom.

Drugostupanjska presuda

Članak 136.

(1) Na sadržaj presude Visokog upravnog suda odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude, s time da uvod presude sadrži ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća.

(2) Vijeće donosi presudu većinom glasova.

(3) O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.

(4) Odredbe članka 115. stavka 3. ovog Zakona na odgovarajući će se način primjenjivati i na donošenje drugostupanjske presude.

(5) U obrazloženju presude Visoki upravni sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.

(6) Visoki upravni sud presudu dostavlja upravnom sudu koji je dostavlja strankama.

GLAVA II.

OBNOVA SPORA

Razlozi obnove

Članak 137.

(1) Spor okončan odlukom suda obnovit će se na prijedlog stranke:

1. ako je konačnom odlukom Europskog suda za ljudska prava odlučeno o povredi temeljnog ljudskog prava ili slobode na drukčiji način od odluke suda i ako je postupak pred Europskim sudom za ljudska prava okončan prijateljskim rješenjem spora u skladu s člankom 39. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, odnosno jednostranim priznanjem povrede u skladu s člankom 62.A Poslovnika Europskog suda za ljudska prava.

2. ako se presuda temelji na prethodnom pitanju, a nadležni sud ili drugo javnopravno tijelo o tom je pitanju poslije odlučilo u bitnim točkama drukčije,

3. ako je do odluke suda došlo zbog kaznenog djela suca ili službenika suda,

4. ako se odluka suda temelji na ispravi koja je krivotvorena ili u kojoj je ovjeren neistinit sadržaj, ili ako se odluka suda temelji na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili stranke,

5. ako je u donošenju odluke sudjelovao sudac koji je prema članku 15. ovoga Zakona morao biti izuzet,
6. ako stranka sazna za nove činjenice ili nađe ili stekne mogućnost da upotrijebi nove dokaze na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrijebljeni u prijašnjem sudskom postupku,
7. ako zainteresiranoj osobi nije bila dana mogućnost da sudjeluje u upravnom sporu,
8. ako odluka u oglednom postupku na temelju koje su riješeni ogledni sporovi bude poništena.

(2) Prijedlog za obnovu spora podnosi se sudu koji je donio odluku najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je stranka saznala za razlog obnove. Nakon proteka jedne godine od pravomoćnosti odluke obnova se ne može predložiti iz razloga propisanog stavkom 1. točkama 5. do 7. ovoga članka.

(3) U prijedlogu se mora navesti:

1. oznaka odluke donesene u sporu kojeg se obnova traži,
2. zakonska osnova obnove i dokazi koji je čine vjerojatnom,
3. dokazi da je prijedlog podnesen u zakonskom roku,
4. ostali podaci propisani člankom 109. stavkom 2. ovoga Zakona.

Postupak obnove

Članak 138.

(1) Sud će odbaciti prijedlog rješenjem ako utvrdi da je prijedlog podnijela neovlaštena osoba ili da je prijedlog nepravodoban ili da stranka nije učinila vjerojatnim postojanje zakonske osnove za obnovu.

(2) Ako sud ne odbaci prijedlog, dostavit će ga drugim strankama te ih pozvati da u roku od 15 dana odgovore na prijedlog.

(3) Ako se obnova dopusti, prijašnja odluka će se poništiti u cijelosti ili djelomično. Prijašnje postupovne radnje na koje ne utječu razlozi obnove neće se obnavljati. Presudom kojom se obnova dopušta odlučit će se o predmetu spora.

GLAVA III.

ZAHTJEV ZA IZVANREDNO PREISPITIVANJE ZAKONITOSTI PRAVOMOĆNE ODLUKE

Razlozi za podnošenje zahtjeva

Članak 139.

Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke (u daljnjem tekstu: zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti) može se podnijeti protiv pravomoćne presude ili rješenja upravnog suda ili Visokog upravnog suda zbog osobito teške materijalne ili postupovne povrede zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Prijedlog za podnošenje zahtjeva

Članak 140.

(1) Stranke u upravnom sporu mogu predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti u roku od 60 dana od dana dostave pravomoćne presude ili rješenja.

(2) Prijedlog iz stavka 1. ovog članka mora sadržavati:

1. osobno ime, odnosno naziv, osobni identifikacijski broj i adresu stranke i osoba ovlaštenih za zastupanje,
2. oznaku presude, odnosno rješenja protiv kojeg se podnosi,
3. opseg osporavanja presude, odnosno rješenja,
4. razloge iz članka 139. ovog Zakona koji moraju biti detaljno obrazloženi,
5. potpis.

(3) Prijedlogu treba priložiti izvornik ili presliku osporene presude, odnosno rješenja.

(4) Ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske utvrdi da ne postoje uvjeti za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti, obavijestit će o tome stranku što je prije moguće, a najkasnije u roku od 90 dana od dana podnošenja prijedloga. Obavijest mora biti obrazložena.

Podnošenje zahtjeva

Članak 141.

(1) Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske može podnijeti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne presude, odnosno rješenja strankama. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ovaj zahtjev može podnijeti i po službenoj dužnosti.

(2) Ako je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske bilo stranka u upravnom sporu ili je zastupalo tuženika u upravnom sporu zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti može Vrhovnom sudu Republike Hrvatske izravno podnijeti i protivna stranka u roku iz stavka 1. ovog članka.

(3) Ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ne postupi u skladu s člankom 140. stavkom 4. ovog Zakona, zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti može Vrhovnom sudu Republike Hrvatske izravno podnijeti stranka u roku iz stavka 1. ovog članka.

(4) Stavak 3. ovoga članka ne primjenjuje se na javnopravna tijela.

(5) Zahtjev mora sadržavati podatke propisane člankom 140. stavkom 2. ovog Zakona.

(6) Protivna stranka iz stavka 2. ovoga članka i stranka iz stavka 3. ovog članka mogu same podnijeti zahtjev ako imaju završen sveučilišni diplomski studij prava odnosno integrirani prijediplomski i diplomski sveučilišni studij prava i položeni pravosudni ispit odnosno za njih može zahtjev podnijeti kao opunomoćenik osoba koja ih je prema odredbama ovoga ili kojega

drugog zakona ovlaštena zastupati u tom svojstvu ako ima završen sveučilišni diplomski studij prava odnosno integrirani prijediplomski i diplomski sveučilišni studij prava i položeni pravosudni ispit.

(7) U zahtjevu se ne mogu iznositi nove činjenice, osim onih koje se odnose na osobito teške materijalne ili postupovne povrede zakona iz članka 139. ovog Zakona.

Sastav vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Članak 142.

(1) O zahtjevu za izvanredno preispitivanje zakonitosti odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću koje čini pet sudaca.

(2) Ako vijeće iz stavka 1. ovog članka ocijeni da bi svojom odlukom odstupilo od ustaljene prakse ili odluke proširenog vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili da praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske u vezi s pravnim pitanjem o kojem odlučuje nije jedinstvena, odluku će prepustiti proširenom vijeću od trinaest sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Odlučivanje o zahtjevu

Članak 143.

(1) Nepravodoban zahtjev, zahtjev koji je podnijela neovlaštena osoba, kao i zahtjev koji ne sadrži podatke propisane člankom 140. stavkom 2. ovog Zakona, Vrhovni sud Republike Hrvatske odbacit će rješenjem.

(2) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske ne odbaci zahtjev, dostavit će ga protivnoj stranci koja može u roku od 30 dana podnijeti odgovor na zahtjev.

(3) Sud protiv čije presude, odnosno rješenja je podnesen zahtjev i javnopravno tijelo kao tuženik dužni su bez odlaganja dostaviti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, na njegov zahtjev, sve spise predmeta.

(4) Vrhovni sud Republike Hrvatske rješava o zahtjevu na nejavnoj sjednici, a pobijanu odluku ispituje samo u dijelu u kojem je osporavana zahtjevom i u granicama razloga navedenih u zahtjevu.

(5) Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će zahtjev ako utvrdi da je neosnovan.

(6) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi osobito tešku povredu zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, presudom će usvojiti zahtjev i osporavanu odluku ukinuti i vratiti predmet na ponovno rješavanje ili ju preinačiti.

DIO ČETVRTI

TROŠKOVI UPRAVNOG SPORA

Troškovi upravnog spora

Članak 144.

- (1) Troškove spora čine opravdani izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu spora.
- (2) Troškovi spora obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba koje imaju pravo na zakonom propisanu naknadu.
- (3) Vrijednost predmeta spora smatra se neprocjenjivom.
- (4) Troškovi spora obuhvaćaju i zatezne kamate koje teku od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova do isplate, ako ih stranka kojoj je naloženo plaćanje troškova ne podmiri u ostavljenom roku. O zateznim kamatama na iznos troškova spora sud odlučuje na zahtjev stranke.

Predujmljivanje troškova

Članak 145.

- (1) Svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je prouzročila svojim radnjama, osim ako zakonom nije drukčije propisano.
- (2) Troškovi proizašli iz poduzimanja radnji po službenoj dužnosti suda predujmljuju se iz sredstava suda.

Troškovi za izvođenje dokaza

Članak 146.

- (1) Kad stranka predloži izvođenje dokaza, dužna je po nalogu suda unaprijed položiti iznos potreban za podmirenje troškova koji će nastati u povodu izvođenja dokaza.
- (2) Kad izvođenje dokaza predlože obje stranke ili kad ga sud odredi po službenoj dužnosti, sud može odrediti da iznos potreban za podmirenje troškova polože obje stranke na jednake dijelove ili samo jedna stranka.
- (3) Sud će odustati od izvođenja dokaza ako iznos potreban za podmirenje troškova ne bude položen u roku što ga sud odredi. U tom će slučaju sud, s obzirom na sve okolnosti, po svojem uvjerenju cijiniti od kakve je važnosti što stranka nije u roku položila iznos potreban za podmirenje troškova.

(4) Ako sud izvede dokaz iako predujam za njegovo izvođenje nije položen, rješenjem će naložiti stranci da u roku od osam dana od dana primitka tog rješenja određeni iznos plati svjedoku ili vještaku.

Snošenje troškova spora

Članak 147.

(1) Stranka koja izgubi spor u cijelosti snosi sve troškove spora, ako zakonom nije drukčije propisano.

(2) Ako stranka djelomično uspije u sporu, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da se troškovi raspodijele razmjerno uspjehu u sporu.

(3) Sud može odlučiti da jedna stranka nadoknadi sve troškove koje je protivna stranka imala, ako protivna stranka nije uspjela samo u razmjerno neznatnom dijelu svog zahtjeva, a zbog tog dijela nisu nastali posebni troškovi.

(4) Stranka je dužna neovisno o ishodu spora nadoknaditi protivnoj stranci troškove koje je uzrokovala svojom krivnjom ili slučajem koji se njoj dogodio.

(5) Stranka koja je povukla tužbu, žalbu ili drugi prijedlog koji je prouzročio troškove drugim strankama snosi troškove i tim strankama.

(6) Ako je spor obustavljen nakon što je tuženik postupio po tužbenom zahtjevu, tužitelj ima pravo na naknadu troškova spora.

(7) Ako je obveznik izvršenja izvršio presudu nakon proteka roka za izvršenje presude i nakon što je zaprimio zahtjev za izvršenje presude, predlagatelj izvršenja ima pravo na naknadu troškova nastalih povodom zahtjeva za izvršenje presude.

(8) Stranka koja zloruporabi prava koja joj pripadaju u sporu, nema pravo na naknadu troškova.

Odlučivanje o naknadi troškova

Članak 148.

(1) O naknadi troškova odlučuje sud na zahtjev stranke.

(2) Stranka je dužna u zahtjevu navesti troškove za koje traži naknadu.

(3) Zahtjev za naknadu troškova stranka je dužna postaviti najkasnije do zaključenja rasprave. Ako je odluka donesena bez rasprave, stranka je dužna zahtjev za naknadu troškova postaviti u roku od 15 dana od dostave odluke kojom je spor okončan.

(4) O troškovima spora sud može odlučiti zajedno s odlukom o glavnoj stvari ili posebnim rješenjem u roku od 15 dana od dana objave presude ili postavljanja zahtjeva iz stavka 3. ovog članka.

(5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka žalba je dopuštena.

(6) Iznimno od članka 128. stavka 2. ovog Zakona, žalba odgađa izvršenje rješenja.

Oslobođenje od plaćanja troškova spora

Članak 149.

Pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

DIO PETI

IZVRŠENJE SUDSKIH ODLUKA

Izvršnost sudskih odluka

Članak 150.

(1) Pravomoćna presuda postaje izvršna nakon dostave stranci, ako presudom nije određen drugi rok za izvršenje.

(2) Rješenje postaje izvršno nakon objave, odnosno dostave stranci, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Izvršenje presuda

Članak 151.

(1) Izvršenje presude dužan je osigurati tuženik, odnosno tijelo nadležno za izvršenje.

(2) U izvršenju presude tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje obvezno je postupiti sukladno izreci presude, najkasnije u roku od 60 dana od dostave pravomoćne presude i povrata spisa tuženiku ako je spis vođen u fizičkom obliku, pri čemu je vezan pravim shvaćanjem i primjedbama suda.

Zahtjev za izvršenje presude i odgovor na zahtjev

Članak 152.

(1) Ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje u izvršenju presude ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom ili donese odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, tužitelj može sudu koji je donio presudu podnijeti zahtjev za izvršenje presude. Ako je presudom naložena isplata, izvršenje se provodi u ovršnom postupku pred nadležnim tijelom.

(2) Zahtjev za izvršenje presude sud dostavlja tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje, koje mora u roku od 15 dana dostaviti odgovor na zahtjev za izvršenje. U odgovoru se mora očitovati je li presuda izvršena i o istome dostaviti dokaz, a ako presuda nije izvršena mora obrazložiti razloge.

**Postupak po zahtjevu za izvršenje presude kad nova odluka nije donesena u roku
iz opravdanih razloga**

Članak 153.

Ako nova odluka nije donesena u roku koji je određen presudom zbog opravdanih razloga, sud će tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje odrediti novi rok za izvršenje presude, sukladno okolnostima konkretnog slučaja.

**Postupak po zahtjevu za izvršenje presude kad ne postoje opravdani razlozi
za nedonošenje nove odluke u roku**

Članak 154.

(1) Ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje bez opravdanih razloga ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom ili ako u roku od 15 dana ne dostavi sudu odgovor na zahtjev za izvršenje, sud će čelniku nadležnog javnopravnog tijela rješenjem izreći novčanu kaznu u iznosu do 30% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

(2) Sud će izricati daljnje novčane kazne unutar utvrđenog raspona sve dok tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje ne donese novu odluku u izvršenju presude.

(3) Novčana kazna uplaćuje se u korist prihoda državnog proračuna. Ako čelnik tijela u roku koji je sud odredio rješenjem ne dostavi dokaz o uplati novčane kazne, sud će rješenje o novčanoj kazni s potvrdom ovršnosti dostaviti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

(4) Ako Financijska agencija u roku od godine dana od dana primitka rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne provede ovrhu na novčanim sredstvima čelnika tijela u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu izrečene novčane kazne, dostavit će rješenje iz stavka 1. ovoga članka nadležnoj ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema prebivalištu kažnjene osobe radi prisilne naplate izrečene novčane kazne prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

(5) Ako kažnjena osoba nema prebivalište na području Republike Hrvatske, Financijska agencija će dostaviti rješenje iz stavka 1. ovoga članka ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema sjedištu suda koji je donio rješenje iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Ako je rješenje o izricanju novčane kazne poništeno ili preinačeno, čelnik tijela kojem je naplaćena izrečena novčana kazna može u roku od tri mjeseca od dana primitka tog rješenja u istom postupku zatražiti od suda da naloži Republici Hrvatskoj isplatu neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne. Ako taj zahtjev bude podnesen nakon isteka toga roka, sud će ga odbaciti.

(7) Zahtjev za isplatu temeljem rješenja kojim se nalaže Republici Hrvatskoj isplata neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Postupak po zahtjevu za izvršenje presude kad je nova odluka donesena protivno izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda

Članak 155.

(1) Ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje u izvršenju presude donese novu odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, sud će nakon primitka odgovora na zahtjev za izvršenje ili proteka roka za dostavu odgovora na zahtjev za izvršenje, presudom bez održavanja rasprave poništiti odluku koja je donesena protivno izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda i naložiti tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje da u određenom roku izvrši presudu.

(2) U izreci presude iz ovog članka sud će čelniku nadležnog javnopravnog tijela izreći novčanu kaznu sukladno odredbama članka 154. ovoga Zakona.

Članak 156.

(1) Sud će rješenjem odbaciti zahtjev za izvršenje podnesen od strane neovlaštene osobe te preuranjen zahtjev.

(2) Sud će rješenjem odbiti zahtjev za izvršenje, ako se zahtjev odnosi na tijelo koje nije obveznik izvršenja presude ili ako je zahtjev neosnovan iz drugih razloga.

(3) Sud će rješenjem obustaviti postupak ako podnositelj odustane od zahtjeva za izvršenje, ako je presuda izvršena prije donošenja odluke o zahtjevu ili ako je tijekom postupka izvršenja presuda koja se izvršava stavljena izvan snage.

(4) Protiv rješenja i presude upravnog suda iz članaka 152. do 155. ovoga Zakona žalba je dopuštena, a postupak po žalbi hitan.

(5) Zbog štete nastale izvršenjem, odnosno nepravodobnim izvršenjem presude donesene u upravnom sporu, tužitelj ima pravo na naknadu štete, koja se ostvaruje u postupku pred sudom opće nadležnosti.

Izvršenje rješenja

Članak 157.

(1) Rješenje protiv kojeg žalba nije dopuštena izvršava sud koji je rješenje donio.

(2) Na izvršenje pravomoćnih rješenja odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona o izvršenju pravomoćnih presuda.

(3) Izvršenje novčanih obveza određenih rješenjem provodi se dostavom rješenja s potvrdom ovršnosti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima stranke u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

DIO ŠESTI

OCJENA ZAKONITOSTI OPĆIH AKATA

Pokretanje postupka

Članak 158.

(1) Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom koji smatraju da su im općim aktom povrijeđena njihova prava ili pravni interes.

(2) Postupak ocjene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud može pokrenuti po službenoj dužnosti, na temelju obavijesti fizičkih ili pravnih osoba, prijedloga pučkog ili posebnog pravobranitelja ili na zahtjev suda.

Zahtjev suda za ocjenu zakonitosti općeg akta

Članak 159.

(1) Ako sud u postupku utvrdi da opći akt koji bi trebao primijeniti, odnosno pojedina njegova odredba nisu suglasni sa zakonom, na konkretan slučaj može neposredno primijeniti zakon.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka sud će Visokom upravnom sudu podnijeti zahtjev za ocjenu zakonitosti spornog općeg akta, odnosno pojedine njegove odredbe .

(3) Kad sud pravomoćnom odlukom odbije primijeniti opći akt zbog njegove nezakonitosti, odnosno pojedinu njegovu odredbu, a Visoki upravni sud utvrdi da takva nezakonitost ne postoji, stranka kojoj je time bilo povrijeđeno neko pravo ili pravni interes može zahtijevati izmjenu pravomoćne odluke suda odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi upravnog spora ili drugog sudskog postupka u roku od tri mjeseca od dana dostave odluke.

(4) Sud koji je podnio zahtjev Visokom upravnom sudu dostavit će odluku strankama.

Sadržaj i predaja zahtjeva odnosno obavijesti

Članak 160.

(1) Zahtjev odnosno obavijest iz članka 158. ovoga Zakona mora sadržavati:

1. osobno ime, odnosno naziv, osobni identifikacijski broj i adresu podnositelja,
2. naziv osporenog općeg akta i naznaku njegova donositelja,
3. oznaku odredbi kojih se zakonitost osporava,
4. razloge nezakonitosti općeg akta,
5. potpis podnositelja.

(2) Podnositelj zahtjeva iz članka 158. stavka 1. ovoga Zakona mora u zahtjevu učiniti vjerojatnim da se općim aktom ili njegovom primjenom dira u njegovo pravo ili pravni interes.

(3) Zahtjev se predaje Visokom upravnom sudu odgovarajućom primjenom odredbi članka 41. ovoga Zakona.

Postupanje suda po zahtjevu

Članak 161.

(1) Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti zahtjev za ocjenu zakonitosti i o tome obavijestiti podnositelja ako utvrdi:

1. da akt koji se zahtjevom osporava nije opći akt,
2. da je akt koji se zahtjevom osporava propis kojeg je ocjena zakonitosti u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske,
3. da je zakonom osigurana druga zaštita od nezakonitosti općeg akta,
4. da je zahtjev podnijela neovlaštena osoba,
5. da je zahtjev nepravodoban.

(2) Sud može, do donošenja presude, rješenjem obustaviti izvršenje osporenog općeg akta. Rješenje o obustavi izvršenja objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Odlučivanje o zakonitosti općeg akta

Članak 162.

(1) O zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud odlučuje na javnoj sjednici .

(2) Visoki upravni sud može održati savjetodavnu raspravu ako ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima postupka, znanstvenicima i drugim stručnjacima.

(3) Sud će presudom ukinuti opći akt, ili pojedine njegove odredbe, ako utvrdi da nije suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela.

(4) Ukinuti opći akt prestaje važiti, odnosno ukinute odredbe općeg akta prestaju važiti danom objave presude Visokog upravnog suda u „Narodnim novinama“.

Ocjena zakonitosti osporenog općeg akta

Članak 163.

(1) Ako u tijeku postupka pred Visokim upravnim sudom pokrenutog po zahtjevu za ocjenu zakonitosti općeg akta taj opći akt prestane važiti, Visoki upravni sud može ocijeniti zakonitost osporenog općeg akta.

(2) Kad u postupku iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da opći akt nije bio suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela, Visoki upravni sud će donijeti presudu o utvrđenju nezakonitosti općeg akta odnosno pojedinih njegovih odredaba.

(3) Presuda iz stavka 2. ovoga članka objavit će se u „Narodnim novinama“.

Zahtjev za izmjenu pojedinačne odluke zbog ukidanja ili utvrđenja nezakonitosti općeg akta

Članak 164.

Podnositelj zahtjeva iz članka 158. stavka 1. ovoga Zakona ima pravo podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za izmjenu pojedinačne odluke tijela kojom je povrijeđeno njegovo pravo ili

pravni interes odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi postupka u roku od tri mjeseca od dana objave presude u „Narodnim novinama“.

Obustava postupka

Članak 165.

- (1) Sud može obustaviti postupak ako podnositelj odustane od zahtjeva.
- (2) Sud će rješenjem obustaviti postupak kad prestanu postojati pretpostavke za njegovo vođenje.

DIO SEDMI

POSEBAN NAČIN RJEŠAVANJA UPRAVNIH SPOROVA

Sudska nagodba

Članak 166.

- (1) Stranke mogu tijekom spora pred sudom sklopiti nagodbu o predmetu spora.
- (2) Nagodba se ne može sklopiti o zahtjevima kojima stranke ne mogu raspolagati.
- (3) Sud će tijekom spora upozoriti stranke na mogućnost sklapanja nagodbe i pomoći im pri sklapanju nagodbe. Sudska nagodba unosi se u zapisnik koji potpisuju i stranke.
- (4) Ako se nagodba odnosi na cjelokupni tužbeni zahtjev, sud će rješenjem obustaviti spor, a ako se odnosi na dio tužbenog zahtjeva, sadržaj nagodbe sud će uključiti u izreku presude.
- (5) Na izvršenje nagodbe odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima je uređeno izvršenje sudske presude.

DIO OSMI

POSEBNI DIO O NOVČANIM KAZNAMA

Zloupotroba prava u upravnom sporu

Članak 167.

- (1) Sud će kazniti novčanom kaznom od 60,00 do 1320,00 eura fizičku osobu, odnosno od 330,00 do 6630,00 eura pravnu osobu koja teže zloupotroba prava koja joj pripadaju u sporu ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Novčana kazna iz stavka 1. ovoga članka može se izreći stranci i njenom zastupniku ako je on odgovoran za zloupotrobu prava.
- (3) Kada kažnjena osoba ne plati izrečenu novčanu kaznu u ostavljenom roku ili o tome bez odgađanja ne obavijesti sud, sud će u daljnjem roku od osam dana na rješenje o izrečenju

novčanoj kazni staviti potvrdu o ovršnosti te rješenje dostaviti Financijskoj agenciji radi izravne naplate novčane kazne provedbom ovrhe na novčanim sredstvima kažnjene osobe.

(4) Ako Financijska agencija u roku od godine dana od dana primitka rješenja iz stavka 2. ovoga članka ne provede ovrhu na novčanim sredstvima kažnjene osobe u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu izrečene novčane kazne, dostavit će rješenje iz stavka 1. ovoga članka nadležnoj ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema prebivalištu, odnosno sjedištu kažnjene osobe radi prisilne naplate izrečene novčane kazne prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

(5) Ako kažnjena osoba nema prebivalište, odnosno sjedište na području Republike Hrvatske, Financijska agencija će dostaviti rješenje iz stavka 1. ovoga članka ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema sjedištu suda koji je donio rješenje iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Naplaćena novčana kazna uplaćuje se na račun prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske, dok će se o izvršenoj naplati obavijestiti sud.

(7) Protiv rješenja o novčanoj kazni žalba je dopuštena.

(8) Ako u roku od godine dana od dana primitka rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne uspije naplatiti novčanu kaznu, nadležna ispostava Područnog ureda Porezne uprave će o nenaplaćenju novčanoj kazni za fizičku osobu obavijestiti sud koji je donio rješenje, nakon čega će se novčana kazna izrečena fizičkoj osobi zamijeniti kaznom zatvora po pravilima kaznenog prava o zamjeni novčane kazne kaznom zatvora, o čemu će odluku donijeti sud koji je izrekao novčanu kaznu. Ako se novčana kazna izrečena pravnoj osobi ne naplati u roku od godine dana od dana primitka rješenja iz stavka 1. ovoga članka, ta će se kazna prisilno naplatiti po pravilima kaznenog prava.

(9) Ako je rješenje o izricanju novčane kazne poništeno ili preinačeno, osoba kojoj je naplaćena izrečena novčana kazna može u roku od tri mjeseca od dana primitka tog rješenja u istom postupku zatražiti od suda da naloži Republici Hrvatskoj isplatu neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne. Ako taj zahtjev bude podnesen nakon isteka toga roka, sud će ga odbaciti. Zahtjev za isplatu temeljem rješenja kojim se nalaže Republici Hrvatskoj isplata neosnovano naplaćenog iznosa novčane kazne podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

Pribavljanje podatka o osobnom identifikacijskom broju.

Članak 168.

(1) Ako je udovoljeno uvjetima za donošenje odluke o izricanju novčane kazne, a sud ne raspolaže podatkom o osobnom identifikacijskom broju fizičke odnosno pravne osobe, sud će pribaviti taj podatak po službenoj dužnosti od Ministarstva financija, Porezne uprave.

(2) U slučaju iz ovoga članka Ministarstvo financija, Porezna uprava dužna je u roku od osam dana, na zahtjev suda, uz dostavu podataka o imenu, prezimenu i datumu rođenja ili broju osobne iskaznice za fizičke osobe, odnosno nazivu i matičnom broju pravne osobe, dati podatak o osobnom identifikacijskom broju, ako se na temelju dostavljenih podataka može jednoznačno identificirati osoba.

DIO DEVETI**PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE****Dovršenje upravnih sporova pokrenutih do dana stupanja na snagu ovoga Zakona****Članak 169.**

(1) Upravni sporovi pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, upravni sporovi u kojima je zaključena rasprava do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po odredbama Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 20/10., 143/12., 152/14. 94/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 29/17. i 110/21.).

Podzakonski akti**Članak 170.**

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji („Narodne novine“, broj 139/21. i 27/23.).

Stupanje na snagu**Članak 171.**

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. srpnja 2024.

OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom određuje se predmet novog Zakona o upravnim sporovima - uređenje nadležnosti, sastava suda i pravila postupka na temelju kojih upravni sudovi u upravnim sporovima odlučuju o zakonitosti odluka i postupanja javnopravnih tijela kao i o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se cilj Zakona, odnosno osiguranje zakonitosti i sudske zaštite prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba, ali i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela. Ovaj članak precizno određuje i pojam javnopravnog tijela, kao jedan od ključnih pojmova za primjenu Zakona, s ciljem izbjegavanja dvojbi o pasivnim subjektima upravnoga spora.

Uz članak 3.

Taksativno se navode predmeti upravnog spora: ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek, ocjena zakonitosti postupanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava kojim je povrijeđeno pravo, obveza ili pravni interes stranke protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek, ocjena zakonitosti propuštanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava da u zakonom propisanom roku odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu ili redovitom pravnom lijeku stranke odnosno da postupi prema propisu, ocjena zakonitosti sklapanja, raskidanja i

izvršavanja upravnog ugovora i ocjena zakonitosti općeg akta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koja ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu.

Uz članak 4.

Upravni spor ne može se voditi u stvarima u kojima je već osigurana sudska zaštita izvan upravnog spora kao ni o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela, ali se može voditi o zakonitosti takve odluke, granicama ovlasti i svrsi radi koje je ovlast dana. Upravni spor ne može se voditi protiv postupovne odluke javnopravnog tijela, već se takva odluka može pobijati tužbom protiv odluke o glavnoj stvari, ako zakonom nije drukčije propisano.

Uz članak 5.

U upravnom sporu sud odlučuje na temelju Ustava, pravne stečevine Europske unije, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava, čime se ova odredba usklađuje s Ustavom Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i Zakonom o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20., 21/22., 60/22., 16/23.). Napominjemo da su važeći izvori prava, između ostalog, običajno pravo, sudska praksa, ustavnosudska praksa, praksa Europskog suda za ljudska prava, praksa tijela izvršne vlasti, pravna znanost.

Uz članak 6.

Jamstvo poštovanja prava stranaka u sporu ogleda se u mogućnosti stranaka da se izjasne o zahtjevima i navodima drugih stranka o svim činjenicama i pravnim pitanjima koja su predmet upravnog spora.

Uz članak 7.

Sukladno članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda, u upravno sudovanje uvedena je obvezna usmena rasprava pred prvostupanjskim sudovima.

Uz članak 8.

Ograničava se mogućnost da se posebnim zakonima bez valjanog opravdanja propisuje hitnost nekih upravnih sporova ili izuzetno kratki rokovi za donošenje odluke u upravnom sporu.

Uz članak 9.

Načelo kojim se štite prava nekih stranka u upravnom sporu, a sve u cilju zaštite prava sudionika u upravnom sporu.

Uz članak 10.

Ovim člankom se propisuje obveznost pravomoćnih presuda za stranke u upravnom sporu i njihove pravne sljednike kao i ocjena zakonitosti općih akata koje su obvezne za sve.

Uz članak 11.

Jezik i pismo na kojem se vodi upravni spor je hrvatski jezik i latinično pismo, međutim osigurano je pravo stranaka da upotrebljavaju svoj jezik u upravnom sporu uz ovlaštenog prevoditelja.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisana je stvarna nadležnost sudova koji rješavaju u upravnim sporovima. Upravni sudovi rješavaju u prvom stupnju o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih

tijela te postupanja javnopravnih tijela, o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku i o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora. Nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske ograničena je samo na presude i rješenja upravnih sudova protiv kojih je ovim Zakonom dopuštena žalba, zakonitosti općih akata, o sukobu nadležnosti između upravnih sudova. Budući da se posebnim zakonima propisuje nadležnost Visokog upravnog suda, na primjer: Zakonom o javnoj nabavi („Narodne novine”, br.120/16., 114/22.), Zakonom o pravu na pristup informacijama („Narodne novine”, br. 25/13., 85/15., 69/22.), Zakonom o elektroničkim komunikacijama („Narodne novine”, broj 76/22.), Zakonom o poštanskim uslugama („Narodne novine”, br. 144/12., 153/13., 78/15., 110/19.), Zakonom o regulaciji tržišta željezničkih usluga i zaštita prava putnika u željezničkom prijevozu („Narodne novine”, broj 104/17.), Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine”, br. 79/09., 80/13., 41/21.), Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine”, br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 123/17., 98/19., 144/20.), Zakonom o registru birača („Narodne novine” br. 144/12., 105/15., 98/19.), ovim Zakonom se takva mogućnost ograničava te je u slučajevima kada se posebnim zakonom propisuje nadležnost Visokog upravnog suda, predlagatelj posebnog zakona dužan razloge za takvo rješavanje upravnog spora detaljno i razumno obrazložiti.

Uz članak 13.

Odredbe o mjesnoj nadležnosti nastoje upravno sudovanje u najvećoj mogućoj mjeri približiti građanima i drugim strankama tako da je za rješavanje u upravnom sporu mjesno nadležan upravni sud na području kojeg tužitelj ima prebivalište ili sjedište. Time su se sudovi učinili dostupniji građanima te smanjili putni i drugi troškovi, kao i vrijeme potrebno strankama za dolazak na sud radi održavanja rasprava. Budući da se nekim posebnim zakonima propisuje mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, na primjer: Zakonom o naknadama u području intelektualnog vlasništva („Narodne novine”, broj 66/21.), Zakon o kreditnim institucijama („Narodne novine” br. 159/13., 19/15., 102/15., 15/18., 70/19., 47/20., 146/20., 151/22.), Zakonom o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda („Narodne novine”, br. 173/03., 76/07., 30/09., 49/11., 46/18.), Zakonom o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga („Narodne novine”, br. 173/03., 186/03., 54/05., 76/07., 49/11., 46/18.), Zakonom o industrijskom dizajnu („Narodne novine”, br. 173/03., 54/05., 76/07., 30/09., 49/11., 46/18.), Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima („Narodne novine”, broj 111/21.), Zakonom o žigu („Narodne novine”, broj 14/19.), Zakonom o patentu („Narodne novine”, broj 16/20.), Zakonom o izdavanju pokrivenih obveznica i javnom nadzoru pokrivenih obveznica („Narodne novine”, broj 53/22.), predmetni sud se nepotrebno opterećuje u odnosu na druge upravne sudove te stoga propisivanje mjesne nadležnosti određenog upravnog suda posebnim zakonom nije dopušteno.

Uz članak 14.

Ovom odredbom propisuje se sastav suda. U upravnim sporovima pred upravnim sudovima odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad. U upravnim sporovima, a kada to zahtijeva složenost slučaja, sudac kojem je predmet dodijeljen u rad može takav predmet rješavati u vijeću od tri suca.

Uz članak 15.

Ovim člankom propisuju se slučajevi kada sudac ne može odlučivati niti sudjelovati u sporu te će sudac, čim sudac sazna da postoji koji od razloga za izuzeće, prekinut svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda koji će rješenjem odlučiti o njegovu izuzeću. Izuzeće suca može tražiti i stranka koja je zahtjev za izuzeće dužna podnijeti čim sazna da

postoji razlog za izuzeće, najkasnije do zaključenja rasprave, a ako nije bilo rasprave, do donošenja odluke . O izuzeću predsjednika suda odlučuje predsjednik Visokog upravnog suda, a o njegovom izuzeću predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Odredbe o izuzeću sudaca primjenjuju se na odgovarajući način na savjetnike i zapisničare.

Uz članak 16.

Taksativno se navode slučajevi kada nije dopušteno podnijeti zahtjev za izuzeće. Nedopušten zahtjev i zahtjev podnesen nakon proteka roka iz članka 15. stavka 3. ovoga Zakona odbaciti će sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad odnosno predsjednik vijeća Visokog upravnog suda pred kojim se vodi spor u povodu kojeg je izuzeće zatraženo.

Uz članke 17. do 20.

Odredbe članka 17. - 20. određuju tko može biti tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba u upravnom sporu. Razrađeno je tko se u upravnom sporu smatra zainteresiranom osobom. Pod zainteresiranom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, poništavanje ili poduzimanje postupanja odnosno sklapanja i raskida ili izvršavanja upravnog ugovora neposredno bilo na štetu, čime je toj osobi svakako dano šire značenje nego u važećem Zakonu. Zainteresirana osoba u upravnom sporu može biti i javnopravno tijelo koje smatra da sudska odluka može imati učinak na prava i pravne interese koje to javnopravno tijelo štiti na temelju zakona, što znači da se ta osoba ubuduće može javiti i na strani tužitelja, a ne samo tuženika

Uz članak 21.

Ovim člankom regulira se ovlast za poduzimanje radnji u upravnom sporu. Mogućnost poduzimanja radnji za tuženika i od strane službene osobe tog tijela, dok je za zastupanje nekih javnopravnih tijela otvorena mogućnost zastupanja i od strane državnog odvjetništva. Time su osigurane pravne pretpostavke za profesionalno i kvalitetno sudjelovanje javnopravnih tijela kao stranke u upravnom sporu.

Uz članak 22.

Ovim člankom propisuje se tko zastupa tužitelja ili zainteresiranu osobu koja nema postupovnu sposobnost.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisuju se ovlasti odnosno radnje koje zakonski zastupnik tužitelja ili zainteresirane osobe mogu poduzimati u sporu, kao i ovlaštenja suda da od zakonskog zastupnika zatraži posebno ovlaštenje za poduzimanje određenih radnji, nadzor suda nad radom zakonskog zastupnika odnosno ulaže li zakonski zastupnik dovoljno pozornosti u zastupanju.

Uz članke 24. do 26.

Propisuje se obveza suda da tijekom cijelog upravnog spora po službenoj dužnosti pazi na postupovnu sposobnost tužitelja ili zainteresirane osobe, zastupa li postupovno nesposobnu stranku njezin zakonski zastupnik i ima li zakonski zastupnik posebno ovlaštenje kad je ono potrebno. Sud je ovlašten zatražiti od nadležnog tijela postavljanje skrbnika postupovno nesposobnoj stranci kao i mogućnost da odredi stranci rok za otklanjanje nedostataka u zastupanju. Tužitelja ili zainteresiranu osobu kao opunomoćenik može zastupati odvjetnik, osoba koja je s njome u radnom odnosu, ako je potpuno poslovno sposobna, krvni srodnik u ravnoj lozi, brat, sestra, bračni drug, izvanbračni drug ili životni partner – ako je potpuno poslovno sposoban i ako se ne bavi nadripisarstvom, ako zakonom nije drugačije određeno.

Uz članke 27. i 28.

Ovim člankom propisuje se obveza suda da rješenjem uskrati opunomoćeniku daljnje zastupanje ako isti ne može biti opunomoćeniku u upravnom sporu. Obveza je suda da upozori stranku na štetne posljedice koje mogu nastati zbog nepravilnog zastupanja po opunomoćeniku. Stranka može izmijeniti ili opozvati izjavu svog opunomoćenika.

Uz članak 29.

Ovim člankom propisano je da opseg punomoći određuje stranka kao i da stranka može ovlastiti opunomoćenika za poduzimanjem određene ili svih radnji u sporu.

Uz članak 30.

Ovim člankom se propisuju koje sve radnje odvjetnik može poduzimati ako stranka nije pobliže odredila ovlaštenja odvjetnika u punomoći. Posebna punomoć odvjetniku je potrebna za podnošenje prijedloga za obnovom spora, zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke i zahtjeva za izvršenje presude.

Uz članak 31.

Ovim člankom propisuju se ovlasti privremenog zamjenika i preuzimatelja ureda odvjetnika.

Uz članak 32.

Ako stranka u punomoći nije pobliže odredila ovlaštenja opunomoćeniku koji nije odvjetnik, on može obavljati sve radnje u sporu, ali mu je uvijek potrebno izričito ovlaštenje za povlačenje tužbe, za zaključenje nagodbe, za odricanje ili odustanak od pravnog lijeka i za prenošenje punomoći na drugu osobu te za podnošenje izvanrednih pravnih lijekova.

Uz članak 33.

Ovim člankom propisuje se oblik punomoći. Stranka izdaje punomoć pisano ili usmeno na zapisnik kod suda.

Uz članak 34.

Sud je dužan u tijeku cijelog upravnog spora paziti je li opunomoćenik ovlašten za zastupanje. Ako sud utvrdi da osoba koja se pojavljuje kao opunomoćenik nije ovlaštena za zastupanje, poništiti će radnje ako te radnje nije stranka naknadno odobrila. Sud može dopustiti da radnje u sporu za stranku privremeno obavi osoba koja nije podnijela punomoć, ali će istovremeno narediti toj osobi da naknadno u određenom roku podnese punomoć ili odobrenje stranke za obavljanje radnje u sporu. Ako punomoć nije dostavljena uz tužbu ni naknadno, a tužitelj nije odobrio poduzete radnje, sud će odbaciti tužbu.

Uz članak 35.

Ovim člankom se propisuje kako stranka može punomoć u svako vrijeme opozvati, a opunomoćenik je može u svako vrijeme otkazati. Stranka mora obavijestiti sud o otkazu punomoći. Otkaz punomoći vrijedi za sud i druge stranke od trenutka kad su o tome obaviještene. Poslije otkaza punomoći opunomoćenik je dužan još mjesec dana obavljati radnje za osobu koja mu je izdala punomoć ako je potrebno od nje otkloniti kakvu štetu koja bi u to vrijeme mogla nastati.

Uz članke 36. i 37.

Ovim člancima propisuje se djelovanje punomoći u određenim slučajevima, kao i prestanak (smrt fizičke osobe, prestanka postojanja pravne osobe).

Uz članak 38.

Propisano je da se upravni spor pokreće tužbom. Radi preciznosti i nedvosmislenosti, tužbeni razlozi taksativno su propisani. Tako se tužbom može zahtijevati poništavanje ili oglašavanje ništavosti pojedinačne odluke, donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku, postupanje koje je tuženik sukladno propisima i pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti te oglašavanje ništetnim upravnog ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.

Uz članak 39.

Ovim člankom propisuje se da tužba mora biti razumljiva i što tužba mora sadržavati, čime bi se trebalo reducirati podnošenje neurednih tužbi.

Uz članak 40.

Propisuju se rokovi u kojima se tužba može podnijeti. Utvrđen je objektivni rok protekom kojeg se upravni spor više ne bi mogao pokrenuti, što se u praksi javnopravnih tijela pokazalo neophodnim radi zaštite pravnog instituta pravomoćnosti, načela pravne sigurnosti, kao i radi zaštite stečenih prava stranaka u upravnom postupku, budući da postojeće odredbe koje vrlo široko definiraju tko može biti tužiteljem, bitno otežavaju, a u slučajevima da upravni spor nije pokrenut i posve onemogućavaju nedvojbeno određivanje datuma, te iskazivanje pravomoćnosti upravnog akta.

Uz članak 41.

Propisuje se način predaje tužbe nadležnom sudu koji može biti neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili putem pošte, odnosno dostavlja se u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava.

Uz članak 42.

Ujednačuju se odredbe o odgodnom učinku i privremenim mjerama te se propisuje da sud može na prijedlog stranke izdati privremenu mjeru ako je to nužno kako bi se izbjegla šteta koja bi se teško mogla popraviti, a privremena mjera nije protivna javnom interesu, niti bi se njome nanijela veća nenadoknativa šteta protivnoj stranci. O odgodnom učinku i privremenoj mjeri sud odlučuje rješenjem protiv kojeg se može izjaviti žalba. Odgodni učinak tužbe i privremene mjere vrijede do pravomoćnog okončanja spora ili drugačije odluke suda.

Uz članke 43. do 46.

U člancima 43. do 46. propisano je postupanje suda po primitku tužbe. Sud najprije treba ispitati je li nadležan za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postoje li pretpostavke za vođenje upravnog spora. Pri ocjenjivanju pretpostavki za vođenje spora sud će utvrditi može li se postupak voditi te će rješenjem odbaciti tužbu ako utvrdi da je podnesena nepravovremeno ili prijevremeno, da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo tužitelja ili njegov pravni interes, da se protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskoristio pravni lijek, da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora, da već postoji pravomoćna odluka u upravnom sporu u istoj stvari ili da je tužba podnesena protiv postupovne odluke. Ti razlozi ne razlikuju se od razloga za odbacivanje tužbe iz važećeg Zakona. Omogućuje se pravo žalbe na sva rješenja koja se odnose na pristup sudu time se osigurava temeljno pravo stranke i izravno omogućuje

ujednačavanje sudske prakse kroz nadzor sudskih odluka od strane Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, koji je ustrojen kao žalbeni sud.

Uz članak 47.

Sudac može okvalificirati tužbu koja mu je upućena kao tužbu u sporu pune jurisdikcije ako smatra da će je moći riješiti učinkovitije nego što bi to omogućio spor o zakonitosti te je stoga potrebno izrijekom propisati da sud može meritorno riješiti stvar i kada to tužitelj nije izrijekom tražio.

Uz članak 48.

Ovim člankom propisuje se način na koji je sud obvezan dostaviti tužbu tuženiku i zainteresiranim osobama te rok u kojem su oni ovlašteni podnijeti odgovor na tužbu. Propisivanjem najkraćeg i najdužeg roka za poduzimanje te radnje nastoji se zaštititi pravo stranke, ali i ubrzati okončanje upravnog postupka. Međutim, određivanje roka prepušteno je sudu u svakom konkretnom slučaju zbog specifičnosti koje se mogu javiti u različitim upravnim stvarima i područjima. Proširuju se slučajevi u kojima sud može presudom riješiti spor bez rasprave te se propisuje da sud može riješiti spor bez rasprave i u slučaju ako na temelju stanja spisa utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, a tuženik u odgovoru na tužbu ne traži održavanje rasprave i ne predlaže izvođenje dokaza.

Uz članak 49.

Ovim člankom propisuje se da sud sukladno načelu samostalnosti slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice. Dokazivanje obuhvaća sve činjenice koje su važne za donošenje odluke. Sud uzima u obzir činjenice utvrđene u postupku donošenja osporene odluke, kojima nije vezan, i činjenice koje je sam utvrdio. Stranke mogu predlagati koje činjenice treba utvrditi te dokaze kojima se one mogu utvrditi, ali sud nije vezan tim prijedlozima. Dokazi su isprave, iskaz svjedoka, mišljenje i nalaz vještaka, očevid, saslušanje stranaka i druga dokazna sredstva.

Uz članak 50.

Propisano je da su sudovi jedan drugome dužni pružiti pravnu pomoć u upravnom sporu.

Uz članak 51.

Ovim člankom obvezuju se stranke da u tužbi i u odgovoru na tužbu iznesu sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predlože sve dokaze potrebne za utvrđivanje činjenica i da se izjasne o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka. Time bi se sudu trebalo omogućiti da na jednom ročištu, u najkraćem mogućem vremenu, riješi spor. Međutim, ima li ikakvih nedoumica, sud može od stranaka zatražiti i izjašnjenje o određenim pitanjima, koja se odnose na činjenice ili dokaze koji podupiru njihove tvrdnje i za izjašnjenje odrediti im primjereni rok, čime se i dalje osigurava efikasnost postupanja suda.

Uz članak 52.

Ovim člankom propisano je koje činjenice u upravnom sporu ne treba dokazivati kao i na koji način sud ocjenjuje činjenice u upravnom sporu.

Uz članak 53.

Sud slobodno ocjenjuje koje su činjenice dokazane prema svom uvjerenju na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno. Ako sud na temelju izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi neku činjenicu, o postojanju činjenice zaključit će primjenom pravila o teretu dokazivanja, a da to ne bude na štetu prava koja imaju neuke stranke.

Uz članak 54.

Ovim člankom se propisuju pravila za izvođenje dokaza u sporovima koje rješava vijeće.

Uz članak 55.

Ovim člankom propisuje se kada će doći do odgode izvođenja dokaza kao i obvezu suda da odredi rok do kojeg će se čekati izvođenje dokaza kao i posljedice isteka roka za izvođenje dokaza.

Uz članak 56.

Ovim člankom definira se pojam javne isprave, a dokazuje istinitost onoga što se u njoj potvrđuje ili određuje.

Uz članak 57.

Ovim člankom se propisuje kako strane javne isprave imaju istu dokaznu snagu kao i domaće javne isprave pod određenim pretpostavkama.

Uz članak 58.

Ovim člankom se propisuje tko je dužan podnijeti ispravu na koju se poziva kao i vrijeme kada je dužan podnijeti ispravu. Ako se isprava nalazi kod javnopravnog tijela ili koje pravne ili fizičke osobe kojima se povjerene javne ovlasti, a sama stranka ne može postići da se isprava preda ili pokaže, sud će na prijedlog stranke pribaviti tu ispravu.

Uz članke 59. i 60.

Propisano kako se pribavlja isprava u upravnom sporu na koju se poziva stranka. Treća osoba dužna je po nalogu suda podnijeti ispravu koju je po zakonu dužna pokazati ili podnijeti, odnosno ispravu koja je po svojem sadržaju zajednička za tu osobu i stranku koja se na ispravu poziva.

Uz članak 61.

Javnopravna tijela će na zahtjev suda dostaviti isprave kojima raspolažu. Isprave ili dijelove isprava kojima je pristup ograničen ili zabranjen sukladno posebnim propisima javnopravno tijelo će posebno označiti.

Uz članak 62.

Ovaj članak propisuje dužnosti svjedoka te tko se može, odnosno ne može saslušati kao svjedok.

Uz članke 63. i 64.

Ovim člancima propisuje se u kojim slučajevima svjedok može uskratiti svjedočenje i odgovor na pojedina pitanja.

Uz članak 65.

Navode su slučajevi u kojim svjedok ne može uskratiti svjedočenje zbog opasnosti od kakve imovinske štete.

Uz članak 66.

Sud pred kojim svjedok treba svjedočiti odlučiti će o opravdanost razloga za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedina pitanja. Rješenje kojim se odbija zahtjev svjedok može pobijati u žalbi protiv rješenja o novčanoj kazni ili o zatvoru zbog toga što je uskratio svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje.

Uz članke 67. i 68.

Propisuje se da stranka koja predlaže da se određena osoba sasluša kao svjedok mora prije toga naznačiti o čemu ona treba svjedočiti i navesti propisane podatke. Svjedoci se pozivaju dostavom pisanog poziva u kojemu se upozoravaju na posljedice neopravdanog izostanka i na pravo na naknadu troškova. Svjedoci koji se zbog starosti, bolesti ili teških tjelesnih mana ne mogu odazvati pozivu saslušati će se u svom domu.

Uz članak 69.

Ovim člankom se propisuje način saslušavanja svjedoka.

Uz članak 70.

Propisuje se saslušanje svjedoka putem tumača u slučaju da ne zna jezik na kojemu se vodi postupak te način saslušanja ako je gluh i njem.

Uz članak 71.

Ovim člankom se propisuje osiguranje prisutnosti svjedoka. Budući da je svaka osoba koja se poziva kao svjedok dužna odazvati se pozivu i svjedočiti, sud može narediti da se svjedok koji uredno pozvan ne dođe, a izostanak ne opravda ili se bez odobrenja ili opravdanog razloga udalji s mjesta gdje treba da bude saslušan, prisilno dovede i podmiruje troškove dovođenja, a može ga i novčano kazniti. Sud može svjedoka koji dođe i nakon što je upozoren na posljedice uskrati svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje, a sud ocijeni da su razlozi uskraćivanja neopravdani, novčano kazniti, a ako i poslije toga odbije svjedočiti, može ga zatvoriti. Zatvor traje sve dok svjedok ne pristane svjedočiti ili dok njegovo saslušanje ne postane nepotrebno, ali najdulje mjesec dana. Žalba protiv rješenja o novčanoj kazni ili o zatvoru je dopuštena te ne zadržava izvršenje rješenja, osim ako se u toj žalbi pobija i odluka suda kojom nisu prihvaćeni razlozi svjedoka za uskraćivanje svjedočenja ili odgovora na pojedino pitanje.

Uz članak 72.

Svaku osobu koja je kao službenik javnopravnog tijela ili na drugi način sudjelovala u postupku koji je prethodio upravnom sporu sud može saslušati u svojstvu svjedoka, a osim o činjenicama može iskazivati i o razlozima i mišljenjima zbog kojih je donijela neku od odluka u postupku koji je prethodio upravnom sporu.

Uz članak 73.

Ovim člankom se propisuje pravo svjedoka na naknadu i rok u kojemu naknadu treba zatražiti. Protiv rješenja kojim se odmjeravaju troškovi dopuštena je žalba koja odgađa izvršenje rješenja.

Uz članak 74.

Sud će izvesti dokaz vještačenjem kada je radi utvrđivanja ili razjašnjenja kakve činjenice potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže i kada je je radi razjašnjenja kakve činjenice potrebno ocijeniti stručnu podlogu službenih osoba javnopravnih tijela koja je provedena u

postupku koji je prethodio upravnom sporu (može saslušati službenu osobu koja je sačinila stručnu podlogu u postupku koji je prethodio upravnom sporu o razlozima konkretne podloge).

Uz članak 75.

Ovim člankom se propisuje da sud određuje vještačenje po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka, a strankama će omogućiti da se izjasne o predloženom vještačenju. Kad sud utvrdi da je vještačenje složeno može odrediti dva ili više vještaka. Vještaci se određuju u prvom redu iz reda stalnih sudskih vještaka za određenu vrstu vještačenja, a vještačenje se može povjeriti i stručnoj ustanovi.

Uz članak 76.

Ovim člankom propisano je da su se vještaci dužni odazvati pozivu suda i iznijeti svoj nalaz i mišljenje te da će ih sud, na njihov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja iz razloga iz kojih svjedok može uskratiti svjedočenje ili odgovor na pojedino pitanje. Sud može vještaka, na njegov zahtjev, osloboditi dužnosti vještačenja i iz drugih opravdanih razloga. Oslobođenje od dužnosti vještačenja može tražiti i ovlaštena osoba tijela ili pravne osobe u kojoj vještak radi.

Uz članak 77.

Propisuje se izuzeće vještak iz istih razloga iz kojih može biti izuzet sudac te rokovi u kojima je stranka dužna podnijeti zahtjev za izuzeće. O zahtjevu odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad, a sudac zamoljenog suda ako mu je povjereno izvođenje dokaza vještačenjem.

Uz članak 78.

Ovim člankom propisuje se kada će sud novčano kazniti vještaka i narediti mu naknadu troškova.

Uz članak 79.

Ovim člankom propisuje se pravo vještaka na naknadu i nagradu troškova.

Uz članak 80.

Propisuje se način pozivanja vještaka i što sve sadrži.

Uz članak 81.

Pravila vještačenja obuhvaćaju poziv vještaku da prije početka vještačenja predmet vještačenja brižljivo razmotri, da točno navede sve što opazi i nađe i da svoje mišljenje iznese savjesno i u skladu s pravilima znanosti i vještine. Vještaka će se upozorit i na posljedice davanja lažnog iskaza. Sud rukovodi vještačenjem, označuje vještaku predmet koji će se razgledati, postavlja mu pitanja i prema potrebi, traži objašnjenja u vezi s danim nalazom i mišljenjem.

Uz članak 82.

Propisuje se da će sud odrediti hoće li vještak iznijeti svoj nalaz i mišljenje usmeno na raspravi ili u pisanom obliku prije rasprave te rok za podnošenje nalaza i mišljenja u pisanom obliku koji ne može biti duži od 60 dana. Ako vještak svoj nalaz i mišljenje ne podnese u roku sud će mu rješenjem naložiti da snosi trošak koji je time prouzročio, a protiv rješenja je dopuštena žalba koja odgađa izvršenje rješenja. Vještak mora obrazložiti svoje mišljenje. Ako stranke istaknu obrazložene prigovore na pisani nalaz i mišljenje vještaka ili sud smatra da je to potrebno radi razrješenja pojedinih okolnosti, sud će odrediti da se vještak i usmeno sasluša na raspravi.

Uz članak 83.

Ovim člankom propisno je da ako je određeno više vještaka, oni mogu podnijeti zajednički nalaz i mišljenje kad se u nalazu i mišljenju slažu. Ako se njihovi nalazi i mišljenja razlikuju, svaki vještak posebno daje svoj nalaz i mišljenje. Ako se podaci vještaka o njihovu nalazu bitno razilaze, ili ako je nalaz jednog ili više vještaka nejasan, nepotpun ili u proturječnosti sam sa sobom ili s utvrđenim okolnostima, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, obnovit će se vještačenje s istim ili drugim vještacima. Ako u mišljenju jednog ili više vještaka ima proturječnosti ili nedostataka, ili se pojavi osnovana sumnja u pravilnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ili sumnja ne mogu otkloniti ponovnim saslušanjem vještaka, zatražit će se mišljenje drugih vještaka.

Uz članak 84.

Odredbe o vještacima se na odgovarajući način primjenjuju i na tumače.

Uz članak 85.

Ovim člankom je propisano da se očevid poduzima kad je za utvrđivanje kakve činjenice ili za razjašnjenje kakve okolnosti potrebno neposredno zapažanje suda.

Uz članak 86.

Sud može sporne činjenice važne za odluku utvrđivati i saslušavanjem stranaka. Odredbe o izvođenju dokaza svjedocima primjenjivat će se i pri izvođenju dokaza saslušanjem stranaka, ako za saslušanje stranaka nije što drugo propisano.

Uz članak 87.

Predmetnom odredbom propisuje se način na koji će se dostaviti strankama poziv na ročište na kojemu će se izvoditi dokaz saslušanjem stranaka te što će se u pozivu naznačiti.

Uz članak 88.

Ovim člankom je propisano da se u upravnom sporu na odgovarajući način primjenjuju pravila kojima je uređeno osiguranje dokaza u općem upravnom postupku.

Uz članak 89.

Ovim odredbama propisana su pravila za vođenje rasprave. Ujedno, određuje se mjesto održavanja ročišta i mogućnost korištenja odgovarajućih audiovizualnih uređaja za potrebe održavanja ročišta na daljinu ili izvođenje pojedinih dokaza korištenjem takve opreme.

Uz članak 90.

Rasprava je javna, a isključenje javnosti moguće je samo iz zakonom propisanih razloga, kao npr. zaštite privatnosti.

Uz članak 91.

Ovim člankom propisuje se tijek i rukovođenje raspravom kao i mogućnost održavanja ročišta ako stranka ili drugi sudionik spora bez opravdanog razloga ne dođu na ročište.

Uz članke 92. do 96.

Člancima 92. do 96. propisuje se rukovođenje raspravom, odnosno na koji način rasprava počinje, koja je uloga suca i stranka u raspravi. Izvođenje dokaza određuje se rješenjem u kojem će naznačiti sporne činjenice o kojima treba izvesti dokaz i dokazno sredstvo.

Postupanje stranka, svjedoka i suca u izvođenju dokaza saslušanjem. Stranka ili njen zastupnik ili opunomoćenik mogu po odobrenju suca neposredno postavljati pitanja protivnoj stranci, svjedocima i vještacima. Sudac će zabraniti stranci postavljanje određenog pitanja ili će zabraniti odgovor na postavljeno pitanje ako je isto sugestivno ili se isto ne odnosi na predmet. Sudac ili vijeće u sporovima u kojima sudi vijeće, zaključit će raspravu kada ocijeni da je predmet raspravljen te da se može donijeti odluka.

Uz članak 97.

Ovim člankom se propisuje održavanje reda na raspravi.

Uz članak 98.

Propisuju se slučajevi u kojima sud može presudom riješiti spor bez rasprave te se propisuje da sud može riješiti spor bez rasprave i u slučaju ako na temelju stanja spisa utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, a tuženik u odgovoru na tužbu ne traži održavanje rasprave i ne predlaže izvođenje dokaza.

Uz članak 99.

Ovim člankom propisana je mogućnost tužitelju da proširi tužbeni zahtjev do zaključenja rasprave. Proširenje tužbenog zahtjeva mora biti u okviru istog predmeta spora, čime se daje na značenju do tada poduzetim radnjama suda.

Uz članak 100.

Određuje se da će sud nastaviti postupak ako nakon pokretanja upravnog spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke javnopravno tijelo naknadno donese pojedinačnu odluku koju je propustilo donijeti u propisanom roku, a kojom tužitelj nije zadovoljan i protiv koje nije dopušten redoviti pravni lijek u upravnom postupku. Propisuju se mogućnosti u slučaju proširenja tužbenog zahtjeva u sporu pokrenutom zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke.

Uz članak 101.

Tužitelj može povući tužbu sve do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda. Konačno, s ciljem povećanja učinkovitosti poduzimanja procesnih radnji stranaka u sporu, predviđena je i mogućnost presumpcije povlačenja tužbe zbog neaktivnosti tužitelja, a kojemu je tada pružena zaštita putem žalbe na rješenje o obustavi postupka. Kod povlačenja tužbe sud će rješenjem obustaviti postupak.

Uz članak 102.

Sud će presudom okončati upravni spor ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom upravnog spora prizna tužbeni zahtjev. Kako je u slučaju priznavanja tužbenog zahtjeva daljnje vođenje spora suvišno, jer nema daljnjih nespornih pitanja, ovdje se nalaže sudu da u najkraćem vremenu okonča spor i tako omogućiti strankama što brže ostvarenje prava i pravnih interesa. Međutim, ako tuženik prizna tužbeni zahtjev samo u jednom dijelu, a tužitelj prihvati takvo priznanje, sud je dužan nastaviti voditi spor samo o spornim dijelovima tužbenog zahtjeva. Time se ograničava opseg daljnjeg spora i time pridonosi njegovu bržem okončanju.

Uz članak 103.

Ovim člankom propisuje se postupanje prema tužbenom zahtjevu u tijeku upravnog spora. Dakle, ako tuženik u tijeku spora u cijelosti postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će

obustaviti spor, ali ako tuženik u tijeku spora samo djelomično postupi prema tužbenom zahtjevu, sud će u preostalom dijelu zahtjeva nastaviti voditi upravni spor.

Uz članak 104.

Kada odluka suda u sporu ovisi o pravnom pitanju koje čini samostalnu pravnu cjelinu, a o kojem drugi sud ili nadležno javnopravno tijelo još nije odlučilo (prethodno pitanje), sud može sam riješiti to pitanje ako Zakonom nije drukčije propisano. Odluka suda o prethodnom pitanju ima samo pravni učinak u upravnom sporu u kojem je to pitanje riješeno.

Uz članak 105.

Ovim člankom su taksativno navedeni slučajevi u kojima sud mora rješenjem prekinuti spor, kao i slučajevi kada sud rješenjem može prekinuti spor. Za vrijeme trajanja prekida spora prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje radnji u sporu te sud ne može poduzimati nikakve radnje. Po prestanku razloga za prekid, sud će donijeti rješenje o nastavku spora na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti.

Uz članak 106.

Ovim člankom su propisani razlozi za obustavu postupka. Protiv rješenja o obustavi spora stranka može izjaviti žalbu.

Uz članak 107.

Propisuje se mogućnost spajanja upravnih sporova po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke radi ocjene zakonitosti pojedinačnih odluka, propuštanja donošenja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora, koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, čime se ostvaruje načelo ekonomičnosti.

Uz članak 108.

Institut oglednog spora primjenjuje se ako je u pet ili više prvostupanjskih upravnih sporova predmet tužbe iste pravne i činjenične prirode, čime se ostvaruje načelo ekonomičnosti.

Uz članak 109.

Ovim člankom se uređuje sadržaj i oblik dostave podnesaka, propisuju obvezni korisnici elektroničke komunikacije, a to su: tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji i pravne osobe. Podnesak u elektroničkom obliku mora biti potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom u skladu sa Zakonom o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ („Narodne novine“, broj 62/17.), u kojem slučaju se smatra vlastoručno potpisanim. Ako podnesak nije razumljiv ili ne sadržava sve potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sud će od podnositelja zatražiti ispravak odnosno dopunu podneska i za to mu odrediti primjeren rok. Ako se nedostaci ne otklone u zadanom roku, a po podnesku se ne može postupiti, sud će rješenjem odbaciti podnesak. Dan kada informacijski sustav podnositelju potvrdi primitak podneska smatra se danom predaje podneska sudu kojemu je upućen. Ako podnesak podnesen u elektroničkom obliku sadržava nedostatak koji onemogućuje postupanje po njemu, ako je nerazumljiv ili nepotpun, sud će o tome elektroničkim putem obavijestiti podnositelja i odrediti mu rok za otklanjanje nedostataka. Ako podnositelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će rješenjem odbaciti podnesak. Ako obvezni korisnik elektroničke komunikacije podnesak ne podnese u elektroničkom obliku, sud

će mu naložiti da u roku od osam dana podnesak dostavi u elektroničkom obliku. Ako ne dostavi podnesak u elektroničkom obliku u određenom roku, sud će rješenjem odbaciti podnesak. Elektronička komunikacija moguća je putem jedinstvenog informacijskog sustava kojeg uspostavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa. Pretpostavke za podnošenje podnesaka i dostavu u elektroničkom obliku, oblike zapisa podnesaka u elektroničkom obliku te organizaciju i djelovanje informacijskog sustava uređuje pravilnikom ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Uz članak 110.

Ovim člankom propisuje se obavljanje dostave i način obavljanja dostave elektroničkim putem. Dostava se obavlja prema pravilima kojima je uređena dostava u općem upravnom postupku. Ako stranka izjavi da je suglasna da joj se dostava obavlja elektroničkim putem, sud će joj dostavu obavljati putem informacijskog sustava. Smatra se da je stranka suglasna, dok ne priopći drugačije, ako je sudu podnijela podnesak u elektroničkom obliku. Obveznim korisnicima elektroničke komunikacije (tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koje imaju javne ovlasti, državno odvjetništvo, odvjetnici, javni bilježnici, sudski vještaci, sudski procjenitelji, sudski tumači, stečajni upravitelji, povjerenici te pravne osobe) pismena se dostavljaju u elektroničkom obliku putem informacijskog sustava. Sud putem informacijskog sustava šalje adresatu u njegov sigurni elektronički poštanski pretinac pismeno, koje adresat mora preuzeti u roku od 15 dana od dana kad je pristiglo u sigurni elektronički poštanski pretinac jer će se u protivnom smatrati da je dostava obavljena istekom 15 dana od dana kada je pismeno pristiglo u sigurni elektronički poštanski pretinac. Informacijski sustav istodobno sa slanjem pismena adresatu šalje i informativnu poruku u kojoj ga obavještava o dostavi pismena te ga upozorava na pravne posljedice propuštanja preuzimanja pismena u propisanom roku. Adresat pismeno preuzima iz sigurnog elektroničkog poštanskog pretinca informacijskog sustava uz dokazivanje svoga identiteta putem Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava i elektroničku potvrdu primitka pismena. Informacijski sustav o dostavi obavještava sud potvrdom u elektroničkom obliku. Na ovaj način elektroničkim se putem mogu dostaviti i ona pismena koja imaju izvornike u fizičkom obliku ako je elektronički (skenirani) prijepis koji je izrađen na temelju izvornika u fizičkom obliku potpisan kvalificiranim elektroničkim pečatom suda. Ako sud utvrdi da dostava elektroničkim putem nije moguća, dostavit će pismeno na drugi prikladan način i navesti razlog za takvu dostavu.

Uz članak 111.

Ovaj članak upućuje na računanje rokova propisanih ovim Zakonom. Ujedno otvara sudu mogućnost da sam, prema okolnostima slučaja određuje rokove, kada oni nisu Zakonom propisani.

Uz članak 112.

Ovim člankom propisuje se kad je moguće izvršiti povrat u prijašnje stanje. Sud će stranci, na njezin prijedlog, dopustiti da naknadno obavi propuštenu procesnu radnju samo ako ocijeni da su postojali opravdani razlozi za njezino propuštanje. Ako se prijedlog usvoji, spor se vraća u stanje u kojem se nalazio prije propuštanja te se poništavaju odluke koje je sud zbog propuštanja i nakon propuštanja donio. Ako je propušten rok za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje, sud neće dopustiti taj povrat. Takvim se rješenjem inzistira na procesnoj disciplini stranaka.

Uz članak 113.

Propisuje se pravo stranke na razgledavanje spisa predmeta i pravo stranke da bude obaviještena o tijeku spora. Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti samo ako je to nužno radi zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa drugih osoba.

Uz članak 114.

Propisuje se kako sud o tužbenom zahtjevu odlučuje presudom. Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske, a sud presudu donosi prema slobodnom uvjerenju na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja. Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja, čime se štite procesna prava stranaka u sporu

Uz članak 115.

Ovim člankom propisano je kako vijeće donosi presudu većinom glasova. O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar. Ujedno je propisana mogućnost obrazloženja i objave izdvojenog glasa člana vijeća.

Uz članke 116. i 117.

Sud može presudom odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan (članak 116.) ili usvojiti tužbeni zahtjev (članak 117.) ako utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, ništava ili nije donesena u propisanom roku. Pritom sud ima ovlast, ali i obvezu sam riješiti stvar, osim kad to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili kad je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni.

Uz članak 118.

Ovim člankom propisano je da sud u okviru tužbenog zahtjeva može odlučiti i o naknadi štete i povratu stvari. Međutim, ako je tužitelj svojim postupanjem prouzročio ili pridonio nastanku takve štete, sud može odbiti tužbeni zahtjev u pogledu naknade štete i povrata stvari.

Uz članak 119.

Ovom odredbom propisuje se što presuda mora sadržavati. Tako uvod presude mora sadržavati i osobni identifikacijski broj stranaka i osoba ovlaštenih za njihovo zastupanje, kao stalnu i glavnu identifikacijsku oznaku osoba. Nadalje, kako bi se uklonila dvojba oko toga jesu li javnopravna tijela vezana pravnim shvaćanjima i primjedbama suda, izreka odluke suda, u slučaju da se predmet vraća na ponovni postupak, sadrži i obvezu nadležnog tijela da u ponovljenom postupku postupi u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženim u obrazloženju odluke. Također, ako sud nije sam riješio stvar dužan je u presudi detaljno obrazložiti zašto nije tako odlučio.

Uz članak 120.

U praksi se pokazalo da postoje situacije kada je donošenje dopunske presude potrebno te se stoga predmetnim člankom propisuje kada i u kojem roku stranka može podnijeti prijedlog za dopunu presude. Također se propisuje kada će sud prijedlog odbaciti, a kada odbiti. Nadalje, ako sud utvrdi da je prijedlog osnovan, zakazat će raspravu radi donošenja presude o zahtjevu koji nije riješen. Dopunska presuda može se donijeti i bez održavanja rasprave ako je zahtjev u pogledu kojeg se traži dopuna dovoljno raspravljen. Na podnošenje i druga pitanja odlučivanja o žalbi protiv dopunske presude primjenjuju se odredbe o žalbi protiv presude. Ako je uz prijedlog za dopunsku presudu izjavljena i žalba protiv prvotne presude, sud će zastati s dostavom te žalbe drugostupanjskom sudu dok ne donese odluku o prijedlogu za

dopunu presude i dok ne protekne rok za žalbu protiv te odluke. Ako i protiv odluke o dopuni presude bude izjavljena žalba, prvostupanjski sud će je zajedno sa žalbom protiv presude dostaviti drugostupanjskom sudu.

Uz članak 121.

Ovim člankom uređeno je da se presuda objavljuje u roku od 30 dana od dana zaključenja rasprave. Presudu objavljuje sudac kojem je predmet dodijeljen u rad. Propisana je obveza objave datuma presude na ročištu na kojem je rasprava zaključena.

Uz članak 122.

Presuda se dostavlja svim strankama, a presuda u sporu u kojem je održana rasprava strankama se mora otpremiti u roku 15 dana od dana objave, a ako nije objavljena, od njezina donošenja, čime se ponovo, određivanjem roka obvezuje sud na učinkovitost.

Uz članak 123.

Propisuje se pravomoćnosti presude. Prvostupanjska presuda postaje pravomoćna protekom roka za žalbu ako žalba nije izjavljena, a drugostupanjska presuda postaje pravomoćna danom donošenja.

Uz članak 124.

Ovim člankom propisuje se da sud bez roka rješenjem može ispraviti pogreške u imenima i brojevima, očite pogreške u pisanju i računanju. O ispravljanju presude sud može odlučiti bez izjašnjavanja stranaka, a rješenje o ispravku prilaže se u izvorniku i ovjerenim prijepisima presude. Protiv rješenja o ispravku može se izjaviti žalba. Ovdje je, dakle, riječ samo o očitim pogreškama, a ne i o postupovnim i materijalnim propustima u odlučivanju.

Uz članak 125.

Ovim člankom propisuje se u kojim slučajevima sud odlučuje rješenjem, ograničavajući donošenje rješenja samo na odlučivanje o postupovnim pitanjima. Također se propisuje da rješenja koja se donose na raspravi objavljuje predsjednik vijeća odnosno sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad. Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak od trenutka objave. Radi zaštite prava stranaka, rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo i u drugim slučajevima kada sud to smatra potrebnim.

Uz članak 126.

Ovim člankom propisuju se i definiraju žalbeni razlozi protiv presude upravnog suda, a to su bitne povrede odredaba upravnog spora, pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u sporu i pogrešna primjena materijalnog prava te se navodi u kojim slučajevima ti razlozi postoje odnosno uvijek postoje.

Uz članak 127.

Ovim člankom se ograničava pravo na žalbu u slučaju kada je prvostupanjski upravni sud prvi puta poništio ili oglasio ništavom odluku javnopravnog tijela te protiv presude kojom je sud naložio donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku, kao i kada izreka presude sadrži nagodbu stranaka. Odredbom se omogućava da javnopravno tijelo, vezano uputom i pravnim stavom prvostupanjskog suda ispravi uočenu nezakonitost. Iznimno je žalba dopuštena protiv presude kojom je predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, ako je u obrazloženju presude naloženo donošenje sadržajno sasvim određene odluke.

Uz članak 128.

U ovom članku propisano je da se protiv rješenja suda, također, može izjaviti žalba, ali samo kad je to propisano ovim Zakonom. Nemogućnost pobijanja postupovnih odluka u skladu je sa težnjom ubrzavanja postupka. Žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja.

Uz članak 129.

Ovim člankom propisuje se mogućnost stranke da se odrekne prava na žalbu od objave presude, a ako presuda nije objavljena, od dana primitka presude do isteka roka za izjavljivanje žalbe. Stranka može povući žalbu do donošenja drugostupanjske presude. Odricanje od žalbe i povlačenje žalbe mora biti izričito i ne može se opozvati. Na predmetni način se otvara mogućnost strankama da presuda brže postane pravomoćna.

Uz članak 130. i 131.

Odredbama članka 130. i 131. propisuje se sadržaj i podnošenje žalbe. Time se, kao i u slučaju tužbe, želi reducirati broj neurednih žalbi. Navodi se kako razlozi zbog kojih se žalba izjavljuje moraju biti obrazloženi te da se u žalbi ne mogu iznositi nove činjenice. Žalba se podnosi sudu koji je donio presudu i to u roku 15 dana od dana dostave presude, čime se ne odstupa od općeg roka za podnošenje žalbe. Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sve stranke u sporu.

Uz članak 132.

Ovim člankom propisuje se postupanje upravnog suda po žalbi. Upravni sud rješenjem će odbaciti nepravodobnu, nedopuštenu ili žalbu podnesenu od neovlaštene osobe. Propisan je rok u kojem je sud dužan donijeti rješenje kojim odbacuje žalbu. Relativno kratak rok od 15 dana propisan je kako bi se otklonila mogućnost da se postupanje po žalbi bez opravdanih razloga odugovlači kad je evidentno da sud po žalbi ne smije postupati. Ako je žalba neuredna, sud će, također, u roku 15 dana od dana primitka žalbe posebnim rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i pri tome mu odrediti za to primjereni rok. Ne postupi li žalitelj u roku po nalogu suda, sud će rješenjem odbaciti žalbu kao neurednu. Protiv rješenja prvostupanjskog suda kojim je žalba odbačena može se izjaviti žalba. Nakon primitka odgovora na urednu žalbu ili nakon isteka roka za odgovor na žalbu sud će žalbu i odgovor na žalbu, ako je podnesen, sa svim spisima dostaviti drugostupanjskom sudu.

Uz članak 133. i 134.

Člancima 133. i 134. propisano je postupanje i razmatranje Visokog upravnog suda po žalbi. Visoki upravni sud u preliminarnim postupcima i bez rasprave rješenjem će odlučiti o dopuštenosti ili nedopuštenosti žalbe odnosno je li žalbu izjavila neovlaštena osoba i je li žalba uredna. Visoki upravni sud rješenjem će odbaciti nepravodobnu žalbu, nedopuštenu žalbu, žalbu podnesenu od neovlaštene osobe. Ako je žalba neuredna, Visoki upravni sud će, ako je to propustio učiniti upravni sud, u roku od 15 dana od dana primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će žalbu rješenjem odbaciti kao neurednu. Visoki upravni sud ispituje prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je osporavana žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi. Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništetnosti upravnog ugovora Visoki upravni sud pazi po službenoj dužnosti. Visoki upravni sud o žalbi odlučuje na sjednici vijeća, bez održavanja rasprave.

Uz članak 135.

Ovim člankom propisane su ovlasti Visokog upravnog suda koji može odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu. Visoki upravni sud poništiti će prvostupanjsku presudu te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar ako utvrdi da

je upravni sud počinio bitnu povredu odredaba upravnog spora iz članka 126. stavka 2. ovog Zakona, ako je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak ili ako je pogrešno primijenio materijalno pravo. Visoki upravni sud, samo jednom, poništiti će prvostupanjsku presudu te vratiti predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje ako utvrdi da je upravni sud počinio bitnu povredu odredaba upravnog spora iz članka 126. stavka 3. ovog Zakona ili da je kakvu odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio.

Uz članak 136.

Na sadržaj presude Visokog upravnog suda na odgovarajući način se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude, s time da uvod presude sadrži ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća. Vijeće donosi presudu većinom glasova. U obrazloženju presude Visoki upravni sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.

Uz članak 137.

Ovim člankom taksativno se navode slučajevi pod kojima će se, na prijedlog stranke, spor obnoviti, rok u kojemu se podnosi i što sve prijedlog mora sadržavati.

Uz članak 138.

Ovim člankom propisuje se da će sud odbaciti prijedlog za obnovu rješenjem ako utvrdi da je prijedlog podnijela neovlaštena osoba ili da je prijedlog nepravodoban ili da stranka nije učinila vjerojatnim postojanje zakonske osnove za obnovu. Ako se obnova dopusti, prijašnja odluka poništiti će se u cijelosti ili djelomično. Prijašnje postupovne radnje na koje ne utječu razlozi obnove neće se obnavljati. Presudom kojom se obnova dopušta odlučiti će se o predmetu spora.

Uz članak 139.

Ovom odredbom propisuje se da se zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke (dalje: zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti) može podnijeti protiv pravomoćne presude ili rješenja upravnog suda ili Visokog upravnog suda zbog osobito teške materijalne ili postupovne povrede zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Uz članak 140.

Ovom odredbom propisuje se u kojem roku stranke u upravnom sporu mogu predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti, što sve prijedlog mora sadržavati i što se prijedlogu treba priložiti. Ako Državno odvjetništvo Republike Hrvatske utvrdi da ne postoje uvjeti za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti, obavijestiti će o tome stranku što je prije moguće, a najkasnije u roku od 90 dana od dana podnošenja prijedloga. Obavijest mora biti obrazložena.

Uz članak 141.

Ovim člankom propisuje se da zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske može podnijeti Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od šest mjeseci od dana dostave pravomoćne presude, odnosno rješenja strankama. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zahtjev može podnijeti i po službenoj dužnosti. Uvodi se i novina te se strankama omogućuje da pod određenim uvjetima mogu izravno podnijeti zahtjev Vrhovnom sudu Republike Hrvatske.

Uz članak 142.

Ovim člankom propisuje se sastav vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske kada odlučuje o zahtjevu za izvanredno preispitivanje zakonitosti.

Uz članak 143.

Ovom odredbom propisuje se odlučivanje o zahtjevu za izvanredno preispitivanje zakonitosti. Vrhovni sud Republike Hrvatske će odbaciti rješenjem nepravodoban zahtjev, zahtjev koji je podnijela neovlaštena osoba ili nepotpun zahtjev. Vrhovni sud Republike Hrvatske odbit će zahtjev ako utvrdi da je neosnovan. Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi osobito tešku povredu zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, presudom će usvojiti zahtjev i osporavanu odluku ukinuti i vratiti predmet na ponovno rješavanje ili ju preinačiti.

Uz članak 144.

Predmetnom odredbom se propisuje što sve čini i obuhvaća troškove spora. Vrijednost predmeta spora smatra se neprocjenjivom.

Uz članak 145.

Ovim člankom propisuje se predujmljivanje troškova. Svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je prouzročila svojim radnjama, osim ako zakonom nije drukčije propisano, a troškovi proizašli iz poduzimanja radnji po službenoj dužnosti suda predujmljuju se iz sredstava suda.

Uz članak 146.

Ovim člankom se propisuje snošenje troškova za izvođenje dokaza.

Uz članak 147.

Ovim člankom se propisuje snošenje troškova spora i sprečava zloraba prava stranaka koja im pripadaju, na način da nemaju pravo na naknadu troškova. Naime, u praksi se pokazalo da stranke, radi veće naknade troškova zlouporabljaju prava koja im pripadaju u sporu.

Uz članak 148.

Ovim člankom se propisuje rokovi u kojima je stranka dužna podnijeti zahtjev za naknadu troškova, da o naknadi troškova odlučuje sud na zahtjev stranke u kojem je dužna navesti troškove za koje traži naknadu. O troškovima spora sud može odlučiti zajedno s odlukom o glavnoj stvari ili posebnim rješenjem u roku od 15 dana od dana objave presude ili postavljanja zahtjeva.

Uz članak 149.

Ovim člankom propisuje se da pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Uz članak 150.

Ovim člankom se propisuje kada pravomoćna presuda postaje izvršna, odnosno kada rješenje postoje izvršno.

Uz članak 151.

Predmetnom odredbom se propisuje da je izvršenje presude dužan osigurati tuženik, odnosno tijelo nadležno za izvršenje te da je za izvršenje obvezno postupiti sukladno izreci presude, najkasnije u roku od 60 dana od dostave pravomoćne presude i povrata spisa tuženiku ako je spis vođen u fizičkom obliku, pri čemu je vezan pravnim shvaćanjem i primjedbama suda.

Uz članak 152.

Ovom odredbom se propisuje da ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje u izvršenju presude ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom ili donese odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, tužitelj može sudu koji je donio presudu podnijeti zahtjev za izvršenje presude. Ako je presudom naložena isplata, izvršenje se provodi u ovršnom postupku pred nadležnim tijelom. Zahtjev za izvršenje presude sud dostavlja tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje, koje mora u roku od 15 dana dostaviti odgovor na zahtjev za izvršenje. U odgovoru se mora očitovati je li presuda izvršena i o istome dostaviti dokaz, a ako presuda nije izvršena mora obrazložiti razloge.

Uz članak 153.

U slučaju ako nova odluka nije donesena u roku koji je određen presudom zbog opravdanih razloga, sud će tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje odrediti novi rok za izvršenje presude, sukladno okolnostima konkretnog slučaja.

Uz članak 154.

U slučaju ako tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje bez opravdanih razloga ne donese novu odluku u roku koji je određen presudom ili ako u roku od 15 dana ne dostavi sudu odgovor na zahtjev za izvršenje, sud će čelniku nadležnog javnopravnog tijela rješenjem izreći novčanu kaznu, s time da će sud izricati daljnje novčane kazne unutar utvrđenog raspona sve dok tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje ne donese novu odluku u izvršenju presude. Ako čelnik tijela u roku koji je sud odredio rješenjem ne dostavi dokaz o uplati novčane kazne, sud će rješenje o novčanoj kazni s potvrdom ovršnosti dostaviti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

Uz članak 155.

U slučaju kada tuženik odnosno tijelo nadležno za izvršenje u izvršenju presude donese novu odluku koja je protivna izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, sud će nakon primitka odgovora na zahtjev za izvršenje ili proteka roka za dostavu odgovora na zahtjev za izvršenje, presudom bez održavanja rasprave poništiti odluku koja je donesena protivno izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda i naložiti tuženiku odnosno tijelu nadležnom za izvršenje da u određenom roku izvrši presudu s time da će u izreci presude čelniku nadležnog javnopravnog tijela izreći novčanu kaznu sukladno odredbama članka 154.

Uz članak 156.

Ovim člankom se propisuje kada će sud rješenjem odbaciti zahtjev za izvršenje, a kada odbiti, a kada obustaviti postupak, s time da je protiv rješenja i presude upravnog suda iz članka 152. do 155. ovog Zakona žalba dopuštena, a postupak po žalbi hitan. Zbog štete nastale neizvršenjem, odnosno nepravodobnim izvršenjem presude donesene u upravnom sporu, tužitelj ima pravo na naknadu štete, koja se ostvaruje u postupku pred sudom opće nadležnosti.

Uz članak 157.

Ovim člankom se propisuje da rješenje protiv kojeg žalba nije dopuštena izvršava sud koji je rješenje donio. Na izvršenje pravomoćnih rješenja odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona o izvršenju pravomoćnih presuda. Izvršenje novčanih obveza određenih rješenjem provodi se dostavom rješenja s potvrdom ovršnosti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe

na novčanim sredstvima stranke u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

Uz članak 158.

Ovim člankom se propisuje da postupak ocijene zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud pokreće na zahtjev fizičke ili pravne osobe ili skupine osoba povezanih zajedničkim interesom koji smatraju da su im općim aktom povrijeđena njihova prava ili pravni interes, s time da Visoki upravni sud postupak može pokrenuti i po službenoj dužnosti, na temelju obavijesti fizičkih ili pravnih osoba, prijedloga pučkog ili posebnog pravobranitelja ili na zahtjev suda.

Uz članak 159.

U slučaju da sud u postupku utvrdi da opći akt koji bi trebao primijeniti, odnosno pojedina njegova odredba nisu suglasni sa zakonom, na konkretan slučaj može neposredno primijeniti zakon, a Visokom upravnom sudu podnijeti zahtjev za ocjenu zakonitosti spornog općeg akta, odnosno pojedine njegove odredbe. Kad sud pravomoćnom odlukom odbije primijeniti opći akt zbog njegove nezakonitosti, odnosno pojedinu njegovu odredbu, a Visoki upravni sud utvrdi da takva nezakonitost ne postoji, stranka kojoj je time bilo povrijeđeno neko pravo ili pravni interes može zahtijevati izmjenu pravomoćne odluke suda odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi upravnog spora ili drugog sudskog postupka u roku od tri mjeseca od dana dostave odluke.

Uz članak 160.

Ovim člankom se propisuje što mora sadržavati zahtjev odnosno obavijest iz članka 158. stavka 2. ovog Zakona, s time da podnositelj zahtjeva iz članka 158. stavka 1. mora u zahtjevu učiniti vjerojatnim da se općim aktom ili njegovom primjenom dira u njegovo pravo ili pravni interes.

Uz članak 161.

Ovim člankom se propisuje kad će Visoki upravni sud rješenjem odbaciti zahtjev za ocjenu zakonitosti i o tome obavijestiti podnositelja. Sud može do donošenja presude rješenjem obustaviti izvršenje osporenog općeg akta. Rješenje o obustavi izvršenja objavljuje se u „Narodnim novinama“.

Uz članak 162.

O zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud odlučuje na javnoj sjednici. Propisuje se mogućnost održavanja savjetodavne rasprave ako sud ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima postupka, znanstvenicima i drugim stručnjacima. Sud će presudom ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe, ako utvrdi da nije suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela, a ukinuti opći akt prestaje važiti, odnosno ukinute odredbe općeg akta prestaju važiti danom objave presude Visokog upravnog suda u „Narodnim novinama“.

Uz članak 163.

Propisuje se mogućnost Visokog upravnog suda da u postupku pokrenutom po zahtjevu za ocjenu zakonitosti općeg akta koji se vodi pred tim sudom, ocijeni zakonitost osporenog općeg akta koji je prestao važiti u tijeku postupka. Kad u postupku utvrdi da opći akt nije bio suglasan sa zakonom ili statutom javnopravnog tijela, Visoki upravni sud će donijeti presudu

o utvrđenju nezakonnosti općeg akta odnosno pojedinih njegovih odredaba koja će se objaviti u „Narodnim novinama“.

Uz članak 164.

Predmetnom odredbom propisuje se da podnositelji zahtjeva iz članka 158. stavka 1. ovoga Zakona imaju pravo podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za izmjenu pojedinačne odluke tijela kojom je povrijeđeno njihovo pravo ili pravni interes odgovarajućom primjenom odredaba o obnovi postupka u roku od tri mjeseca od dana objave presude u „Narodnim novinama“.

Uz članak 165.

Ovim člankom propisuje se kad sud može obustaviti postupak (ako podnositelj odustane od zahtjeva) te kad će obustaviti postupak (kad prestanu postojati pretpostavke za njegovo vođenje).

Uz članak 166.

Predmetnom odredbom se propisuje sklapanje nagodbe tijekom spora s time da se nagodba ne može sklopiti o zahtjevima kojima stranke ne mogu raspolagati. Sud će tijekom spora upozoriti stranke na mogućnost sklapanja nagodbe i pomoći im pri njenom sklapanju. Također, propisuje se forma sklapanja nagodbe i izvršenje te da će sud rješenjem obustaviti spor ako se nagodba odnosi na cjelokupni tužbeni zahtjev, odnosno uključiti u izreku presude ako se odnosi na dio tužbenog zahtjeva.

Uz članak 167.

Propisuje se iznos kazne i postupak naplate kada kažnjena osoba ne plati izrečenu novčanu kaznu u ostavljenom roku ili o tome bez odgađanja ne obavijesti sud. Kazna se može izreći i stranci i njezinom zastupniku ako je on odgovoran za zlouporabu prava.

Uz članak 168.

Propisuje se u kojem slučaju će sud kod izricanja kazne zatražiti podatak o osobnom identifikacijskom broju fizičke odnosno pravne osobe od Ministarstva financija, Porezne uprave.

Uz članak 169.

Ovom odredbom propisuju se pravila po kojima će se dovršiti sporovi pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 170.

Propisuje se da danom stupanja na snagu ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o elektroničkoj komunikaciji („Narodne novine“, br. 139/21. i 27/23.).

Uz članak 171.

Ovim člankom propisuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

PRILOG - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAJNTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Naslov dokumenta	Izvešće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga Zakona o upravnim sporovima
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo pravosuđa i uprave
Svrha dokumenta	Osvremenjivanje upravnog spora, bolja zaštita prava stranaka, sprečavanje bespotrebnog opterećenja Visokog upravnog suda Republike i Upravnog suda u Zagrebu, poticanje proaktivnijeg pristupa suda u rješavanju predmeta, skraćivanje trajanja upravnog spora, procesna disciplina, osjećaj izvjesnosti za stranke te uklanjanje podnormiranosti.
Datum dokumenta	19. siječnja 2024.
Verzija dokumenta	Prva
Vrsta dokumenta	Zakon
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga Zakona o upravnim sporovima
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	Planom zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2023. broj 88, predviđeno je da u IV tromjesečju bude predložen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima. S obzirom na to da je izmijenjeno više od polovine Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 29/17. i 110/21.), a koji je mijenjan više puta, u skladu s člankom 48. stavkom 3. i 4. Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila („Narodne novine“, broj 74/15.) predlaže se donošenje novog Zakona o upravnim sporovima.
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	Ministarstvo pravosuđa i uprave
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	-

<p>Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?</p> <p>Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje?</p> <p>Ako nije, zašto?</p>	<p>Nacrt prijedloga Zakona o upravnim sporovima bio je objavljen na mrežnim stranicama portala e-Savjetovanje od 23. studenoga do 23. prosinca 2023.</p>
<p>Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?</p>	<p>Dostupno u dokumentu Analiza dostavljenih primjedbi</p>
<p>ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI</p> <p>Primjedbe koje su prihvaćene</p> <p>Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje</p>	<p>Dostupno u dokumentu Analiza dostavljenih primjedbi</p>
<p>Troškovi provedenog savjetovanja</p>	<p>Provedbom savjetovanja nisu nastali troškovi.</p>

Izvešće o provedenom savjetovanju - Savjetovanje o Nacrtu prijedloga Zakona o upravnim sporovima

Redni broj	Korisnik/Sekcija/Komentar	Odgovor
1	<p>Alen Rajko PRIJEDLOG ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA Čak i u usporedbi s ionako lošom prevladavajućom praksom obrazlaganja prijedloga zakona u hrvatskoj legislativnoj praksi, obrazloženje odredaba u ovome Nacrtu izrazito je nepotpuno i paušalno, bez ikakve je stvarne argumentacijske i interpretativne koristi, što ne otežava samo razmatranja u zakonodavnoj proceduri, već otežava i kasniju primjenu Zakona.</p>	<p>Nije prihvaćen U skladu s Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima („Narodne novine“, broj 74/15.) obrazloženje zakona je jasno, dosljedno, precizno i potrebno.</p>
2	<p>Ivo Bakalić Predmet upravnog spora, Članak 3. Ivo Bakalić, sudac Trgovačkog suda u Splitu Povodom javnog savjetovanja o nacrtu prijedloga Zakona o upravnim sporovima iznosim svoju primjedbu na predloženi članak 3. stavak 2. Nacrta: Citirana odredba sadržajno je identična važećem članku 3. stavak 2. ZUS (NN-20/10 i drugi). Problem važeće kao i predložene odredbe članka 3. stavak 2. je u činjenici što ona, onako kako je koncipirana onemogućuje građane u ostvarenju ustavnih i konvencijskih prava i to: 1. prava na pravično suđenje iz članka 29. Ustava RH i članka 6.1. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda te s tim u svezi prava na pristup sudu. 2. prava na učinkoviti pravni lijek iz članka 18. Ustava RH kao i članka 13.1. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i s tim u svezi načela jednakosti oružja. Obrazloženje za opasnost od navedenih povreda, ukoliko bi Nacrt prijedloga bio prihvaćen u predloženom tekstu, je relativno jednostavan i odnosi se na ograničeni broj donositelja akta čija bi se ocjena zakonitosti tražila pred sudom. Ove primjedbe pišem iz vlastitog, lošeg iskustva u svezi ocjene zakonitosti podzakonskog akta kojeg je donio ministar pravosuđa. U svezi tog akta prethodno sam se obratio Ustavnom sudu s prijedlogom za ocjenu ustavnosti, ali je moj prijedlog odbačen jer da bi se radilo o tzv. „drugom propisu“ koji nije u nadležnosti Ustavnog suda, ali se je iz dijela obrazloženja te odluke dalo iščitati o mogućnosti da se akt promotri s aspekta ocjene zakonitosti za što bi bio nadležan Visoki upravni sud. Nakon što sam se obratio tom sudu s ocjenom zakonitosti, i taj sud je odbacio moj zahtjev za ocjenu zakonitosti akta kojeg je donio ministar pravosuđa i to primjenom tzv. norme o nadležnosti iz članka 3. stavak 2. ZUS (NN-20/10 i drugi) prema kojoj predmet ocjene zakonitosti može biti opći akt jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koja ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu, ali ne i opći akt kojeg donosi čelnik tih pravnih osoba uz napomenu da je takav stav iskazao i Ustavni sud RH u svojoj odluci broj U-II-5157/2005. Nakon takvog svojevrsnog loptanja između institucija postalo je razvidno da u</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

Republici Hrvatskoj postoji ogromno sivo područje za koje se ne može ostvariti pravna zaštita i pristup sudu te pravo na učinkoviti pravni lijek isključivo iz razloga jer U NORMU O NADLEŽNOSTI NISU UVRŠTENE I OVLAŠTENE OSOBE jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (načelnik, gradonačelnik, župan), OVLAŠTENE OSOBE pravne osobe koja ima javnu ovlast (konkretno ministar) i OVLAŠTENE OSOBE pravne osobe koja obavlja javnu službu. S tim u svezi ukazujem da je prateći e- savjetovanja kao i objave u Narodnim Novinama lako zaključiti kako je možda 50% općih akata doneseno po čelnicima jedinice lokalne i područne samouprave, ministrima, drugim čelnicima agencija s javnim ovlastima, glavnom državnom inspektoratu i slično. Ako pogledamo objave u NN od broja 141. do 148. moguće je vidjeti slijedeće pravilnike tih donositelja koji su izvan obuhvata predložene norme o nadležnosti: NN-148/23. - ministar nadležan za rad uz suglasnost ministra zdravstva i prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova, donosi Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti buci na radu, - ministar nadležan za rad uz suglasnost ministra zdravstva i prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova, donosi Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti vibracijama na radu, - ministar nadležan za rad uz suglasnost ministra zdravstva i prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova, donosi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o zaštiti radnika od izloženosti opasnim kemikalijama na radu, graničnim vrijednostima izloženosti i biološkim graničnim vrijednostima, - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o izmjenama Pravilnika o sadržaju i obliku prodajnog lista i sadržaju registra prvih kupaca, NN-147/23 - ministrica poljoprivrede, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za europske poslove, donosi Pravilnik o izmjenama Pravilnika o protokolima za ispitivanje različitosti, ujednačenosti i postojanosti sorti u svrhu priznavanja, NN-146/23. - ministar znanosti i obrazovanja donosi Odluku o donošenju izmjena i dopuna strukovnog kurikuluma za stjecanje kvalifikacije tehničar za elektroniku (041424) u obrazovnom sektoru el --ministrica poljoprivrede donosi pravilnik o provedbi mjere i.7 »otkup ribolovnih prava« elektrotehnika i računalstvo, - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o provedbi državne potpore za štete od raznih životinjskih vrsta na pastvskim ribnjacima, - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o provedbi intervencija 77.01. potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete i 77.02. potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu iz strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike republike hrvatske 2023. – 2027., - ministar mora, prometa i infrastrukture, uz prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova, donosi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o ispravama, dokumentima i podacima o pomorskom prometu te o njihovoj dostavi, prikupljanju i razmjeni, kao i o načinu i uvjetima izdavanja odobrenja za slobodan promet s obalom, NN-145/23. - ministar unutarnjih poslova, uz prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih

poslova, donosi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupanju prema državljanima trećih zemalja, - ministar unutarnjih poslova, uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske, donosi Etički kodeks policijskih službenika, - državni tajnik donosi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stipendiranju studenata – pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, NN-144/23. - ministar financija donosi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima za ispunjavanje kriterija za određivanje velikih poreznih obveznika za koje je nadležan ured za velike porezne obveznike, - ministar financija donosi Naputak o izmjenama i dopunama naputka o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba u 2023. godini, NN-143/23. - ministar financija donosi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak, - ministar financija donosi Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o doprinosima, - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o izmjenama Pravilnika o ribolovu plavoperajne tune (*thunnus thynnus*) udičarskim alatima i uvjetima i kriterijima za ostvarivanje prava na dodjelu individualne udičarske kvote, - ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine donosi Pravilnik o najmu stambenih jedinica, - ministar mora, prometa i infrastrukture, donosi Odluku o izmjeni odluke o obveznoj uporabi zimske opreme na zimskim dionicama javnih cesta u republici hrvatskoj, NN-142/23., - ministar vanjskih i europskih poslova donosi Pravilnik o provedbi nadzora robe s dvojnomo namjenom, - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o priznavanju organizacija proizvođača u ribarstvu i akvakulturi, udruženja organizacija i međustrukovnih organizacija, - ministar prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine donosi Tehnički propis o izmjenama tehničkog propisa kojim se utvrđuju tehničke specifikacije za građevne proizvode u usklađenom području, NN-141/23., - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o provedbi programa potpore za očuvanje proizvodnje prasadi na području zone ograničenja zbog izbijanja afričke svinjske kuge, - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o provedbi programa potpore gospodarstvima zbog narušenog proizvodnog potencijala uslijed provedbe naređenih mjera suzbijanja afričke svinjske kuge, - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o provedbi programa potpore za proizvođače šećerne repe za razdoblje od 2023. do 2027. godine, - ministrica poljoprivrede donosi Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o provedbi mjere iii.1. »pripremna potpora«, - ravnatelj Agencije za sigurnost željezničkog prometa donosi Odluku o zatvaranju za promet postojećeg željezničko-cestovnog prijelaza, Poštovani, u pregledanim Narodnim novinama citirani opći akti doneseni po čelnicima pravnih osoba s javnim ovlastima predstavljaju većinu od objavljenog sadržaja. Ako bi za navedene opće akte u postupku ocjene ustavnosti Ustavni sud ocijenio da navedeni opći akti nemaju obilježja apstraktnosti i generalnosti kao bitna obilježja koja predodređuju nadležnost tog suda, a u isto vrijeme zbog predložene (i postojeće) norme o

nadležnosti Visoki upravni sud ne ocjenjuje zakonitost općih akata donesenih po tim čelnicima jedinica lokalne i područne samouprave ili čelnicima pravnih osoba s javnim ovlastima, građani objektivno ostaju bez pravne zaštite u ogromnom pravnom području i u apsolutno podređenom položaju u odnosu na donositelje takvih akata, suprotno ustavnom načelu o pravu na pristup sudu, pravu na učinkoviti pravni lijek te su u kontekstu ustavnog načela o jednakosti oružja jer pred hrvatskim institucijama neće moći osporavati opće akte tih donositelja. Stoga, ako želimo biti pravna država u zaštiti interesa svojih građana i ako želimo ostvariti cilj koji je naveden u obrazloženju savjetovanja, a to je unaprijediti sustav osiguranja zakonitosti i sudske zaštite prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka povrijeđenih pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela te bolja zaštita prava stranaka, onda je jedino moguće rješenje da se članak 3. stavak 2. Nacrta prijedloga Zakona dopuni na način da se pred Visokim upravnim sudom u postupku ocjene zakonitosti mogu osporavati i opći akti doneseni po čelnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, čelnicima pravnih osoba koja ima javnu ovlast i čelnicima pravne osobe koja obavlja javnu službu ili drugim ovlaštenim donositeljima u tim pravnim osobama jer je u NN-145/23. objavljen pravilnik kojeg je donio državni tajnik. U protivnom, ukoliko ovaj prijedlog ne bude prihvaćen, netko će morati preuzeti odgovornost za izgubljene sporove pred Europskim sudom za ljudska prava jer će to biti jedina preostala instanca za zaštitu povrijeđenih subjektivnih prava građana u primjeni općih akata donesenim po tim ovlaštenim donositeljima. S poštovanjem, Ivo Bakalić, sudac

3 **Klaudio Čurin**

Predmet upravnog spora, Članak 3.

Predlaže se jasnije definirati predmet upravnog spora u stavku 1. točki 2., budući da je tumačenje navedene odredbe višekratno dovelo do potrebe intervencije Ustavnog suda RH, zbog restriktivnog tumačenja pojma "postupanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava" (usp. odluke U-III-4183/2019, U-III-5111/2020), odnosno upravni su sudovi otklanjali nadležnost u pogledu odluka koje nisu "upravni akt".

Nije prihvaćen

Suprotno navodima predmetna odredba je jasna i precizna.

<p>4 TOMISLAV HADŽIJA Načelo učinkovitosti, Članak 8. Prilikom donošenja Zakona o žigu (NN br. 14/2019) i Zakona o patentu (NN br. 16/2020.), u kojim je propisana i obveza „hitnog“ rješavanja, uz napomenu da je predlagač oba zakona bila Vlada RH, Vlada RH je prijedlog takve odredbe Hrvatskom saboru, obrazložila kako slijedi: „Predloženim zakonom se propisuje hitnost postupka pred Upravnim sudom u Zagrebu, iz kojeg razloga ti predmeti imaju prednost pred drugim predmetima te se odmah uzimaju u rad. Razlog ovakvoj odredbi posljedica je praćenja provedbe prava industrijskog vlasništva gdje je uočeno da brzina rješavanja ovih pitanja svakako utječe na pravnu sigurnost stranaka u postupku i s time povezanu njihovu opstojnost i konkurentnost na tržištu. Ovakvom odredbom pozitivno će se utjecati i poticati gospodarska kretanja i konkurentnost hrvatskog gospodarskog sustava, što je u skladu sa Strategijom poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014. - 2020. te Industrijskom strategijom Republike Hrvatske 2014. - 2020.“</p>	<p>Djelomično prihvaćen Jedno od osnovnih načela upravnog spora je načelo učinkovitosti te stoga predlagatelj zakona smatra da je propisivanje rokova za rješavanje upravnog spora posebnim zakonom dopušteno u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 8. stavka 2.</p>
<p>5 Antonija Hruška Načelo učinkovitosti, Članak 8. Ovo je u st. 2. i 3. nomotehnički loše rješenje, jer predlagatelj zakona i zakonodavac sâmi sebi propisuju ograničenja, što je nepotrebno s obzirom na to da sâmi i bez toga mogu izmijeniti druge propise, a osim toga odredbe su u praksi neprimjenjive zbog načelâ lex posterior i lex specialis, pa kasniji i poseban zakon ionako opet može kršiti ovako postavljeno pravilo.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Jedno od osnovnih načela upravnog spora je načelo učinkovitosti te stoga predlagatelj zakona smatra da je propisivanje rokova za rješavanje upravnog spora posebnim zakonom dopušteno u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 8. stavka 2.</p>
<p>6 Karlo Kožina Načelo učinkovitosti, Članak 8. Odredbe stavka 3. ovog članka, kao i članka 12. stavka 5. upućene su zakonodavcu (naime, organske, kao i sve ostale zakone, donosi zakonodavac, odnosno Hrvatski sabor). Čini mi se da navedene odredbe ograničavaju ovlasti zakonodavca, utvrđene člankom 81., u svezi s člankom 83. Ustava RH. Naime, samo se Ustavom može propisati koji zakoni jesu organski, a koji su tzv. "obični", stoga ovako predložene odredbe, iako naizgled neutralne, proizvode ograničenja za zakonodavca, a koja ograničenja s ustavnopravnog aspekta nisu prihvatljiva. Ako se čak prihvati stajalište da su navedene odredbe u skladu s Ustavom, one svakako ostaju defektne pa stoga i nepotrebne. Kada bi se tzv. "običnim zakonom", dakle ne-organskim, propisao kakav rok za upravni spor, odnosno nadležnost Visokog upravnog suda RH, ne postoji nikakav redoviti pravni instrument kojim bi se takav "običan" zakon stavio izvan snage. Takav bi "običan" zakon, naime, bio "nezakonit" (jer nije usklađen sa Zakonom o upravnim sporovima), međutim, on ne bi bio "neustavan". Budući da Ustavni sud nije nadležan ocjenjivati zakonitost zakona, tj. međusobnu usklađenost zakona, to je jasno da ovako predložena odredba neće proizvoditi nikakav pravni učinak.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Jedno od osnovnih načela upravnog spora je načelo učinkovitosti te stoga predlagatelj zakona smatra da je propisivanje rokova za rješavanje upravnog spora posebnim zakonom dopušteno u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 8. stavka 2.</p>

<p>7 HRVATSKI SAVEZ GLUHIH I NAGLUHIH Službena upotreba jezika i pisma, Članak 11. Članak 11. potrebno je uskladiti sa Zakonom o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, Zakonom o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj te Zakonom o osobnoj asistenciji. Radi omogućavanja ravnopravnog ostvarivanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda, osobito nediskriminacije i jednakosti predlažemo da se članak 11. stavak (2) izmjeni tako da glasi: "2) Stranke i drugi sudionici u upravnom sporu imaju pravo pred sudom upotrebljavati svoj jezik uz ovlaštenog tumača, prevoditelja, komunikacijskog posrednika. Te se stranke mogu odreći prava na prevođenje ako izjave da znaju hrvatski jezik. Troškovi prevođenja terete stranku na koju se odnose, ako zakonom nije drukčije propisano. Troškovi komunikacijskog posrednika ne terete gluhe, nagluhe, gluhoslijepa ili druge osobe s komunikacijskim teškoćama."</p>	<p>Nije prihvaćen Nepotrebno opterećivanje teksta, budući da je navedeno obuhvaćeno člankom 11. stavkom 2. Podsjećamo da je jedno od osnovnih načela upravnog spora načelo zakonitosti, dakle, u upravnom sporu sud odlučuje na temelju Ustava, pravne stečevine Europske unije, međunarodnih ugovora, zakona i drugih važećih izvora prava.</p>
<p>8 Marko Ristić Nadležnost, Članak 12. Jasno je da treba značajno ograničiti praksu propisivanja prvostupanjske nadležnosti Visokog upravnog suda. Ipak, prethodno je nužno provesti analizu učinka povrata nadležnosti predmeta iz "neorganskih" zakona (st. 5.) na prvostupanjske upravne sudove, posebno imajući u vidu predmete iz javne nabave. Prvostupanjski sudovi, a posebno onaj u Zagrebu, s postojećim brojem referada takve predmete, žurne naravi, jednostavno neće moći rješavati u razumnim rokovima, osim ako se potpuno ne zapusti rad na cijelom nizu drugih predmeta. Sud u Zagrebu samo ove godine bilježi povećanje priljeva broja novih predmeta za oko 80 posto! Predlažem dodatno razmatranje kriterija za povrat pojedinih predmeta na prvostupanjske sudove, a posebno i nomotehničko rješenje, jer je na temelju odgovarajućih intervencija Ustavnog suda RH već godinama s punim opravdanjem napuštena praksa da se jednim propisom intervenira u druge propise (to se svojevremeno naizmjenično radilo s Ovršnim zakonom i sa Zakonom o parničnom postupku).</p>	<p>Djelomično prihvaćen Propisivanjem nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima odstupa se od temeljnog pravila o dvostupanjskom upravnom sudovanju, a Visoki upravni sud Republike Hrvatske, koji prvenstveno rješava najsloženije upravne sporove, nepotrebno se opterećuje. S obzirom na navedeno predlagatelj zakona smatra da je propisivanje nadležnosti Visokoga upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima dopušteno u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 12. stavka 4.</p>

9	<p>Antonija Hruška Nadležnost, Članak 12. Ovo je u st. 4. i 5. nomotehnički loše rješenje, jer predlagatelj zakona i zakonodavac sami sebi propisuju ograničenja, što je nepotrebno s obzirom na to da sami i bez toga mogu izmijeniti druge propise, a osim toga odredbe su u praksi neprimjenjive zbog načelâ <i>lex posterior</i> i <i>lex specialis</i>, pa kasniji i poseban zakon ionako opet može kršiti ovako postavljeno pravilo. Nadalje, iako je u načelu dobro stati na kraj pojedinačnim uvođenjima jednostupanjskog upravnog sudovanja, potrebno je u svjetlu iznimnog i sve većeg opterećenja prvostupanjskih sudaca prethodno poduzeti mjere za značajno povećanje broja sudaca na tim sudovima, posebno u pogledu predviđenog „povrata“ nadležnosti u vezi sporova o javnoj nabavi, kojih nije malo i koji zahtijevaju iznimno temeljito i dugotrajno razmatranje činjeničnog stanja i primjene materijalnog prava. Ti sporovi se kraj postojećeg broja sudaca (posebno u Zagrebu) nikako neće moći rješavati u razumnim rokovima te će utjecati na kontinuirano gomilanje zaostataka na prvostupanjskim sudovima.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Upravo suprotno navedenom, stavkom 4. se ograničava propisivanje nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima te se navode uvjeti pod kojim se takva nadležnost može propisivati. Povećanje broja sudaca na upravnim sudovima nije predmet Zakona o upravnim sporovima.</p>
10	<p>Karlo Kožina Nadležnost, Članak 12. U odnosu na stavak 4. i 5. isto kao i moj komentar kod članka 8. stavka 3.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Propisivanjem nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima odstupa se od temeljnog pravila o dvostupanjskom upravnom sudovanju, a Visoki upravni sud Republike Hrvatske, koji prvenstveno rješava najsloženije upravne sporove, nepotrebno se opterećuje. S obzirom na navedeno predlagatelj zakona smatra da je propisivanje nadležnosti Visokoga upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima dopušteno u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 12. stavka 4.</p>

11 HRVATSKA NARODNA BANKA**Mjesna nadležnost, Članak 13.**

S obzirom da se ovim člankom uređuje mjesna nadležnost upravnih sudova predlažemo njime propisati isključivu mjesnu nadležnost Upravnog suda u Zagrebu za suđenje u postupcima protiv pojedinačnih odluka i rješenja Hrvatske narodne banke (u nastavku teksta: HNB) te ako je potrebno i opravdano za suđenje u postupcima protiv odluka drugih nadležnih javnopravnih tijela. Ovaj prijedlog proizlazi iz činjenice da propisivanje isključive mjesne nadležnosti pojedinog suda nije nepoznato u našoj zakonodavnoj praksi kako kod upravnih sudova tako i kod drugih sudova. Navedeno je vidljivo primjerice iz Prekršajnog zakona kojim je propisana isključiva mjesna nadležnost Općinskog prekršajnog suda u Zagrebu za pojedine prekršajne postupke. Propisivanje isključive mjesne nadležnosti pojedinog upravnog suda otvara mogućnost bolje specijalizacije sudaca tog suda za predmete iz specifičnih područja nadležnosti kao što je područje nadležnosti HNB-a ili nekog drugog javnopravnog tijela. U odnosu na upravne sudove vezano za rješenja HNB-a treba istaknuti da velika većina subjekata nadzora HNB-a ima sjedište u Zagrebu ili u mjestima pokraj Zagreba pa je uzimajući u obzir sjedište tužitelja Upravni sud u Zagrebu nadležan za većinu predmeta iz nadležnosti HNB-a i u tom smislu se Upravni sud u Zagrebu ne bi značajno opteretio dodatnim predmetima. Pri tome treba istaknuti da je u posljednjih desetak godina podneseno ukupno 20-tak tužbi protiv rješenja HNB-a odnosno prosječno se podnosi jedna do dvije tužbe godišnje s time da u pojedinim godinama nije podnesena niti jedna tužba protiv nekog od rješenja HNB-a. Prema postojećim propisima isključiva mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu je propisana Zakonom o kreditnim institucijama. Iz dosadašnje prakse promatrajući razdoblje u kojem je bila propisana isključiva mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu vidljivo je da je u predmetima u kojima je HNB bio tuženik došlo do ujednačavanja sudske prakse, efikasnijeg i bržeg rješavanja predmeta i veće pravne sigurnosti za subjekte nadzora. Navedeni prijedlog je u skladu sa člankom 14. stavkom 6. Zakona o sudovima kojim je propisano da se zakonom može odrediti nadležnost jednog ili više sudova za odlučivanje u pojedinoj vrsti predmeta za područje jednog, više ili svih sudova te vrste, pri čemu bi se i dalje zadržalo dvostupanjsko odlučivanje kod upravnih sporova, s obzirom da bi i dalje postojalo pravo žalbe Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske.

Nije prihvaćen

Predlagatelj zakona ne smatra opravdanim niti svrsishodnim da se posebnim zakonom propisuje mjesna nadležnost određenog upravnog suda te podsjeća da su osnovna načela upravnog spora načelo zakonitosti (članak 5.) i načelo učinkovitosti (članak 8), a da su upravni sudovi na temelju članka 14. stavka 3. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 21/22., 60/22. i 16/23.) specijalizirani sudovi.

12 TOMISLAV HADŽIJA**Mjesna nadležnost, Članak 13.**

Prvenstveno, prilikom donošenja Zakona o žigu (NN br. 14/2019) i Zakona o patentu (NN br. 16/2020.), u kojim je propisana „isključiva nadležnost Upravnog suda u Zagrebu“, uz napomenu da je predlagač oba zakona bila Vlada RH, u vezi članka 114. Zakona o žigu koji propisuje isključivu mjesnu nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, Vlada RH je prijedlog takve odredbe Hrvatskom saboru, obrazložila kako slijedi: „Propisivanje nadležnosti samo jednog od upravnih sudova u skladu je sa člankom 13. Zakona

Nije prihvaćen

Predlagatelj zakona ne smatra opravdanim niti svrsishodnim da se posebnim zakonom propisuje mjesna nadležnost određenog upravnog suda te podsjeća da su osnovna načela upravnog spora načelo zakonitosti (članak 5.) i načelo učinkovitosti (članak 8.), a da su upravni sudovi na temelju članka 14. stavka 3. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 21/22., 60/22. i 16/23.) specijalizirani sudovi.

o upravnim sporovima (Narodne novine, br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17). Time se osigurava mogućnost ekonomične i učinkovite specijalizacije sudaca te ujednačenost sudske prakse. Takvo je rješenje usvojeno i izmjenom pet zakona iz područja industrijskog vlasništva kao i važećeg Zakona o žigu kojima se ukinuo institut žalbe te je došlo do prestanka rada Žalbenih vijeća u području prava industrijskog vlasništva kao dotadašnjeg drugostupanjskog tijela koje je odlučivalo o žalbama na odluke Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo u upravnim postupcima priznanja prava industrijskog vlasništva, a kao pravni lijek na te odluke propisana je upravna tužba Upravom sudu u Zagrebu i njeno rješavanje po hitnom postupku." A u vezi članka 18. Zakona o patentu koji propisuje isključivu mjesnu nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, Vlada RH je svoje prijedlog takve odredbe Hrvatskom saboru obrazložila kako slijedi:

„Propisivanje nadležnosti samo jednog od upravnih sudova u skladu je sa člankom 13. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17). Time se osigurava mogućnost ekonomične i učinkovite specijalizacije sudaca te ujednačenost sudske prakse. Takvo je rješenje usvojeno i nedavnom izmjenom važećeg Zakona o patentu, kojim je ukinut institut žalbe na odluke Zavoda, a kao pravni lijek na te odluke propisana je upravna tužba Upravom sudu u Zagrebu i njeno rješavanje po hitnom postupku. Ističe se da je koncentracija postupaka iz područja intelektualnog vlasništva na ograničeni broj nadležnih sudova od ranije propisana u odnosu na građanske postupke kod povreda prava, a koncentracija u području prekršajnih i kaznenih postupaka je provedena u okviru pravosudne reforme provedene 2018. godine." U pogledu navedenih ranijih izmjena Zakona o patentu koje su inicijalno i uvele isključivu mjesnu nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, predlagatelj te reforme, Vlada RH je tada opravdavala navedenu odredbu kako slijedi: „Propisivanjem mjesne nadležnosti upravnog suda prema sjedištu tuženika, odnosno javnopravnog tijela koje je donijelo odluku u prvom stupnju - DZIV-a, što je Upravni sud u Zagrebu, u skladu s člankom 13. Zakona o upravnim sporovima, osigurava se mogućnost ekonomične i učinkovite specijalizacije sudaca, ponajviše u izrazito složenim i specifičnim predmetima iz područja patenata, te ujednačenost sudske prakse. Naime, člankom 13. Zakona o upravnim sporovima, dana je mogućnost da se mjesna nadležnost zakonom propiše na više načina, a nekoliko je razloga za prijedlog predmetnog rješenja. S obzirom na relativno nizak godišnji priljev novih predmeta u postojećim žalbenim postupcima (prosječno 73 novih predmeta godišnje ukupno za sva prava industrijskog vlasništva) koji se ubuduće očekuju u upravnom sporu prema predloženom rješenju, ne bi bilo svrsishodno niti ekonomično razvijati i održavati specijalistička znanja sudaca u pet međusobno različitih specijalističkih područja industrijskog vlasništva (patent, žig, industrijski dizajn, zemljopisne oznake podrijetla, topografije poluvodičkih proizvoda) na četiri upravna suda. Ovo se osobito odnosi na

potrebna značajna ulaganja u usavršavanje i specijalizaciju sudaca u izrazito složenim i specifičnim predmetima iz područja patenata, koja je ekonomičnije provoditi na jednom upravnom sudu. Određivanjem nadležnosti samo jednog suda za predmete iz upravnih područja prava industrijskog vlasništva, uz specijalizaciju sudaca za rješavanje u ovim specifičnim i složenim upravnim područjima, dodatno se pridonosi ujednačavanju sudske prakse. Ovakvo rješenje smatra se prihvatljivijim od alternativnog rješenja određivanja nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske radi osiguranja jedinstvenog postupanja u upravnom sudovanju i mogućnosti specijalizacije sudova, kao što je određeno u cijelom nizu propisa u Republici Hrvatskoj. U takvim je slučajevima ukinuta dvostupnjevost upravnog sudovanja i onemogućeno izjavljivanje žalbe na sudsku odluku u upravnom sporu. Također, predloženo rješenje radi specijalizacije sudaca za rješavanje složenih upravnih pitanja kao što su upravna područja prava industrijskog vlasništva predlaže i pravna doktrina. Ističe se da je propisivanje mjesne nadležnosti jednog upravnog suda u skladu i sa zahtjevima predstavnika nositelja prava i poslodavaca, koji kao važan preduvjet primjerenog funkcioniranja sustava s obzirom na složenost ovih upravnih predmeta, osobito u području patenata, ističu odgovarajuću edukaciju i specijalističko usavršavanje sudaca. Nadalje, mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu predviđena je i s obzirom na prirodu ovih upravnih postupaka u kojima su stranke, uz domaće podnositelje, u velikom broju pravne i fizičke osobe koje nemaju prebivalište, boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj, a koje će se pojavljivati u upravnom sporu kao tužitelji. Prema postojećim pravilima za određivanje mjesne nadležnosti propisanim Zakonom o upravnim sporovima u tim je slučajevima predviđena mjesna nadležnost upravnog suda na području kojeg tuženik, odnosno javnopravno tijelo koje je donijelo odluku u prvom stupnju ima sjedište, što je u odnosu na DZIV Upravni sud u Zagrebu. Stoga se očekuje da bi primjenom općih pravila o utvrđivanju mjesne nadležnosti prema Zakonu o upravnim sporovima u većini slučajeva ionako postojala mjesna nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, pa bi stoga u nadležnosti preostala tri upravna suda bilo zanemarivo malo predmeta iz ovoga upravnog područja, zbog čega bi bilo neučinkovito educirati i usavršavati suce tih sudova za rješavanje i postupanje u tim upravnim područjima. Predloženim zakonom se propisuje hitnost postupka pred Upravnim sudom u Zagrebu, iz kojeg razloga ti predmeti imaju prednost pred drugim predmetima te se odmah uzimaju u rad. Razlog ovakvoj odredbi posljedica je praćenja provedbe prava industrijskog vlasništva gdje je uočeno da brzina rješavanja ovih pitanja svakako utječe na pravnu sigurnost stranaka u postupku i s time povezanu njihovu opstojnost i konkurentnost na tržištu. Ovakvom odredbom pozitivno će se utjecati i poticati gospodarska kretanja i konkurentnost hrvatskog gospodarskog sustava, što je u skladu sa Strategijom poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014. - 2020. te Industrijskom strategijom Republike

Hrvatske 2014. - 2020." „Učinkovitost postupanja i pravna sigurnost stranaka dodatno će se unaprijediti propisivanjem hitnosti rješavanja ovih upravnih postupaka pred Upravnim sudom u Zagrebu, čime se procjenjuje postizanje trajanja rješavanja predmeta pred Upravnim sudom u Zagrebu u roku od godine do godine i pol dana od dana podnošenja tužbe. Brzo i učinkovito rješavanje ovih predmeta posebno je neophodno u postupcima provedbe prava patenta, koji postupci obzirom na posljednjih godina izrazito dinamična i sve dinamičnija kretanja razvoja tehnike, a time i kretanja na tržištu, iziskuju odgovarajuću veću brzinu kako bi se osigurala stabilnost, odnosno sigurnost prometa roba i usluga te ravnopravna tržišna utakmica.“ „Svime navedenim će se osigurati viši stupanj pravne sigurnosti u području zaštite prava industrijskog vlasništva, što će očekivano doprinijeti jačanju konkurentnosti tržišta Republike Hrvatske za ulaganja u inovacijske i kreativne aktivnosti koje značajno doprinose gospodarskom i društvenom razvoju, a za koje učinkovita zaštita intelektualnog vlasništva predstavlja značajan čimbenik.“ Svi razlozi koje je Vlada RH, kao predlagatelj Zakona o patentu i Zakona o žigu, iznijela zakonodavcu Hrvatskom saboru, kao razloge koji opravdavaju hitnost upravnog spora u ovim predmetima i isključivu mjesnu nadležnost Upravnog suda u Zagrebu, 2019. i 2020., i dalje postoje te su valjani. Predložena izmjena Zakona o upravnim sporovima u ovom pogledu bi samo pogoršala već postojeće stanje zaštite prava intelektualnog vlasništva u RH. Hrvatska nema specijalizirane sudove za predmete iz područja intelektualnog vlasništva. No upravo u cilju poboljšanja kvalitete pravosuđenja koja je dostupna nositeljima prava intelektualnog vlasništva, minimum koji je potreban je imati stručne suce iz ovog područja, a sve kako bi održala i poboljšala kvaliteta pravosuđenja, te kako bi se u punom opsegu (i sadržaju) ostvarilo pravo svih stranaka na pravično suđenje zajamčeno člankom 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda; Nadalje, europska praksa i pravosudne politike apsolutno ide u smjeru centralizacije svih sporova iz područja prava intelektualnog vlasništva, ILI na specijaliziranom sudu ILI na specijaliziranim odjelima pri određenom sudu upravo za takve pravne sporove. Jedino kroz takvu centralizaciju te kontinuiranu edukaciju sudaca koji su involvirani na rješavanju ovakvih sporova, moguće je pratiti razvoj ove grane prava posebice razumijevajući njenu usku povezanost sa razvojem tehnike; Konačno, ukoliko bi se usvojile predložene izmjene zakona, imali bi apsurdnu situaciju da se jednim generalnim zakonom - Zakon o upravnim sporovima, pokušava regulirati odredbe specijalnih zakona i to na način koji doprinosi pravnoj nesigurnosti. Naime, ako zakonodavac želi promijeniti odredbe o isključivoj mjesnoj nadležnosti, onda bi trebao mijenjati odredbe iz Zakona o žigu i Zakona o patentu (i odgovarajuće odredbe u svim onim drugim specijalnim zakonima koji se navode da sadrže odredbe o isključivoj mjesnoj nadležnosti) kojima je propisana o isključiva mjesna nadležnost, a ne pokušavati mjesnu nadležnost mijenjati sa generalnim zakona, jer odredbe specijalnih zakona,

	<p>a koje su u direktnoj koliziji, i dalje ostaju na snazi. Drugim riječima, doveli bi se u situaciju da Zakon o upravnim sporovima propisuje nadležnosti i suda u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Rijeci, a primjerice Zakon o žigu i Zakon o patentu i dalje propisuje isključivu mjesnu nadležnost Upravnog suda u Zagrebu.</p>	
13	<p>Antonija Hruška Mjesna nadležnost, Članak 13. Kao kriterij je u st. 1. potrebno dodati i boravište tužitelja (koje bi trebalo imati i prednost u odnosu na prebivalište), na što se ionako referira st. 2. te čl. 39. st. 3. U st. 9. je nomotehnički loše rješenje, jer predlagatelj zakona i zakonodavac sâmi sebi propisuju ograničenja, što je nepotrebno s obzirom na to da sâmi i bez toga mogu izmijeniti druge propise, a osim toga odredbe su u praksi neprimjenjive zbog načelâ lex posterior i lex specialis, pa kasniji i poseban zakon ionako opet može kršiti ovako postavljeno pravilo.</p>	<p>Nije prihvaćen Kriterij boravišta je podredni kriterij naveden u drugoj rečenici stavka 1. pa ga je nepotrebno dodavati u prvu rečenicu stavka 1. Nadalje, upravo suprotno navedenom, na temelju stavka 9. posebnim zakonima nije dopušteno propisivati mjesnu nadležnost suprotno odredbama Zakona o upravnim sporovima.</p>
14	<p>Karlo Kožina Mjesna nadležnost, Članak 13. Za stavak 9. vrijedi sve ono što je navedeno u mojim komentarima u kojima se navodi da se organskim zakonima regulira nadležnost Visokog upravnog suda i rokovi u upravnim sporovima.</p>	<p>Nije prihvaćen Predlagatelj zakona ne smatra opravdanim niti svrsishodnim da se posebnim zakonom propisuje mjesna nadležnost određenog upravnog suda te stoga u stavku 9. propisuje da posebnim zakonima nije dopušteno propisivati mjesnu nadležnost suprotno odredbama Zakona o upravnim sporovima.</p>
15	<p>Alen Rajko Sastav suda, Članak 14. Ako se već u pojedinim slučajevima želi propisati prvostupanjsko odlučivanje u vijeću, to je potrebno učiniti primjenom unaprijed određenih kriterija (npr. pri odlučivanju u oglednom sporu), a ne prepuštanjem iniciranja odluke o tome konkretnom sucu (u osnovi, u skladu s njegovim psihološkim profilom ili statističkim kalkuliranjem). Usto, primjenom predložene odredbe u većini bi upravnih sudova odluku o tome hoće li biti formirano vijeće nužno donosilo vijeće koje inače uopće ne odlučuje u dotičnoj vrsti predmeta (budući da o tome, zbog ograničenog broja sudaca, ne bi mogli odlučivati suci predviđeni za rješavanje spora koji imaju iskustva u odnosnoj specijalizaciji). Na koncu, konzultiranje između sudaca provodi se i prema postojećem modelu, mimo formalnog odlučivanja u vijeću, koje bi otežavalo i organizaciju rada u sudu, ali i povećalo broj administrativnih radnji tijekom spora.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Predlagatelj zakona ističe da je sudac na temelju članka 14. Kodeksa sudačke etike ("Narodne novine", broj 131/06.) obvezan poštivati odredbe Kodeksa. Kada to zahtjeva složenost slučaja sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad može takav predmet rješavati u vijeću. Unutarnje ustrojstvo sudova nije predmet Zakona o upravnim sporovima.</p>
16	<p>Valentina Grgić Smoljo Sastav suda, Članak 14. Predlažem novi članak 14. (1)U upravnim sporovima pred upravnim sudovima odlučuje sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad. (2)U upravnim sporovima, a kada to zahtjeva složenost slučaja, sudac kojem je predmet dodijeljen u rad može takav predmet rješavati u vijeću od tri suca. (3) Visoki upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca, osim o zakonitosti općih akata kada odlučuje u vijeću od pet sudaca.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>

17 **Valentina Grgić Smoljo**
Sastav suda, Članak 14.

Rješavanje prvostupanjskog upravnog spora u vijeću od tri suca je već bilo predviđeno Zakonom o upravnim sporovima 2012. i vrlo brzo je napušteno već 2013. jer se pokazalo kao nepotrebno i neučinkovito, te je samo usporavalo rad, a predmeti su se radi brojnosti i sporosti odlučivanja gomilali. Ako se već ponovno uvodi odlučivanje u vijeću uz preduvjet "složenosti" predmeta, onda se bar treba omogućiti sucu čiji je predmet da sam procijeni hoće li ga riješiti u vijeću ili kao pojedinac. "Inovativno" rješenje da o tome odlučuje drugi sudac je suprotno samoj biti načina sudačkog odlučivanja i njegove neovisnosti, zahtjeva angažman i vrijeme drugog suca koji mora proučiti predmet, a to oduzima vrijeme kojeg ionako ima premalo radi previsoko određene sudačke norme. Nadalje, nije se vodilo računa da ima i manjih sudova s malim brojem sudaca, u kojima će ovakvo "formalizirano" postupanje u kojem se ovisi o odluci i prisutnosti drugih sudaca dovesti do brojnih "tehničkih" problema. Nejasno je i trebaju li svi suci koji odlučuju u vijeću biti prisutni na ročištima na kojima se raspravlja o predmetu o kojem se odlučuje o vijeću, niti hoće li ta vremenska angažiranost biti honorirana okvirnim mjerilima kao u nekim drugim sudskim postupcima.

Djelomično prihvaćen

Dokazi, izvođenje dokaza i rasprava u sporovima u kojima sudi vijeće propisano je drugim dijelom „Prvostupanjski upravni spor“, glavom III. i IV. Okvirna mjerila za rad sudaca nisu predmet ovoga zakona.

18 **Karlo Kožina**

Sastav suda, Članak 14.

U cijelom tekstu predloženog zakona nema riječi o sudskim savjetnicima, osim u dijelu koji regulira izuzeće. Uzimajući u obzir da je ZUS-om predloženo da se zadrži odredba o neprocjenjivosti upravnih sporova, treba reći da navedena odredba nije usklađena sa člankom 110. Zakona sudovima kojima su propisane ovlasti sudskih savjetnika u predmetima čiji VPS ne prelazi 100.000 kuna. U tom smislu, ovlasti sudskih savjetnika na prvostupanjskim upravnim sudovima su potpuno reducirane, budući da bi dosljednom primjenom Zakona o sudovima i Zakona o upravnim sporovima oni mogli pripremati nacрте odluka samo u predmetima u kojima je donesena pravomoćna presuda u oglednom sporu (a kojih postupaka u praksi gotovo nema) i o tužbama protiv postupanja ili propuštanja postupanja, što je također, vrlo mali broj predmeta. Slijedom toga predlaže se prihvatiti sljedeće prijedloge: 1.) Omogućiti sudskim savjetnicima na upravnim sudovima da provode postupke i predlažu nacрте odluka i "u postupcima po tužbama protiv propuštanja javnopravnih tijela da u zakonom propisanom roku donesu odluku" (tzv. šutnja uprave). Naime, nema smisla da savjetnici mogu predlagati odluke kad je došlo propuštanja postupanja, a ne i kad je došlo do propuštanja javnopravnog tijela da donese odluku. 2.) S obzirom na reducirani broj postupka u kojima savjetnici na upravnim sudovima mogu sudjelovati, trebalo bi omogućiti da savjetnici provode postupak i pripremaju nacрте odluka "u predmetima u kojima se upravni spor rješava bez rasprave". Takvo bi rješenje korespondiralo i s važećim člankom 110. stavkom 6. Zakona o sudovima, budući da savjetnici u drugostupanjskim postupcima referiraju spise i pripremaju nacрте odluka za sve vrste predmeta, a ne samo one kojima je VPS manji od 100.000 kuna. Stoga je situacija kada sud donosi odluku bez rasprave u prvom stupnju vrlo slična situaciji kada se odluka donosi u drugom stupnju. U konačnici odluku će uvijek donijeti sudac, a savjetnik će samo pripremiti nacрт odluke, čime neće doći do narušavanja neovisnosti sudbene vlasti, niti bi se time ograničilo pravo i obveza suca da sudi. Prijedlog je da se doda stavak 5. i 6. koji glase: (5) Sudski savjetnici ovlašteni su na provođenje postupka i predlaganje nacрта odluka u upravnim sporovima u kojima se odlučuje o tužbama u predmetima koji se rješavaju na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu, upravnim sporovima iz članka 3. stavka 1. točke 2. i 3. ovog zakona te u upravnim sporovima u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 13.300,00 eura. (6) U sporovima u kojima se odlučuje bez rasprave, kao i u sporovima pred Visokim upravnim sudom, sudski savjetnici izvještavaju o stanju spisa i pripremaju nacрт odluke.

Nije prihvaćen

Ovlasti postupanja sudskih savjetnika propisane su Zakonom o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18. i 21/22.).

19	<p>Karlo Kožina Sastav suda, Članak 14. S obzirom na to da će ubuduće uredujući sudac predlagati vijeću da se dodijeljen mu predmet rješava u vijeću, bilo bi svrsishodno da se propiše da će taj sudac biti ujedno i član vijeća (kao sudac izvjestitelj) koje će donijeti odluku. U suprotnom bi proizlazilo da će na jednom predmetu raditi najmanje sedam sudaca (1 sudac predlagatelj + 3 člana vijeća koje odlučuje o prijedlogu + 3 suca koja odlučuju o meritumu). Navedeno bi posljedično dovelo do toga da na nekim upravnim sudovima se ne bi moglo odlučivati u vijećima, zbog (pre)malog broja sudaca. Prema tome, trebalo bi stavak 2. izmijeniti na način da se propiše da "U upravnim sporovima, a po zahtjevu suca kojemu je predmet dodijeljen u rad, može rješavati vijeće od tri suca kada to zahtjeva složenost slučaja. U slučaju prihvaćanja zahtjeva, sudac koji je zahtjev postavio član je vijeća (ili još bolje - sudac izvjestitelj) u tom predmetu."</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
20	<p>Karlo Kožina Odbacaj zahtjeva za izuzeće, Članak 16. U odnosu na stavak 2., možda bi trebalo propisati da će predsjednik vijeća prvostupanjskog suda (kad se o predmetu rješava u vijeću), isto tako odbaciti takav zahtjev.</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetno nije potrebno izričito navesti (dodatno bi opteretilo tekst zakona) jer navedeno proizlazi iz stavka 2.</p>
21	<p>Porobija & Špoljarić d.o.o. Tuženik, Članak 19. Ovu odredbu treba dopuniti. Naime, nije u svim sporovima tuženik javnopravno tijelo. Postoje npr. sporovi radi nadomještaja suglasnosti sindikata za pokretanje disciplinskog postupka protiv sindikalnog povjerenika i sl., u kojima se kao tuženik pojavljuje sindikat. Sindikat nije javnopravno tijelo nego udruga.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
22	<p>Veleučilište studija sigurnosti Poduzimanje radnji u upravnom sporu, Članak 21. Tuženici u upravnom sporu mogu biti i pravne osobe sa javnim ovlastima. Konkretno te pravne osobe mogu biti i privatne pravne osobe (primjerice veleučilište koje može biti javno ali i privatno). Propisano je da tijela državne uprave i druga državna tijela po punomoći može zastupati državno odvjetništvo, a shodno tome pravne osobe sa javnim ovlastima trebali bi po punomoći moći zastupati odvjetnici. Osobito u situacijama kada je tuženik privatna pravna osoba sa javnim ovlastima ne vidimo nikakvo opravdanje da istog ne bi u upravnom sporu mogli zastupati po punomoći odvjetnici.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
23	<p>Porobija & Špoljarić d.o.o. Poduzimanje radnji u upravnom sporu, Članak 21. Nastavno na komentar pod čl. 19., potrebno bi bilo predvidjeti da i tuženik može imati punomoćnika odvjetnika. To bi trebalo predvidjeti barem za tuženike koji nisu javnopravno tijelo. Nema naime nikakvog opravdanja za situaciju da tuženi sindikat ne bi smio biti zastupan po odvjetniku.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

24	<p>Karlo Kožina Sposobnost biti opunomoćenik tužitelja i zainteresirane osobe, Članak 26. U predmetnom članku nema riječi o odvjetničkim vježbenicima. Nije jasno zašto odvjetnički vježbenici (ako ništa, barem oni s položenim pravosudnim ispitom), ne bi mogli zamjenjivati odvjetnika kod kojega su zaposleni. Takvog apsolutnog ograničenja nema čak niti u Zakonu o kaznenom postupku. Dodatno je za navesti da se u članku 97. stavku 5. ovog prijedloga odvjetnički vježbenici navode u kontekstu održavanja reda na raspravi. Stoga se predlaže u članku 26. (odnosno u članku 30., ako se nomotehnički želi pratiti ZPP koji takvu odredbu sadrži u dijelu u kojem se uređuje opseg punomoći) navesti da odvjetnika koji je opunomoćenik, može zamjenjivati odvjetnički vježbenik koji je kod njega zaposlen.</p>	<p>Nije prihvaćen Ovlasti odvjetničkih vježbenika regulirane su Zakonom o odvjetništvu („Narodne novine“, broj 09/94., 117/08., 50/09., 75/09., 18/11. i 126/21.).</p>
25	<p>Antonija Hruška Opseg punomoći odvjetnika, Članak 30. Zahtjev za izvršenje je poseban zahtjev koji se upućuje sudu, koji se upisuje u poseban upisnik i u vezi kojeg se formira poseban spis, pa bi radi izbjegavanja zloupotrebe (imajući u vidu i znatno povišene odvjetničke tarife) za taj zahtjev trebalo predvidjeti posebnu (novu) punomoć.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
26	<p>Karlo Kožina Oblik punomoći, Članak 33. Predlaže se umjesto "pismeno", koristiti "pisano". Navedeno je potrebno ne samo zbog toga što "pisano" znači pisanim putem, a "pismeno" napisano u skladu s normama jezičnog standarda, nego i zbog toga što se pojam "pismeno" (doduše drugačije naglašeno) u pravnom nazivlju koristi i kao širi rodni pojam od podneska, dakle pojam koji obuhvaća sve pisane otpравke.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
27	<p>Marko Ristić Posljedice nepodnošenja punomoći, Članak 34. Punomoć (tužitelja) se u pravilu dostavlja odmah uz tužbu. Zato se u st. 2. ne može do dostave punomoći odgađati "donošenje odluke", već "nastavak postupanja". Isto tako, ako se tada punomoć ne dostavi, tužba se treba odbaciti, a ne "nastavljati spor"!</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
28	<p>Antonija Hruška Posljedice nepodnošenja punomoći, Članak 34. St. 2.: ako punomoć ni naknadno nije dostavljena uz tužbu, kako će sud tada „nastaviti spor“?</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
29	<p>Karlo Kožina Posljedice nepodnošenja punomoći, Članak 34. Stavak 3.: "poništiti će", umjesto "poništiti će".</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
30	<p>Karlo Kožina Opoziv i otkaz punomoći, Članak 35. Kao i uz članak 33.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>

31	<p>Marko Ristić Pokretanje upravnog spora, Članak 38. U praksi su krajnje rijetki slučajevi raspravljanja u upravnom sporu o naknadi štete i o povratu stvari. Parnični sud treba biti isključivo stvarno nadležan za te zahtjeve, kako bi se ocjena zakonitosti upravnog akta oslobodila kognicijskog postupka koji tu ocjenu samo može znatno usporiti. Osim toga, najčešće se pravo na naknadu štete konstituira tek s pravomoćnošću presude u upravnom sporu kojom se upravni akt poništava pa je bespredmetno unaprijed raspravljati o naknadi štete dok još nije definitivno poznata sudbina osporenog upravnog akta.</p>	<p>Nije prihvaćen Na predmetni način se ostvaruje jedno od temeljnih načela upravnog spora, načelo učinkovitosti.</p>
32	<p>Antonija Hruška Pokretanje upravnog spora, Članak 38. Građanskopravne zahtjeve za povrat stvari i za naknadu štete (st. 4.) bi trebalo prepustiti građanskim sudovima, jer se time upravni spor znatno i nepotrebno odugovlači raspravom o stvarima koje izlaze iz okvira domene i prirode upravnog spora.</p>	<p>Nije prihvaćen Upravo suprotno navedenom, na predmetni način se ostvaruje jedno od temeljnih načela upravnog spora, načelo učinkovitosti.</p>
33	<p>Odbor za državnu službu Sadržaj tužbe, Članak 39. Sukladno prijedlogu čl. 40. st.2. po kojem bi se tužba zbog propuštanja javnopravnog tijela da donese odluku podnosi tek nakon isteka roka od 8 (ili bolje 15 dana) od dana ponovnog traženja, trebalo bi uskladiti i čl. 39. st.4. na način da bi glasilo:"(4) Tužbi treba priložiti izvornik ili presliku osporene pojedinačne odluke, upravnog ugovora ili dokaz o postupanju. Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja u propisanom roku, tužbi treba priložiti dokaz o trenutku pokretanja upravnog postupka, odnosno podnošenja zahtjeva za postupanjem, te dokaz da je ponovo traženo donošenje odluke odnosno postupanje."</p>	<p>Nije prihvaćen Dopuna članka 40. stavka 2. na način da glasi: „Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili propuštanja postupanja u propisanom roku tužba se sudu može podnijeti ako niti nakon isteka 8 (ili 15) dana od dana ponovnog traženja nije donesena odluka." nije u skladu s člankom 101. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09. i 110/21.) te se s tim u vezi ne prihvaća predmetni prijedlog.</p>
34	<p>Zanet Vidovic Sadržaj tužbe, Članak 39. Člankom 3. ZUS-a propisano je da je predmet upravnog spora ocjena zakonitosti pojedinačne odluke pa bi za ocjenu zakonitosti odluke relevantno trebalo biti činjenično stanje koje je postojalo u vrijeme donošenja pojedinačne odluke. Pozivajući se na ekonomičnost i efikasnost u pojedinim odlukama sudska praksa izrazila je shvaćanje da nove činjenice i dokazi mogu imati utjecaj na pravilnost i zakonitost pojedinačne odluke. Pri iznošenju novih činjenica i dokaza tek u sporu treba voditi računa je li ih tužitelj mogao iznijeti i u upravnom postupku. Ako je nove činjenice i dokaze mogao iznijeti i u upravnom postupku na tuženiku ne leži "krivnja" za pokretanje spora pa takva okolnost treba imati utjecaj na određivanje troškova spora.</p>	<p>Nije prihvaćen Odlučivanje o troškovima postupka nije predmet sadržaja tužbe.</p>

Sadržaj tužbe, Članak 39.

Ivo Bakalić, sudac Trgovačkog suda u Splitu Člankom 39. Nacrta prijedloga ZUS propisan je sadržaj tužbe, a u stavku 1. točka 8. navedeno je da tužba mora sadržavati „činjenice i dokaze na kojima tužitelj temelji tužbeni zahtjev“. Ovako koncipiran prijedlog omogućuje predlaganje novih činjenica i dokaza (beneficium novorum), a upravo ta zakonska mogućnost stavlja tuženika u procesno nejednak, podređen položaj u odnosu na tužitelja. Sve to suprotno je dijelu obrazloženja o potrebi donošenja novog zakona radi osjećaja izvjesnosti za stranke. Ako se zadrži beneficium novorum onda će tuženik imati ružan osjećaj izvjesnog gubitka spora zbog novih činjenica i dokaza o kojima se nije imao prilike očitovati u žalbenom postupku i pobijanom rješenju. Naime, dovoljno je da tužitelj predloži novu činjenicu ili izvođenje nekog novog dokaza, a sud će sasvim sigurno ići prema usvajanju tužbenog zahtjeva i poništenju pobijanog akta jer je to, budimo otvoreni, najlakša sudska odluka, tim više što Nacrt prijedloga ZUS i dalje zadržava odredbu da na prvu presudu kojom se usvaja zahtjev nema pravo žalbe. Prvostupanjskim sucima to „olakšava“ rješavanje jer na takve odluke izostaje kontrola višeg suda. Tuženik je u takvoj postavci u ustavno nejednakom položaju jer će izvjesno izgubiti spor zbog činjenice ili dokaza kojeg nije niti imao u upravnom postupku i samim time ih nije niti mogao vrednovati na odgovarajući način. Zbog toga se prvenstveno predlaže da se točka 8. nadopuni na način da se iza zarezova dodaju riječi „ako ih bez svoje krivnje tužitelj nije mogao iznijeti tijekom upravnog postupka“. Ova dopuna je osobito važna u kontekstu troškova postupka i moguće manipulacije tužitelja koji iz nekog razloga želi produžiti rješavanje upravne stvari iz njemu znanih razloga. Bez ove dopune tužitelj je u prednosti naspram tuženika jer je gotovo izvjesno da će sud poništiti pobijano rješenje jer je to, kao što je prethodno kazano, najlakša sudska odluka kojom se lako ostvaruje okvirno mjerilo koje time postaje sušta suprotnost smislu upravnog spora. S tim u svezi bi bilo zanimljivo vidjeti statističke podatke koliko je u prvom postupku pred upravnim sudom donesenih presuda kojim se usvaja tužbeni zahtjev u odnosu na one kojim se isti odbija. Ako takve odluke prevladavaju, onda s konceptom nešto nije u redu, a statistički podaci i služe da se određene negativne pojavnosti isprave. Ako pak predlagatelj zadrži beneficium novorum bez ikakvih ograničenja (što mislim da će se i dogoditi), onda se u prijedlog zakona moraju ugraditi korektivni mehanizmi zaštite tuženika od takvih ponašanja, prvenstveno glede prava na troškove postupka u takvim slučajevima o čemu će se kod članka 147. Nacrta iznijeti posebne primjedbe.

Nije prihvaćen

Sadržaj tužbe uređen je na način da omogućava upravnim sudovima da sude u sporu pune jurisdikcije.

36	<p>Antonija Hruška Sadržaj tužbe, Članak 39. Građanskopravne zahtjeve za povrat stvari i za naknadu štete (st. 2.) bi trebalo prepustiti građanskim sudovima, jer se time upravni spor znatno i nepotrebno odugovlači raspravom o stvarima koje izlaze iz okvira domene i prirode upravnog spora.</p>	<p>Nije prihvaćen Upravo suprotno navedenom, na predmetni način se ostvaruje jedno od temeljnih načela upravnog spora, načelo učinkovitosti.</p>
37	<p>Odbor za državnu službu Rok za podnošenje tužbe, Članak 40. Predlaže se dopuna čl. 40. st.2. tako da glasi: „Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili propuštanja postupanja u propisanom roku tužba se sudu može podnijeti ako niti nakon isteka 8 (ili 15) dana od dana ponovnog traženja nije donesena odluka.“</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetna odredba nije u skladu s člankom 101. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09. i 110/21.).</p>
38	<p>Odbor za državnu službu Rok za podnošenje tužbe, Članak 40. Predlaže se dopuna čl. 40. st.2. tako da glasi: „Pri pokretanju spora zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili propuštanja postupanja u propisanom roku tužba se sudu može podnijeti ako niti nakon isteka 8 (ili 15) dana od dana ponovnog traženja nije donesena odluka.“</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetna odredba nije u skladu s člankom 101. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09. i 110/21.).</p>
39	<p>Mario Pleše Predaja tužbe, Članak 41. Predlažem izmjenu stavka 4. na način da se iza riječi "tuženiku" dopuni riječima: "ako se njeno podnošenje može pripisati neznanju ili očitoj pogrešci", čime bi nova odredba glasila: "Smatra se da je tužba podnesena u roku i kad je u roku predana nenadležnom sudu ili tuženiku, ako se njeno podnošenje može pripisati neznanju ili očitoj pogrešci". Navedenom izmjenom bi se ograničilo namjerno podnošenje tužbi tuženiku ili nenadležnom sudu te je moj prijedlog da se navedena odredba ujedno i proširi na podnošenje žalbe nenadležnom sudu, ako se radi o neznanju ili očitoj pogrešci.</p>	<p>Nije prihvaćen Predložena odredba nije u skladu s osnovama novog Zakona o upravnim sporovima (osjećaj izvjesnosti za stranke), a i dodatno bi opteretila sudove.</p>
40	<p>Marko Ristić Odgodni učinak tužbe i privremene mjere, Članak 42. Apsolutno je potrebno donošenje privremene mjere i odgodnog učinka uvjetovati i vjerojatnošću osnovanosti tužbenog zahtjeva, inače cijeli institut nema nikakvog smisla.</p>	<p>Nije prihvaćen Propisivanje takvog uvjeta nije osnovano budući da bi se prejudicirao ishod upravnog spora.</p>
41	<p>Antonija Hruška Odgodni učinak tužbe i privremene mjere, Članak 42. Kao kriterij (uvjet) za određivanje odgodnog učinka i privremene mjere bi trebalo unijeti i ocjenu suda o vjerojatnosti uspjeha stranke koja podnosi takav prijedlog, jer u suprotnom ni svi ostali uvjeti ne bi opravdavali njihovo određivanje; to bi zapravo trebao biti najvažniji (prvi) kriterij (uvjet).</p>	<p>Nije prihvaćen Propisivanje takvog uvjeta nije osnovano budući da bi se prejudicirao ishod upravnog spora.</p>

42	<p>Karlo Kožina Odgodni učinak tužbe i privremene mjere, Članak 42. U praksi ima slučajeva kada stranke podnesu prijedlog za određivanje privremene mjere kada upravni spor još nije započeo, tražeći od suda da odredi privremenu mjeru dok još traje postupak po žalbi pred javnopravnim tijelom drugog stupnja. Sudovi su takve prijedloge, jasno, odbacivali, međutim pokazalo se da ne dostaje izričita zakonska odredba za takvu odluku. Stoga se predlaže dodati novi stavak 7: (7) Sud će rješenjem odbaciti prijedlog za određivanje odgodnog učinka, odnosno prijedlog za određivanje privremene mjere, ako stranka prije podnošenja takvog prijedloga nije pokrenula upravni spor protiv pojedinačne odluke u odnosu na koju je prijedlog podnesen. Protiv tog rješenja žalba nije dopuštena.</p>	<p>Nije prihvaćen Nepotrebno opterećivanje teksta zakona.</p>
43	<p>Odbor za državnu službu Ocjenjivanje pretpostavki za vođenje upravnog spora, Članak 46. Predlaže se dodati u čl. 46. stavak 1. točku 8. „ako je u istoj upravnoj stvari već pokrenut spor“.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
44	<p>Ivo Bakalić Dostava tužbe, Članak 48. Ivo Bakalić, sudac Trgovačkog suda u Splitu U članku 48. Nacrta prijedloga ZUS propisano je da rok za odgovor na tužbu prema okolnostima slučaja ne može biti kraći od 30 niti dulji od 60 dana. Ovakav prijedlog je suprotan dijelu obrazloženja o potrebi donošenja novog zakona gdje se naglašava poticanje proaktivnijeg pristupa suda u rješavanju predmeta, skraćivanje trajanja upravnog spora, procesna disciplina. Ako povučemo paralelu s člankom 285. ZPP, onda se logičnim nameće zaključak da se predloženi rok za odgovor na tužbu smanji s 60 dana na 45 dana od zaprimanja tužbe što se i predlaže.</p>	<p>Nije prihvaćen Propisani rok je primjeren i optimalan te se stoga ne može govoriti da nije u skladu s poticanjem proaktivnijeg pristupa suda u rješavanju predmeta, skraćivanju trajanja upravnog spora i procesnoj disciplini.</p>
45	<p>Karlo Kožina Pravna pomoć, Članak 50. Stavak 2.: "ustupit će", umjesto "ustupiti će" i "vratit će", umjesto "vratiti će".</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
46	<p>Karlo Kožina Pravna pomoć, Članak 50. Stavak 1. je vjerojatno preuzet iz članka 179. Zakona o parničnom postupku, koji sadrži zastarjeli i pogrešan termin "ukazivati pravnu pomoć". Trebalo bi umjesto glagola "ukazivati", koristiti glagol "pružati", po uzoru na članak 26. Zakona o općem upravnom postupku (ili još bolje, svršeni oblik glagola - "pružiti"). Naime, ukazivati znači "upozoriti na što u obliku savjeta, opomene, kritike i sl. [ukazati prstom na koga označiti koga kao loš primjer]".</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>

47	<p>Valentina Grgić Smoljo Izvođenje dokaza u sporovima koje rješava vijeće, Članak 54. Predlažem izmijenjeni članak 54. , (1)U sporovima koje rješava vijeće dokazi na raspravi izvode se pred predsjednikom vijeća. (2) O ročištu za izvođenje dokaza, pred predsjednikom vijeća obavijestit će se i stranke, ako nisu izjavile da neće pristupiti ročištu. (3) Predsjednik vijeća ima pri izvođenju dokaza sva ovlaštenja koja ima vijeće kad se dokazi izvode na raspravi. (4) Predsjednik vijeća, ako stranke to predlože, izvesti i druge dokaze, ako smatra da je to svrsishodno.</p>	<p>Nije prihvaćen Ako je odlučeno da se predmet rješava u vijeću i svi dokazi se moraju izvoditi pred vijećem.</p>
48	<p>Valentina Grgić Smoljo Izvođenje dokaza u sporovima koje rješava vijeće, Članak 54. U stavku 1. je greška ili nejasnoća. Piše: "U sporovima koje rješava vijeće dokazi na raspravi izvode se pred vijećem, ali vijeće može iz važnih razloga odlučiti da se određeni dokazi izvedu pred predsjednikom vijeća ili sućem zamoljenog suca. (SUCEM zamoljenog SUCA?!?). Nadalje, izvođenje dokaza na ročištu u predmetu u kojem odlučuje vijeće je u pravilu predviđeno pred svim članovima vijeća, a iznimno pred predsjednikom vijeća u slučaju "važnih razloga". Nejasno je kakvi su to razlozi i treba li ih obrazlagati. K tome, a s obzirom na članak 14. i predviđeno vijeće i prisutnost članova vijeća pri izvođenju dokaza na ročištu, isto zahtijeva angažman i vrijeme te je potrebno članovima vijeća isto vrednovati kao umanjenje sudačke norme, odnosno predvidjeti ga okvirnim mjerilima. U suprotnome bi bilo svrsishodnije i ekonomičnije prepustiti samo predsjedniku vijeća izvođenje dokaza na ročištima.</p>	<p>Nije prihvaćen Ako je odlučeno da se predmet rješava u vijeću i svi dokazi se moraju izvoditi pred vijećem, osim u slučaju važnih razloga (npr. hitnost izvođenja dokaza). Okvirna mjerila za rad sudaca nisu predmet ovoga zakona.</p>
49	<p>Alen Rajko Očevid, Članak 56. Bilo bi normativno dosljedno da redosljed uređenja pojedinih dokaznih sredstava (čl. 56.-88.) slijedi redosljed naveden u članku 49. stavku 5.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
50	<p>Karlo Kožina Pravo uskrate svjedočenja, Članak 64 Radi nomotehničke usklađenosti, riječ punomoćnik trebalo bi zamijeniti s "opunomoćenik". Naime, punomoćnik je pojam koji se koristi u Zakonu o parničnom postupku, dok Zakon o upravnom sporu uređuje pojam "opunomoćenika".</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
51	<p>Antonija Hruška Pravo uskrate odgovora na pojedina pitanja, Članak 65. Upozorenje iz st. 2. treba izostaviti, jer sudac ne može unaprijed znati da bi se radilo o nekom „važnom razlogu“ iz st. 1.</p>	<p>Nije prihvaćen Svjedok može uskratiti odgovor na pojedina pitanja ako za to postoje važni razlozi, a propisivanjem da će ga o tome upozoriti sudac kojemu je predmet dodijeljen u rad ili predsjednik vijeća se štite njegova prava koja mu na temelju zakona pripadaju. U slučaju da se radi o nekoj stranci, ostvaruje se i jedno od osnovnih načela upravnog spora, načelo pomoći nekoj stranci.</p>

52	<p>Klaudio Čurin Prijedlog za saslušanje svjedoka, Članak 68. Po uzoru na čl. 140. Zakona o parničnom postupku, predlaže se dati mogućnost pozivanja na radnom mjestu, posebice s obzirom na to da se svjedoci mogu saslušavati i o činjenicama o kojima su spoznaje stekli obavljajući poslove svoga radnog mjesta (npr. ovlašteni inženjeri geodezije u predmetima protiv Državne geodetske uprave i sl.).</p>	<p>Nije prihvaćen Članak 140. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine”, broj 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 02/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 89/14., 70/19., 80/22., 114/22.) ne odnosi na svjedoke, već članak 241. koji je identičan članku 68. ovoga zakona.</p>
53	<p>Antonija Hruška Prijedlog za saslušanje svjedoka, Članak 68. Umjesto „boravišta” treba navesti „adresu”, posebno imajući u vidu i mogućnost saslušanja svjedokâ iz čl. 73.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
54	<p>Marko Ristić Saslušanje svjedoka, Članak 70. Ako se već donosi potpuno novi zakon, onda je to prilika da se povede računa o "sitnicama" koje na ogromnoj masi upravnih sporova čine važnu razliku u ubrzavanju ili usporavanju postupka. Zaista, je li potrebno tisuće i tisuće budućih zapisnika nepotrebno opterećivati zastarjelim pitanjima svjedoku za ime oca, zanimanje, mjesto rođenja i godine života, ako se on prethodno jedinstveno identificira navođenjem OIB-a? Koliki je to budući kumulativni gubitak vremena?</p>	<p>Nije prihvaćen Na temelju članka 2. Zakona o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine”, broj 60/08.) identifikacijski broj je stalna identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka te je stoga svjedoka potrebno pitati i druge osobne podatke.</p>
55	<p>Antonija Hruška Saslušanje svjedoka, Članak 70. Ako se od svjedoka uzima OIB (st. 3.), onda ga nije potrebno pitati za ime oca, zanimanje, mjesto rođenja i godine života; predloženi postupak nepotrebno oduljuje sastavljanje zapisnika.</p>	<p>Nije prihvaćen Na temelju članka 2. Zakona o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine”, broj 60/08.) identifikacijski broj je stalna identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka te je stoga svjedoka potrebno pitati i druge osobne podatke.</p>
56	<p>HRVATSKI SAVEZ GLUHIH I NAGLUHIH Saslušanje putem tumača, Članak 71. Članak 71. potrebno je uskladiti sa Zakonom o potvrđivanju Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i fakultativnog protokola uz Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, Zakonom o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj te Zakonom o osobnoj asistenciji. Predlažemo da isti glasi: (1) Svjedok koji ne zna jezik na kojem se vodi postupak saslušati će se preko tumača, prevoditelja ili komunikacijskog posrednika. Komunikacijski posrednik je osoba koja ima odgovarajuće vještine, znanja i sposobnosti u korištenju hrvatskog znakovnog jezika, odnosno korištenju ostalih sustava komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba koji se temelje na hrvatskome jeziku. (2) Ako je svjedok gluha, nagluha, gluhoslijepa ili druga osoba s komunikacijskim teškoćama ima se pravo služiti svim oblicima sustava komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba, odnosno svim oblicima podrške u vidu komunikacijskog posrednika radi podrške i pomoći u komunikaciji i primanju informacija. (3) Sud će tumača, prevoditelja, komunikacijskog posrednika upozoriti na dužnost vjernog prenošenja pitanja koja se svjedoku postavljaju i izjava koje svjedok bude davao.</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetno je obuhvaćeno drugim dijelom članka 71. stavka 2.</p>

57 **Sonja Juričić Cvitan**

Saslušanje putem tumača, Članak 71.

Predlaže se izmjena čl. 71. st. 2. tako da ista glasi:
"Ako je svjedok gluha, gluhoslijep ili ima drugu komunikacijsku teškoću kod kojih je zbog funkcionalnih oštećenja komunikacija govorom otežana ili ne postoji, pozvat će se kao tumač osoba koja se sa svjedokom može sporazumjeti ili će mu se na njegov izbor omogućiti drugi način komunikacije koji odgovara njihovim potrebama (npr. komunikacija uz pomoć tehničkih pomagala i sl.)." U čl. 71. st. 2. prijedlog Zakona izostavljene su gluhoslijepa osoba te su predviđeni načini komunikacije koju mogu i ne moraju odgovarati potrebama gluhih odnosno gluhoslijepih osoba odnosno izostavljeni su svi mogući načini komunikacije. S obzirom na to neke gluhe osobe koriste hrvatski znakovni jezik od rođenja, koji ne prati strukturu i gramatiku hrvatskog jezika, njoj komunikacija u pisanom obliku na hrvatskom jeziku možda neće odgovarati ili će se moći sporazumjeti, ali ne u onom stupnju koji bi bio potreban ako se radi o svjedočenju gdje je nužno točno utvrditi činjenice. Stoga pisani način komunikacija ne bi trebao biti prvi izbor odnosno trebao bi biti izbor samo ako ga osoba sama izabere. Temeljem čl. 1. Zakona o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj NN 82/2015, ovim Zakonom propisuje se pravo gluhih i gluhoslijepih osoba te drugih osoba s komunikacijskim teškoćama na korištenje, informiranje i obrazovanje na hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije koji odgovaraju njihovim individualnim potrebama, a u svrhu izjednačavanja mogućnosti pristupa socijalnom, ekonomskom i kulturnom okruženju te omogućavanju ravnopravnog ostvarivanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda. Temeljem čl. 3. korisnici prava su osobe koje se služe hrvatskim znakovnim jezikom i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba: gluhe osobe, gluhoslijepa osobe i druge osobe s komunikacijskim teškoćama kod kojih je zbog funkcionalnih oštećenja komunikacija govorom otežana ili ne postoji. Temeljem čl. 2. istoga Zakona korisnici prema ovom Zakonu imaju pravo izabrati onaj sustav komunikacije koji odgovara njihovim potrebama. Ti sustavi mogu biti sukladno čl. 5. i 6. hrvatski znakovni jezik, prilagođeni hrvatski znakovni jezik (npr. taktilni, za gluhoslijepa osobe), simultana znakovno-govorna komunikacija, ručne abecede, titlovanje ili daktilografija, očitavanje govora s lica i usana, pisanje po dlanu, tehnička pomagala. Slijedom navedenog, predlaže se odredbu čl. 71. st. 2. uskladiti sa Zakonom o hrvatskom znakovnom jeziku i ostalim sustavima komunikacije gluhih i gluhoslijepih osoba u Republici Hrvatskoj NN 82/2015

Nije prihvaćen

Predmetno je obuhvaćeno drugim dijelom članka 71. stavka 2.

58	<p>Marko Ristić Naknade svjedocima, Članak 74. Potraživanje troškova svjedoka predstavlja izraz njegove dispozicije. Na tu mogućnost se on upozorava u pozivu za svjedočenje. Zato dodatno, naknadno upozoravanje svjedoka iz st. 2. na njegovo pravo ima značaj poticanja na vršenje dispozicije, što će u konačnici očito značiti poskupljenje, kompliciranje i odugovlačenje postupka.</p>	<p>Nije prihvaćen Svjedok ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište te na naknadu izmakle zarade, a propisivanjem da će ga o tome upozoriti sud se štite njegova prava koja mu na temelju zakona pripadaju. U slučaju da se radi o neukoju stranci, ostvaruje se i jedno od osnovnih načela upravnog spora, načelo pomoći neukoju stranci.</p>
59	<p>Antonija Hruška Naknade svjedocima, Članak 74. Upozorenje na mogućnost zahtijevanja naknade troškova (st. 2., druga rečenica) je već sadržano u pozivu svjedoku, pa je kontraproduktivno dodatno i neposredno na to poticati svjedoke prilikom svjedočenja.</p>	<p>Nije prihvaćen Svjedok ima pravo na naknadu putnih troškova i troškova za prehranu i prenoćište te na naknadu izmakle zarade, a propisivanjem da će ga o tome upozoriti sud se štite njegova prava koja mu na temelju zakona pripadaju. U slučaju da se radi o neukoju stranci, ostvaruje se i jedno od osnovnih načela upravnog spora, načelo pomoći neukoju stranci.</p>
60	<p>Marko Ristić Vještačenje, Članak 75. Upravni postupci iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, iz područja socijalne skrbi i u vezi branitelja se polako ali sigurno pretvaraju u puku procesnu pretpostavku za dolazak na sud, jer se tužiteljima masovno tolerira ničim obrazloženo osporavanje vještačenja provedenih u tim postupcima i zahtijevanje provođenja vještačenja u upravnom sporu. Zaista bi trebalo propisati da će sud vještačenje odrediti samo ako stranka argumentira procesni nedostatak u provedenom vještačenju iz upravnog postupka (npr. izostanak propisanog pregleda) ili ako dovede u sumnju njegovu stručnu pravilnost (npr. navođenje očitih netočnosti, nejasni navodi, kolizija između sva vještačenja iz upravnog postupka i sl.). Nastavak toleriranja i poticanja dosadašnje prakse nužno dovodi do zaključka o tome da su upravni postupci sasvim bespotrebni, a to nipošto ne bi trebalo biti tako.</p>	<p>Nije prihvaćen Propisivanje predmetnog uvjeta bilo bi restriktivno, što nije intencija zakonodavca.</p>
61	<p>Alen Rajko Vještačenje, Članak 75. Stavak 2.: premda to vjerojatno nije mišljeno, postojeća općenita formulacija „stručne podloge“ u stavcima 2. i 3. mogla bi upućivati i na pravne stručne podloge, što bi moglo rezultirati očito nedopuštenim vještačenjem prava.</p>	<p>Nije prihvaćen Ocjena stručne podloge službenih osoba javnopravnih tijela nikako se ne može smatrati „vještačenjem prava“.</p>
62	<p>Antonija Hruška Vještačenje, Članak 75. U st. 2. je nužno dodati i uvjet ako stranka koja predlaže vještačenje „dovede u sumnju pravilnost ili zakonitost stručne podloge“ (analogno „obrazloženim prigovorima“ iz čl. 83. st. 4.) - jer se inače u praksi upravni sud sve češće pretvara u trećestupanjsko upravno tijelo, a postupci pred tijelima vještačenja u upravnom postupku postaju sasvim bespredmetni i suvišni, s obzirom na to da je postalo uobičajeno da stranka čak i bez ikakvih razloga samo predloži vještačenje pa da se zaključi da je odbijanjem tog dokaza oštećena u svojim pravima - bez obzira na postojeća i suštinski neosporena vještačenja iz upravnog postupka. Takvoj štetnoj praksi treba odlučno stati na kraj.</p>	<p>Nije prihvaćen Propisivanje predmetnog uvjeta bilo bi restriktivno, što nije intencija zakonodavca.</p>

63	<p>Alen Rajko Određivanje vještačenja, Članak 76. Stavak 2.: nejasno je treba li, prema ovoj odredbi, stranci omogućiti izjašnjenje samo o vještaku kojeg je predložila protivna stranka, ili i o vještaku kojeg određuje sud. U svakom slučaju, važno je da u upravnome sporu, koji se, za razliku od parnice, odvija u javnopravnom kontekstu, ključnu ulogu pri određivanju vještaka ima sud, a ne stranke. Naime, vještačenjem u upravnom sporu najčešće se konkretna činjenica ne utvrđuje po prvi put, već se provjerava stručna utemeljenost činjenice utvrđene u upravnom postupku. Te se činjenice u upravnom postupku utvrđuju od strane institucionalnog tijela vještačenja, ili od strane službene osobe – nepravnik s potrebnim obrazovanjem u dotičnom području (npr. tehničkom, financijskom i dr.). Stoga je dobro da u tekst Nacrta nije uvrštena odredba poput one sadržane u članku 251. stavku 3. Zakona o parničnom postupku, koja svoje utemeljenje ima u privatnopravnom kontekstu. Ključan privatni (stranački) utjecaj na određivanje vještaka u upravnome sporu u velikom bi broju slučajeva posve dezavuirao posebne propise o utvrđivanju činjenica u upravnom postupku, kao i bazični koncept da se upravne stvari rješavaju u upravnom postupku, a ne da taj postupak služi samo za „promenadu“ do upravnog spora, u kojem će se primjenjivati drukčiji kriteriji utvrđivanja odlučnih činjenica. Sudskim određivanjem vještaka ti se rizici bitno smanjuju.</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetno je razvidno iz stavka 1. ovoga članka budući da sud određuje vještačenje po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka.</p>
64	<p>DRAŽEN BLAŽEKOVIĆ Kažnjavanje vještaka, Članak 79. U čl. 79. st. 1. riječ "60,00" zamjenjuje se riječju "65,00" te riječ "1320,00" zamjenjuje se riječju "1325,00" Na taj način novčane kazne koje su bile od 500 do 1000 kuna samo se prebacuju u eure i zaokružuje se na manje.</p>	<p>Nije prihvaćen Predlagatelj zakona smatra da je odredio primjerenu novčanu kaznu.</p>
65	<p>Antonija Hruška Naknade i nagrade vještacima, Članak 80. Nije jasno kako bi se u pogledu nagrade vještacima mogle primjenjivati odredbe o svjedocima (st. 2.)?</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
66	<p>Marko Ristić Pravila vještačenja, Članak 82. I ovdje bi trebalo voditi računa o "sitnicama" koje kumulativno imaju ogroman učinak na usporavanje upravnih sporova. Zašto je potrebno u zapisnike unositi zastarjela pitanja i odgovore o ocu vještaka, mjestu rođenja i o godinama života, ako se prethodno vještak jedinstveno identificira OIB-om? Donosi se potpuno novi ZUS pa je to prilika da se preispitaju prastara rješenja iz ZPP-a koji se ovdje nekritički prepisuje.</p>	<p>Nije prihvaćen Na temelju članka 2. Zakona o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine”, broj 60/08.) identifikacijski broj je stalna identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka te je stoga vještaka potrebno pitati i druge osobne podatke.</p>
67	<p>Antonija Hruška Pravila vještačenja, Članak 82. Ako se od vještaka uzima OIB (st. 2.), onda ga nije potrebno pitati za ime oca, mjesto rođenja i godine života; predloženi postupak nepotrebno odlučuje sastavljanje zapisnika.</p>	<p>Nije prihvaćen Na temelju članka 2. Zakona o osobnom identifikacijskom broju („Narodne novine”, broj 60/08.) identifikacijski broj je stalna identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka te je stoga vještaka potrebno pitati i druge osobne podatke.</p>

68	Karlo Kožina Nalaz i mišljenje vještaka, Članak 83. Kao i članak 33.	Prihvaćen Prihvaća se.
69	HRVATSKI SAVEZ GLUHIH I NAGLUHIH Tumač, Članak 85. U članku 85. potrebno je uskladiti terminologiju s člankom 11. i člankom 71. ovog Zakona te predložimo da isti glasi: "Određbe ovoga Zakona od 76. do 82. na odgovarajući se način primjenjuju i na tumače, prevoditelje, komunikacijske posrednike."	Nije prihvaćen Nepotrebno opterećivanje teksta budući da „tumač“ obuhvaća sve navedeno.
70	Karlo Kožina Saslušanje stranaka, Članak 86. Stavak 5.: "primjenjivat će", umjesto "primjenjivati će"	Prihvaćen Prihvaća se.
71	Karlo Kožina Pozivanje stranaka, Članak 87. Radi nomotehničke usklađenosti, riječ punomoćnik trebalo bi zamijeniti s "opunomoćenik". Naime, punomoćnik je pojam koji se koristi u Zakonu o parničnom postupku, dok Zakon o upravnom sporu uređuje pojam "opunomoćenika".	Prihvaćen Prihvaća se.
72	Alen Rajko Zakazivanje rasprave, Članak 89. Stavak 5.: dosadašnja praksa upravnog sudovanja ne upućuje na potrebu propisivanja kvazi pripremnog ročišta kao pravila, niti je u tom pogledu potrebno izdvajati dokazno sredstvo vještačenja. Dodatno ročište produžava trajanje spora i povećava njegove troškove. U većini slučajeva ova pitanja mogu biti riješena izvanraspravnom komunikacijom, a sudu je ionako na raspolaganje ovlast zakazivanja ročišta kada to ocijeni potrebnim.	Prihvaćen Prihvaća se.
73	Alen Rajko Zakazivanje rasprave, Članak 89. Stavak 2.: korisno je propisati ovlast podzakonskog uređenja načina (tehnike) održavanja rasprave na daljinu (i) u upravnome sporu.	Nije prihvaćen Uređenje načina (tehnike) održavanja rasprave nije predmet Zakona o upravnim sporovima.
74	Antonija Hruška Javnost rasprave, Članak 90. Ovdje nije uzeto u obzir da posebni zakoni uređuju tajnost rasprave (npr. Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti).	Nije prihvaćen Predmetno je obuhvaćeno člankom 90. stavkom 2.
75	Karlo Kožina Održavanje reda na raspravi, Članak 97. Radi nomotehničke usklađenosti, riječ punomoćnik trebalo bi zamijeniti s "opunomoćenik". Naime, punomoćnik je pojam koji se koristi u Zakonu o parničnom postupku, dok Zakon o upravnom sporu uređuje pojam "opunomoćenika".	Prihvaćen Prihvaća se.

<p>76 Ivo Bakalić Proširenje tužbenog zahtjeva, Članak 99. Ivo Bakalić, sudac Trgovačkog suda u Splitu U članku 99. propisana je mogućnost proširenja tužbenog zahtjeva do zaključenja rasprave, a kad se rasprava ne vodi, do donošenja odluke suda time što proširenje tužbenog zahtjeva mora biti u okviru istoga predmeta spora. Sukladno jednom od proklamiranih ciljeva za donošenje novog zakona, a to je osjećaj izvjesnosti za stranke, iskazujem osobni stav da je navedena odredba u direktnoj suprotnosti s člankom 40. Nacrta u kojem je propisan prekluzivni rok za podnošenje tužbe kao i s člankom 46. Nacrta kojim je propisano da će sud odbaciti tužbu koja je podnesena nepravodobno. Prijedlog da je nakon proteka prekluzivnog roka za podnošenje tužbe moguće podnijeti proširenje tužbenog zahtjeva je u direktnoj suprotnosti s citiranim člancima 40. i 46. nacrta te bi ga kao takvog trebalo potpuno izbaciti iz Nacrta zakona. U protivnom, za tuženika će od proklamiranog načela izvjesnosti za stranke ostati jedino izvjesnost gubitka spora i posljedično tome plaćanje troškova. Zbog iskustva s mojim primjedbama na brojne prijedloge zakona u kojima se primjedbe naprosto ignoriraju, i ovdje dopuštam mogućnost takvog ishoda po ovom prijedlogu. Za slučaj da predlagatelj ostane kod ovog svojevrsnog „probijanja“ prekluzivnog roka i time dovede do njegove negacije i uopće smisla, držim da tuženik radi ustavnog načela o jednakosti oružja mora biti kvalitetnije zaštićen, prvenstveno kod obračuna troškova postupka te u slučaju dopuštenja proširenja tužbenog zahtjeva, tužitelju nipošto ne bi smjeli biti dosuđeni troškovi postupka za slučaj uspjeha u sporu jer bi tuženik u protivnom bio u ustavno nejednakom položaju naspram tužitelja, a to bi bilo protivno članku 14. stavak 2. Ustava RH da su svi pred zakonom jednaki.</p>	<p>Nije prihvaćen Proširenje tužbenog zahtjeva mora biti u okviru istog predmeta spora čime se ostvaruje jedno od osnovnih načela upravnog spora, načela ekonomičnosti. Predlagatelj zakona nije suglasan s navodima da je predmetna odredba protivna člancima 40. i 46.</p>
<p>77 Marko Ristić Proširenje tužbenog zahtjeva u sporu pokrenutom zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke, Članak 100. Apsolutno nikakvih problema do sada u praksi nije bilo u ovakvim situacijama pa je potpuno nejasna potreba za dodatnim normiranjem, i to još na ovako nejasan i površan način. Upravo bi ovakvo dodatno i nepotrebno normiranje sa svojim nejasnoćama i kontradikcijama u budućnosti stvorilo brojne i sasvim nepotrebne probleme, kojih do sada nema! Molim vas brišite ovaj članak u cijelosti!</p>	<p>Nije prihvaćen Upravo suprotno navedenom, ostalo bi nepropisano pitanje proširenja tužbenog zahtjeva u sporovima koji počinju tužbom zbog šutnje uprave, dok u nastavku spora bude doneseno traženo rješenje, a osnova novog zakona je, između ostalog, uklanjanje podnormiranosti.</p>

<p>78 Antonija Hruška Proširenje tužbenog zahtjeva u sporu pokrenutom zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke, Članak 100. Ovo uređenje je sasvim suvišno i predstavlja klasičan primjer prenormiranja. Prvo (u odnosu na st. 1., prvu rečenicu), i do sada su tuženici na tužbu zbog šutnje dostavljali odgovore na tužbu uz koje su redovito dostavljali i u međuvremenu donesena drugostupanjska rješenja. Drugo, u tim rješenjima se naravno nalazi uputa o mogućnosti pokretanja upravnog spora, što u slučaju negativnih odluka tužitelji u pravilu i koriste i podnose nove tužbe, što se opet u pravilu sve dešava prije nego što u tužbi zbog šutnje sud obustavi postupak. Treće, sâma izjava iz st. 1. (druga rečenica) je prilično nejasno propisana te se samo naslućuje da sadržava tri alternacije (četvrta, prešutna, je nedavanje izjave), dok se potom u st. 2. rješavaju prva i četvrta alternacija, u st. 3. se normira peta, nespomenuta i nepodrazumijevajuća alternacija (da „nije zadovoljan“), iako bi se tu valjda trebala rješavati treća alternacija (proširenje tužbe), dok se druga alternacija (da „ostaje pri tužbi“) uopće ne normira... Dakle, u st. 3. je propisano da sud „nastavlja postupak“ i ako tužitelj samo navede da odlukom nije zadovoljan pa se postavlja pitanje na koji način tada sud nastavlja postupak, jer tužbeni zahtjev nije proširen, a sud rješava u granicama postavljenog tužbenog zahtjeva. U dosadašnjoj praksi ovakve situacije nisu predstavljale nikakav problem i potpuno je nepotrebno normirati ih s jednom ovakvom odredbom koja ne rješava ni jedno pitanje, a puno pitanja i nejasnoća producira.</p>	<p>Nije prihvaćen Upravo suprotno navedenom, ostalo bi nepropisano pitanje proširenja tužbenog zahtjeva u sporovima koji počinju tužbom zbog šutnje uprave, dok u nastavku spora bude doneseno traženo rješenje, a osnova novog zakona je, između ostalog, uklanjanje podnormiranosti.</p>
<p>79 Ana Neralić Povlačenje tužbe, Članak 101. u st.1 potrebno je izmijeniti i dodati tekst na način : tužitelj može povući tužbu i nakon zaključenja glavne rasprave do pravomoćnosti odluke, odnosno ukoliko je u tijeku žalbeni postupak sve do donošenja drugostupanjske odluke" (Navedeno je u skladu sa odredbama čl. 193 Zakona o parničnom postupku, koje se i ovdje mogu primijeniti)</p>	<p>Nije prihvaćen Predlagatelj zakona smatra da se ovakvim propisivanjem odredbe ostvaruje bolja disciplina stranke.</p>

80	<p>Ante Drezga Spajanje upravnih sporova, Članak 107. Predmet upravnog spora nije samo ocjena zakonitosti pojedinačne odluke. Stoga stavka 1. i 2. treba glasiti: „(1) Ako jedan ili više tužitelja pred istim sudom pokrenu dva ili više sporova protiv istog tuženika radi ocjene zakonitosti pojedinačnih odluka, propuštanja donošenja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora, koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, ti se sporovi po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke mogu rješenjem spojiti radi zajedničkog raspravljanja. Nakon završetka raspravljanja spojeni predmeti mogu se razdvojiti radi donošenja zasebnih odluka. (2) Ako više tužitelja pokrene spor radi ocjene zakonitosti iste pojedinačne odluke istog propuštanja donošenja pojedinačne odluke, istog postupanja ili istog upravnog ugovora, ti će se sporovi po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke rješenjem spojiti radi zajedničkog raspravljanja i donošenja zajedničke odluke.“ U praksi tužitelji jednim podneskom pokreću upravne sporove sa istim strankama, ali različitim predmetom spora. Tužitelji često tužbom, osim novih upravnih akata, obuhvate i već pravomoćne upravne akte. Stoga bi, osim spajanja upravnih sporova, trebalo predvidjeti izdvajanje dijela jednog predmeta radi vođenja odvojenog upravnog spora i donošenja posebne odluke. Predlaže se dodati stavka 5. koji glasi: „(5) Ako tužitelj pred istim sudom pokrene spor protiv jednog ili više tuženika radi ocjene zakonitosti dvije ili više pojedinačnih odluka, propuštanja donošenja dvije ili više pojedinačnih odluka, dva ili više različitih postupanja, dva ili više upravnih ugovora, koji se temelje na različitoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, ti se sporovi po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke mogu rješenjem razdvojiti radi vođenja odvojenih upravnih spora i donošenja zasebnih odluka.“</p>	<p>Djelomično prihvaćen Predloženi stavak 5. je nepotreban jer su to i bez te odredbe 2 ili više sporova.</p>
81	<p>Marko Ristić Podnesci, Članak 109. I dalje je riječ o "sitnicama" čije rješavanje je idealno upravo sada kada se donosi potpuno novi zakon. Zašto bi naknadni podnesci nakon tužbe morali „osobito“ sadržavati cijeli niz nepotrebnih podataka i zašto bi nepostojanje tih nepotrebnih podataka u njima stvaralo obvezu za preopterećene sudove da od podnositelja traže njihovo ispravljanje, posebno u situaciji kada je već propisano da je bitno samo to da se po podnesku (ne) može postupiti (st. 3.)? I potpuno se slažem s primjedbom da je potrebno propisati (dodati) da je tuženik dužan spis upravnog predmeta sudu otpremiti u fizičkom obliku! Nepostojanje te odredbe dovodi do nepotrebnog dopisivanja s tuženicima i do odugovlačenja upravnih sporova.</p>	<p>Nije prihvaćen Sadržaj podneska propisan je stavkom 2. ovoga članka. Propisivanje obveze tuženiku da spis upravnog predmeta sudu otpremiti u fizičkom obliku, u slučaju da je postupak vođen elektronički, bilo bi suprotno svrsi elektroničke komunikacije (smanjenje troškova i ubrzanje postupka). U članku 48. stavku 4. propisano je da je tuženik uz odgovor na tužbu dužan dostaviti sudu sve spise koji se odnose na predmet spora u obliku u kojem su spisi vođeni.</p>
82	<p>mr.sc. Ivan Šprajc Podnesci, Članak 109. U st. 7. nije određeno na koji će način sud naložiti podnositelju koji nije poslao u e-obliku da to učini. Jedino logično se čini da sud upotrijebi onaj medij koji je koristio podnositelj. Osim toga, čini se neustavnim da se rješenje suda u ovom slučaju ostavi bez provjere u žalbenom postupku.</p>	<p>Nije prihvaćen Člankom 110. stavkom 3. je propisan način dostave pismena obveznim korisnicima elektroničke komunikacije.</p>

83	<p>Antonija Hruška Podnesci, Članak 109. St. 2: imajući u vidu u drugoj odredbi propisan sadržaj tužbe, ostali podnesci bi „osobito“ trebali sadržavati samo potpis (obični ili elektronički), jer sud u svim ostalim slučajevima može i mora postupati po podnesku (st. 3.). Zahtijevanje („osobito“) navođenja OIB-a u svakom podnesku (osim u tužbi) će dovesti do sasvim nepotrebnog odugovlačenja spora. Nadalje, podnošenje podnesaka, a posebno priloga podnescima, u elektroničkom obliku u praksi na sud prevladuje velike troškove papira i printanja. Barem bi kao minimum rješavanja problema u praksi trebalo izričito propisati (dodati) da je tuženik istovremeno sa slanjem odgovora na tužbu dužan spis upravnog predmeta sudu otpremiti u fizičkom obliku!</p>	<p>Nije prihvaćen Osobni identifikacijski broj, kao stalnu identifikacijsku oznaku, uvijek je potrebno naznačiti. Predmetno je, na odgovarajući način, propisano člankom 48. stavkom 4., s time da napominjemo da bi obveza tuženika na dostavu spisa u fizičkom obliku, ako je postupak vođen elektronički, bila suprotna svrsi elektroničke komunikacije (smanjenje troškova i ubrzanje postupka).</p>
84	<p>Ante Drezga Povrat u prijašnje stanje, Članak 112. Nema razloga za isključenje prava na žalbu protiv rješenja o prijedlogu za povrat u prijašnje stanje. Predlaže se dodati stavak 6. koji bi glasio: „(6) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka dopuštena je žalba.“</p>	<p>Nije prihvaćen Rješenje o povratu u prijašnje stanje dopušteno osporavati pravnim lijekom protiv odluke kojom se spor dovršava. Tako i zaključak sa sjednice sudaca Visokog upravnog suda Republike Hrvatske od 20. listopada 2017.</p>
85	<p>Klaudio Čurin Razgledavanje spisa predmeta, Članak 113. Smatram da je odredba stavka 3. nepotrebna, odnosno eventualno bi se trebala propisati kao iznimka, jer bi se tijekom trajanja upravnog spora stranka trebala moći slobodno, u uredovnom vremenu suda, obavijestiti o stanju predmeta (usp. čl. 150. st. 1. Zakona o parničnom postupku).</p>	<p>Nije prihvaćen Na temelju članka 113. stavka 1. stranka ima pravo obavijestiti se o tijeku postupka i razgledati spis, a stavka 3. ne ograničava prava stranaka.</p>
86	<p>mr.sc. Ivan Šprajc Razgledavanje spisa predmeta, Članak 113. Zasigurno se ne može opravdati odluka tvorca prijedloga iz ovog članka prema kojem nije dopuštena žalba protiv rješenja iz ovog postupovnog slučaja. Osim toga, to je zasigurno kontradiktorno relevantnoj ustavnoj normi i pravu na žalbu.</p>	<p>Nije prihvaćen Navedeno nije propisano predmetnom odredbom.</p>
87	<p>Marko Ristić Naknada štete i povrat stvari, Članak 118. Molim izbaciti naknadu štete i povrat stvari (građanskopravne zahtjeve) iz ZUS-a!</p>	<p>Nije prihvaćen Na predmetni način se ostvaruje jedno od temeljnih načela upravnog spora, načelo učinkovitosti.</p>
88	<p>Antonija Hruška Naknada štete i povrat stvari, Članak 118. Građanskopravne zahtjeve za povrat stvari i za naknadu štete bi trebalo prepustiti građanskim sudovima, jer se time upravni spor znatno i nepotrebno odugovlači raspravom o stvarima koje izlaze iz okvira domene i prirode upravnog spora.</p>	<p>Nije prihvaćen Na predmetni način se ostvaruje jedno od temeljnih načela upravnog spora, načelo učinkovitosti.</p>
89	<p>Marko Ristić Sadržaj presude, Članak 119. U potpunosti se slažem sa svim niže navedenim primjedbama na ovaj članak i molim da se sve te primjedbe zaista ozbiljno razmotre. Sada je za to idealna prilika, kada se već donosi sasvim novi zakon!</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

90	<p>Ante Drezga Sadržaj presude, Članak 119. Sud u sporu ne može sam riješiti stvar iz nekih drugih razloga (npr. zbog pasivnosti stranaka), a ne samo zbog prirode upravne stvari. Stoga predlažem da odredba članka 119. stavka 6. glasi: „(6) Ako sud nije sam riješio stvar dužan je u presudi detaljno obrazložiti zašto nije tako odlučio.“</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
91	<p>Karlo Kožina Sadržaj presude, Članak 119. Stavak 4. nije dovoljno precizan, budući da nije jasna formulacija: "...izreka odluke suda sadrži i obvezu nadležnog tijela da u ponovljenom postupku postupi u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda...". Jer navedeno može značiti: 1.) da izreka treba sadržavati doslovno sljedeći tekst: "tuženik (ili prvostupanjsko tijelo) dužno je postupiti u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženih u obrazloženju suda". Ako je to namjera zakonopisca, tada je riječ o redundanciji, jer navedena obveza nadležnih tijela proizlazi već iz članka 10. stavka 1. i članka 151. stavak 2. 2.) da izreka sadrži preciznu uputu nadležnom tijelu kako postupiti. Ako je to namjera, u tom je slučaju potrebno navedenu odredbu točnije odrediti.</p>	<p>Nije prihvaćen Budući da postoji neujednačenost sudske prakse i stručne literature o tome jesu li javnopravna tijela vezana obrazloženjem presude, izreka presude treba sadržavati i obvezu nadležnog tijela da u ponovljenom postupku postupi u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženima u obrazloženju odluke.</p>
92	<p>Mario Pleše Sadržaj presude, Članak 119. Nejasan je i suvišan stavak 4. jer iz istog nije jasno je li u izreci odluke potrebno navesti rečenicu: "Nadležno tijelo obvezno je u ponovljenom postupku postupiti u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženima u obrazloženju odluke" ili je u izreci potrebno navesti obvezu o tome kako tijelo treba postupiti, a koja će se izraziti pravnim shvaćanjima i primjedbama suda iz obrazloženja.</p>	<p>Nije prihvaćen Budući da postoji neujednačenost sudske prakse i stručne literature o tome jesu li javnopravna tijela vezana obrazloženjem presude, izreka presude treba sadržavati i obvezu nadležnog tijela da u ponovljenom postupku postupi u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženima u obrazloženju odluke.</p>
93	<p>Antonija Hruška Sadržaj presude, Članak 119. Uvod presude (st. 2.) se potpuno nepotrebno opterećuje imenom i prezimenom zapisničara (upravni spor je u tom pogledu srodniji ZPP-u nego ZKP-u!), ali i OIB-om i adresom osoba ovlaštenih za zastupanje; u pravilu je riječ o odvjetnicima kojima se ionako dostava sada vrši elektroničkim putem, a ne na poštansku adresu ureda i koji su prethodno u e-spisu već identificirani svojim OIB-om. Unošenje ovih podataka u uvod presude će nepotrebno otežavati pisanje presude i opterećivati tekst uvoda, a navođenje ovog sadržaja ionako nije normirano u odredbi o sadržaju tužbe (čl. 39. st. 1.). Odredba st. 4. je potpuno suvišna kraj postojeće i buduće odredbe čl. 151. st. 2., a nepotrebno će otežavati pisanje presude i opterećivati tekst izreke.</p>	<p>Nije prihvaćen Budući da je zapisničar sudionik upravnog spora naznačuje se i njegovo ime i prezime. Osobni identifikacijski broj, kao stalnu identifikacijsku oznaku, uvijek je potrebno naznačiti. Osobe ovlaštene za zastupanje (članak 21.), ne moraju nužno biti obvezni korisnici elektroničke komunikacije, pa je potrebno naznačiti i njihovu adresu. Budući da postoji neujednačenost sudske prakse i stručne literature o tome jesu li javnopravna tijela vezana obrazloženjem presude, izreka presude treba sadržavati i obvezu nadležnog tijela da u ponovljenom postupku postupi u skladu s pravnim shvaćanjima i primjedbama suda izraženima u obrazloženju odluke.</p>

94	<p>Marko Ristić Dopunska presuda, Članak 120. Mogućnost donošenja dopunske presude naprosto jednom rečenicom treba normirati, jer je nažalost dosadašnja praksa Visokog upravnog suda RH išla u pravcu da ono što nije propisano nije moguće ni implementirati u praksi. Sav ostali ovdje predloženi tekst treba u potpunosti izostaviti, jer treba voditi računa o tome da se upravni sporovi vode na bitno drukčiji način od parničnih postupaka. Dok je u parnici nužno postaviti točno određen i sasvim precizan pravozaštitni zahtjev, u upravnom sporu tužitelji vrlo često niti ne postavljaju neki određeni petit, nego sadržajno u tužbi postavljaju cijeli niz zahtjeva, od kojih su mnogi i nebulozni. Ionako preopterećene sudove nikako ne treba dodatno opterećivati ovakvim postupanjima. Alternativno, ovakva odredba bi možda imala smisla samo ako bi se istovremeno propisalo da jedna tužba ne može sadržavati više pravnih osnova za pokretanje upravnog spora (ocjena zakonitosti, postupanje, šutnja...) i ako bi se iz ZUS-a izostavila mogućnost potraživanja naknade štete i povrata stvari, na što ovdje opet upozoravam!</p>	<p>Nije prihvaćen Tužba mora biti razumljiva i obvezno sadržavati tužbeni zahtjev (članak 39.), propisano je postupanje suda u slučaju da tužba ne sadržava propisane dijelove ili je nerazumljiva (članak 45.) te je propisano što sve presuda mora sadržavati (članak 119.).</p>
95	<p>Ante Drezga Dopunska presuda, Članak 120. U prijedlogu nedostaje odredba o posljedicama ako sud propustio odlučiti o svim ili dijelu zahtjeva, a stranka ne podnese prijedlog za donošenje dopunske presude. Predlaže se dodati stavak 2. koji glasi: „Ako stranka ne podnese prijedlog za donošenje dopunske presude u roku iz stavka 1. ovoga članka, smatrat će se da je tužba u tom dijelu povučena.“</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
96	<p>Antonija Hruška Dopunska presuda, Članak 120. Odredbu o dopunskoj presudi treba ograničiti na sadržaj naveden u st. 1., jer će inače u praksi nastati ozbiljni problemi, s obzirom na učestalo i nespecificirano podnošenje raznoraznih zahtjeva stranaka (uz glavni zahtjev) o kojima je vrlo često bespredmetno odlučivati, posebno u situaciji odbijanja tužbenog zahtjeva, ili pak s obzirom na nenavođenje nekog određenog petita (kao u parnici). Rezultat st. 2., 3. i 4. će biti znatno otežavanje pisanja presuda, jer će presude morati sadržavati cijeli niz bespotrebnih odluka (u izreci) i navoda u obrazloženju.</p>	<p>Nije prihvaćen Tužba mora biti razumljiva i obvezno sadržavati tužbeni zahtjev (članak 39.), propisano je postupanje suda u slučaju da tužba ne sadržava propisane dijelove ili je nerazumljiva (članak 45.) te je propisano što sve presuda mora sadržavati (članak 119.). Predmetni komentar nije u skladu s navedenim odredbama.</p>
97	<p>Karlo Kožina Dopunska presuda, Članak 120. Stavak 3.: "zakazat će", umjesto "zakazati će".</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>

98	<p>Mario Pleše Objava presude, Članak 121. Stavkom 1. se znatno produljuje rok za objavu presude u odnosu na postojeće uređenje (odmah ili iznimno osam dana - čl. 61.) što je suprotno uvodnim odredbama prema kojima se predlaže skraćivanje trajanja upravnog spora te temeljnom načelu da se odluči u razumnom roku o pravima i obvezama stranaka. Predlažem da se skрати rok za objavu presude na 15 dana, a da se produlji rok za dostavu i otpremu na 30 dana prema članku 122. s obzirom na to da je izreka ono što je jedino relevantno za spor i njome se odlučuje o pravima i obvezama. Time će suci i dalje imati jednak broj dana za sastavljanje cjelokupne presude, a o pravima i obvezama stranaka će se brže odlučiti, uzevši u obzir da se već u tužbi odnosno odgovoru na tužbu moraju iznijeti sve činjenice na kojima stranke temelje svoje zahtjeve.</p>	<p>Nije prihvaćen Praksa je pokazala da postojeće uređenje rokova za objavu presude nije održivo odnosno realno. Naime, da bi presuda bila objavljena potrebno ju je najprije napisati, a ne može se napisati prije nego što se rasprava zaključi. Nadalje, pojedini aspekti predmeta često se javljaju tek pri izradi pisanja cjelovitog obrazloženja presude te se tek tada sa sigurnošću može znati kakva je izreka presude.</p>
99	<p>Karlo Kožina Objava presude, Članak 121. Stavak 7.: "saslušat će", umjesto "saslušati će".</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
100	<p>Marko Ristić Žalba protiv presude, Članak 126. Ne može se baš sve iz parnice jednostavno preslikavati na upravni spor. Dosadašnje iskustvo ne ukazuje na potrebu propisivanja bitnih povreda odredaba upravnog spora. Slažem se sa svim dolje iznesenim primjedbama.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Zakon radi razliku između bitnih odredaba upravnog spora koje su utjecale ili su mogle biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke i bitnih povreda upravnog spora koje zbog svoje težine uvijek utječu na donošenje zakonite odluke te ih je stoga potrebno taksativno navesti. Smatramo osnovanom primjedu u odnosu na članak 126. stavak 3. točke 2. i 5.</p>
101	<p>Zanet Vidovic Žalba protiv presude, Članak 126. Za pravilno rješavanje upravne stvari u upravnom sporu relevantno je utvrditi je li neka procesna povreda bitna za predmet koji se rješava, pa taksativno navođenje apsolutno bitnih povreda nije potrebno. Postojeći model je potpuno adekvatan i primjeren zahtjevima upravnog spora.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Zakon radi razliku između bitnih odredaba upravnog spora koje su utjecale ili su mogle biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke i bitnih povreda upravnog spora koje zbog svoje težine uvijek utječu na donošenje zakonite odluke te ih je stoga potrebno taksativno navesti. Smatramo osnovanom primjedu u odnosu na članak 126. stavak 3. točke 2. i 5.</p>

Žalba protiv presude, Članak 126.

Stavak 3.: postojeći model, u kojem nisu propisane apsolutno bitne povrede postupka u upravnome sporu, iskustveno nije zapreka za utvrđivanje bitnih postupovnih povreda u žalbenom stadiju spora. Usto:

- rješavanje upravne stvari ne započinje u upravnome sporu (kao sudskom postupku), već započinje u upravnom postupku (kao zasebnom postupku, u okviru druge grane državne vlasti), pa postupovna nepravilnost pri sudskoj kontroli zakonitosti konačnog upravnog akta donesenog u upravnom postupku ne dovodi nužno (sâmo po sebi) do pogrešnog rješavanja upravne stvari;
- u upravnom postupovnom pravu dosljedno je proveden koncept utvrđivanja relevantnosti („bitnosti“) konkretne povrede zakona, uključujući procesne povrede (članak 116. točke 2. i 3. Zakona o općem upravnom postupku, članci 57. stavak 2. i članak 74. stavak 1. ZUS-a);
- postoji određeni broj upravnih sporova u kojima među strankama uopće nije sporno da stranka u upravnom postupku (tužitelj u upravnome sporu) ne ispunjava pretpostavke za priznavanje konkretnog prava, pa ni u kojem slučaju ishod rješavanja upravne stvari u konačnici ne može biti povoljan po tužitelja, bez obzira na moguće postupovne povrede (zbog toga se i utvrđuje njihova relevantnost u konkretnom slučaju). Propisivanje apsolutno bitnih povreda olakšava i donošenje drugostupanjskih odluka kojima se predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovni postupak ne zbog doista važnih razloga, već radi lakšeg postizanja sudačke norme (za takvu odluku potrebno je utrošiti bitno manje vremena nego za analizu merituma spora). To, pak, nepotrebno produžava ukupno trajanje spora. Ako se ipak želi propisati nekoliko apsolutno bitnih povreda, u njih ni po čemu ne pripada propuštanje ocjene bitnih tužbenih prigovora (t. 5.), a dvojbeno je i dosežu li razlozi iz točaka 6. i 10. realno prag apsolutnih povreda.

Djelomično prihvaćen

Zakon radi razliku između bitnih odredaba upravnog spora koje su utjecale ili su mogle biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke i bitnih povreda upravnog spora koje zbog svoje težine uvijek utječu na donošenje zakonite odluke te ih je stoga potrebno taksativno navesti. Smatramo osnovanom primjedbu u odnosu na članak 126. stavak 3. točke 2. i 5.

Žalba protiv presude, Članak 126.

Nije jasno zašto se predlagatelj zakona odlučio propisati (i popisati) tzv. apsolutno bitne povrede stavkom 3. Do sada takve odredbe nije bilo u zakonu i Visoki upravni sud (VUS) je smisleno primjenjujući institut iz stavka 2. predloženog zakona (koji postoji u važećem ZUS-u) utvrđivao povrede kada bi ocijenio da su one učinjene. S obzirom na to da u praksi oko toga nije bilo naročitih problema, ne vidim razloga zašto bi zakonodavac VUS tjerao da poništava presude propisujući apsolutno bitne povrede odredaba upravnog spora. No, ako predlagatelj već inzistira na ovakvoj enumeraciji i od nje ne misli odstupiti, treba reći da su neke od predloženih apsolutno bitnih povreda nelogične i pravno besmislene, a i suprotne nekim od temeljnih postavki ZUS-a, stoga ih u nastavku navodim: Točke 2. i 3.: Zašto su ove točke razdvojene, budući da se pozivaju na istu odredbu? Koji je nomotehnički razlog za to? Točka 5.: Ovakav razlog ne postoji niti u jednom postupovnom zakonu. Što su uopće bitni tužbeni prigovori? Zašto bi VUS morao poništiti prvostupanjsku presudu ako prvostupanjski sud nije ocijenio bitne tužbene prigovore, ako oni nisu od utjecaja na zakonitost i pravilnost odluke. Na te prigovore može VUS i sam odgovoriti u svojoj presudi. Suprotno bi bilo načelu učinkovitosti zbog toga poništavati presudu. Točka 6.: Člankom 98. ZUS-a propisano je 6 slučajeva mogućeg rješavanja spora bez rasprave. Uzmimo točku 6. tog članka, kao primjer. Sud je riješio spor bez rasprave jer je na temelju stanja spisa utvrdio da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, a tuženik u odgovoru na tužbu nije tražio održavanje rasprave i nije predložio izvođenje dokaza. Na takvu presudu tuženik uloži žalbu i VUS utvrdi da je osporavana pojedinačna odluka ipak bila zakonita. VUS bi tada trebao utvrditi da se upravni spor nije mogao riješiti bez rasprave na temelju točke 6. jer je konstitutivni uvjet da se spor bez rasprave riješi na temelju te točke - nezakonitost pojedinačne odluke. Stoga VUS, budući da je riječ o apsolutno bitnoj povredi mora vratiti prvostupanjskom tijelu predmet na ponovno odlučivanje, iako bi zapravo sam mogao riješiti spor. Točka 7.: U suštini je riječ o istom razlogu kao i za obnovu spora pa nije jasno zašto ZUS predlaže dvije iste pretpostavke za dva različita pravna sredstva.

Djelomično prihvaćen

Zakon radi razliku između bitnih odredaba upravnog spora koje su utjecale ili su mogle biti od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne odluke i bitnih povreda upravnog spora koje zbog svoje težine uvijek utječu na donošenje zakonite odluke te ih je stoga potrebno taksativno navesti. Smatramo osnovanom primjedbu u odnosu na članak 126. stavak 3. točke 2. i 5.

104	<p>Marko Ristić Nedopuštenost žalbe protiv presude, Članak 127. Odredba st. 2. je višestruko sporna. Već je niže pravilno ukazano (K. Kožina) da će u praksi takva odredba dovesti do nepotrebnog odugovlačenja upravne stvari. Osim toga, precjenjuje se tzv. prividna kasacija, jer je i u praksi vidljivo da upravno tijelo nikakva argumentacija ni nalog suda iz obrazloženja presude ne mogu prisiliti na donošenje konkretne odluke ako to tijelo to ne želi. Bitna je samo izreka. U tom je slučaju bitno samo to da sud dâ precizan nalog o tome koje činjenice u ponovljenom postupku treba utvrditi upravno tijelo, a onda će u slučaju ponovljene iste odluke sud u novom upravnom sporu imati alate za donošenje meritorne odluke u sporu pune jurisdikcije. U tom pogledu stoji i primjedba A. Hruške.</p>	<p>Nije prihvaćen Upravo suprotno navedenom, stavkom 2. se ostvaruje načelo učinkovitosti.</p>
105	<p>HRVATSKA NARODNA BANKA Nedopuštenost žalbe protiv presude, Članak 127. Podržavamo prijedlog odredbe članka 127. stavka 2. prema kojem bi žalba na prvostupanjsku presudu kojom se predmet prvi puta vraća na ponovni postupak bila iznimno dopuštena. U tom smislu predlažemo još jedan slučaj dopuštenosti takve žalbe i to kada prvostupanjski sud protivno članku 117. stavku 1. prijedloga Zakona vrati predmet na ponovno odlučivanje odnosno u slučaju kada tuženik nije rješavao po slobodnoj ocjeni i priroda stvari je takva da se postupak ne može ponavljati, već je prvostupanjski sud dužan sam odlučiti. Naime, člankom 117. stavkom 1. su propisani uvjeti kada prvostupanjski sud može vratiti predmet na ponovno odlučivanje i to kada je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni i priroda stvari je takva da Upravni sud ne može sam odlučiti. Međutim u praksi su uočeni slučajevi kada prvostupanjski sudovi vraćaju predmet na ponovno odlučivanje tuženiku a da ti uvjeti nisu ispunjeni. Prema postojećim zakonskim odredbama u takvim slučajevima tuženik nema pravo žalbe jer zbog pogrešnog vraćanja na ponovno odlučivanje Zakon automatski oduzima to pravo ne uvažujući činjenice da su upravo te predmetne odredbe Zakona pogrešno primijenjene. U tom smislu predlažemo nadopuniti odredbu članka 127. stavka 2. prijedloga Zakona na način da glasi: "Iznimno od stavka 1., žalba je dopuštena protiv presude kojom je predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, ako je u obrazloženju presude tuženiku naloženo donošenje sadržajno sasvim određene odluke ili je predmet vraćen na ponovno odlučivanje iako tuženik nije rješavao po slobodnoj ocjeni niti je priroda stvari takva da se postupak može ponoviti."</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
106	<p>Ivo Bakalić Nedopuštenost žalbe protiv presude, Članak 127. Ivo Bakalić, sudac Trgovačkog suda u Splitu Ovim prijedlogom članka 127. Nacrta propisano je da stranke nemaju pravo žalbe protiv presude kojom je pojedinačna odluka javnopravnog tijela poništena ili oglašena ništavom i predmet prvi put vraćen na ponovni postupak. Uz navedenu odredbu je u obrazloženju Nacrta zakona navedeno da se „takvom odredbom omogućava da javnopravno tijelo, vezano uputom i pravnim stavom prvostupanjskog suda ispravi uočenu nezakonitost." U isto vrijeme,</p>	<p>Nije prihvaćen Žalba nije isključena nego je njezino podnošenje uređeno u skladu s temeljnim načelima upravnog spora. Dodatno, uvodi se novi stavak prema kojem tuženici imaju pravo na žalbu i protiv presude kojom je predmet prvi put vraćen na ponovni postupak, ako je u obrazloženju presude tuženiku naloženo donošenje sadržajno sasvim određene odluke. Tuženici nisu u podređenom položaju jer je riječ o javnopravnim tijelima koja temeljem zakonske ovlasti odlučuju o pravima i obvezama fizičkih ili pravnih osoba i drugih stranaka. Europska konvencija ne jamči ljudska prava</p>

člankom 18. Ustava RH je propisano: (1) Jamči se pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom. (2) Pravo na žalbu može biti iznimno isključeno u slučajevima određenima zakonom ako je osigurana druga pravna zaštita. U kontekstu citirane ustavne odredbe držim da je obrazloženje uz članak 127. Nacrta nedostavno da se primijeni izuzetak od ustavnog prava na žalbu. To što se pobijani akt poništava s uputom i pravnim stavom suda ne može značiti da je osigurana druga pravna zaštita za sve stranke u sporu, konkretno tuženika. Upravo tuženik ima i te kakav pravni interes da s izjavljenom žalbom dovede u pitanje prvostupanjsku presudu koja zbog izostanka žalbe može biti i olako donesena ili naprosto može biti pogrešna. Ovako kako je ova odredba koncipirana stječe se dojam da predlagatelj vodi računa samo o interesima tužitelja koji je uspio u sporu i koji će u ponovnom upravnom postupku ostvariti pravnu zaštitu, ali pravnu zaštitu od pogrešne odluke neće ostvariti i tuženik iako bi obje stranke trebale biti jednakom položaju. Da se tuženik temeljem članka 127. Nacrta nalazi u ustavno nejednakom položaju jer za tuženika u kontekstu članka 18. stavak 2. Ustava u izostanku prava na žalbu protiv takve presude nije osigurana druga pravna zaštita, posredno proizlazi iz članka 154. i 155. Nacrta u kojim odredbama se propisuju vrlo oštre sankcije ukoliko tuženik ne postupi po izreci presude koja, još jednom se napominje, može biti kardinalno pogrešna, a tuženik nema baš nikakvu drugu pravnu zaštitu da se zaštiti od takve pogrešne presude, već pod prijetnjom ozbiljnih novčanih i drugih sankcija iz članka 154. i 155. Nacrta mora postupiti po takvoj presudi. Poštovani, nitko me neće uvjeriti da je u kontekstu članka 18. Ustava RH izuzetak iz članka 127. Nacrta od prava na žalbu konkretno tuženika ustavno opravdan, a niti tuženik sukladno ustavnom načelu o jednakosti oružja ima zakonom propisano odgovarajuće pravno sredstvo kojim se takvoj pogrešnoj presudi može suprotstaviti. Budimo do kraja jasni, u vrijeme kada je postojeći članak 66.a. Zakona o upravnim sporovima unesen u tekst zakona (NN-152/14) bilo je više nego očito da je njegova prava svrha bila smanjenje zaostataka na Visokom upravnom sudu. Nešto slično sada postoji u ZPP-u s izvanrednom revizijom čiji je temeljni smisao smanjenje priliva novih predmeta na Vrhovnom sudu te ista ozbiljno ugrožava ustavno pravo građana na pristup sudu, a statistički podaci o prihvaćenim zahtjevima za dopuštenje revizije to mogu najbolje potvrditi. Međutim, u kontekstu članka 18. Ustava RH, izuzetak od ustavnog prava na žalbu se nipošto ne bi smio koristiti s tim ciljem jer je to protuustavno ponašanje. Također, ako pogledamo članak 13. Konvencije o ljudskim pravima i slobodama onda vidimo da Konvencija niti ne predviđa izuzetak od prava na žalbu odnosno pravo na djelotvorni pravni lijek pa i s tog aspekta je krajnje upitno može li se suspendirati žalba, konkretno žalba tuženika protiv za njega nepovoljne odluke koja može biti i potpuno pogrešna, a tuženik to ne može ničim problematizirati, već je u ponovljenom upravnom postupku vezan pravnim stavom suda makar on bio i

i temeljne slobode nositeljima javne vlasti, nego fizičkim ili pravnim osobama ili skupini pojedinaca o čijim pravima ili obvezama odlučuju tijela koja postupaju s položaja „nositelja vlasti“. Glede primjedaba o troškovima postupka upućujemo na Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-2086/2019 od 9. travnja 2019.

	<p>pogrešan, sve pod prijetnjom izricanja sankcija. Nažalost to s pravičnim suđenjem nema nikakve veze. Zbog svega navedenog predlaže se brisati dio članka 127. stavak 1. u dijelu u kojem je propisano da žalba nije dopuštena protiv presude kojom je pojedinačna odluka javnopravnog tijela poništena ili oglašena ništavom i predmet prvi put vraćen na ponovni postupak. Ukoliko predlagatelj ne prihvati ovaj prijedlog, onda svojevrсна kompenzacija podređenog položaja tuženika mora biti iskazana kroz troškove postupka i odluku da tužitelj u tom slučaju nema pravo na troškove.</p>	
107	<p>Alen Rajko Nedopuštenost žalbe protiv presude, Članak 127. Stavak 2.: korisno je na ovaj način odgovoriti na prividnu (fingiranu) kasaciju, ali bi bilo dobro potražiti precizniju formulaciju. Prividna kasacija postoji, u osnovi, kada su upute u obrazloženju presude takve da zbiljski omogućuju samo jedan ishod upravnog postupka. S druge strane, stvarna kasacijska odluka ne prejudicira ishod upravnog postupka. Prividnom kasacijom prvostupanjski sudac u biti sam rješava stvar, ali bez mogućnosti žalbenog preispitivanja njegove odluke. Taj problem može postati još izraženiji s predloženim širenjem dosega instituta prisilnog izvršenja.</p>	<p>Nije prihvaćen Suprotno navodima predlagatelja predmetna odredba je jasna i precizna.</p>
108	<p>Karlo Kožina Nedopuštenost žalbe protiv presude, Članak 127. U odnosu na stavak 2. treba reći da, iako je vjerojatno namjera ubrzati sudski postupak, moglo bi se postići upravo suprotno, budući da je sasvim izvjesno da će tuženik podnijeti žalbu protiv presude kojom mu se nalaže određeno postupanje pa bi se u tom slučaju, ako VUS potvrdi odluku prvostupanjskog suda, tek nakon što VUS dostavi svoju presudu tuženiku nastavio upravni postupak koji prethodio upravnom sporu. Također, što ako je sud u svojoj presudi poništio prvostupanjsko i drugostupanjsko rješenje te prvostupanjskom tijelu, a ne tuženiku naložio donošenje sadržajno sasvim određene odluke, u tom slučaju tuženik nema pravo žalbe?</p>	<p>Nije prihvaćen Predloženom odredbom ostvaruje se jedno od osnovnih načela upravnog spora, načelo učinkovitosti.</p>
109	<p>Antonija Hruška Nedopuštenost žalbe protiv presude, Članak 127. Iako je jasna intencija st. 2., u praksi će biti teško izbjeći mnogobrojne probleme u primjeni. Primjerice, što ako sud donošenje sadržajno sasvim određene odluke naloži ovisno o utvrđenom činjeničnom stanju u ponovljenom upravnom postupku? I svakako bi trebalo kao sasvim suvišnu izostaviti riječ „tuženiku“.</p>	<p>Djelomično prihvaćen Prihvaća se u dijelu u kojem treba izostaviti riječ „tuženiku“. Predmetna odredba se odnosi isključivo na slučaj kada je u obrazloženju presude naloženo donošenje sadržajno sasvim određene odluke te stoga nema mjesta dvojbi u njenoj primjeni.</p>

110	<p>Mario Pleše Podnošenje žalbe, Članak 131. Predlažem izmjenu stavka 3. na način da se iza riječi: "članak 41." brišu riječi: "stavka 1. do 3.", čime će nova odredba glasiti: "Na predaju žalbe odgovarajuće se primjenjuju odredba članka 41. ovoga Zakona. Time bi se uputilo na primjenu i članka 41. stavka 4. kojim je propisano: "Smatra se da je tužba podnesena u roku i kad je u roku predana nenadležnom sudu ili tuženiku." Tom izmjenom bi se žalba podnesena nenadležnom sudu mogla smatrati pravodobnom žalbom, a koju će u svakom slučaju nenadležni sud morati proslijediti nadležnom. Slično rješenje postoji u Zakonu o parničnom postupku u članku 113. stavku 7. kojim je propisano: "Ako je podnesak koji je vezan za rok predan ili upućen nenadležnom sudu prije protoka roka, a stigne nadležnom sudu nakon protoka roka, smatrat će se da je na vrijeme podnesen ako se njegov podnošenje nenadležnom sudu može pripisati neznanju ili očitij pogrešci podnosioca." Uz navedeni prijedloga također predlažem izmjenu postojećeg članka 41. u skladu s odredbom članka 113. stavka 7. Zakona o parničnom postupku.</p>	<p>Nije prihvaćen Buduci da se upravni spor vodio pred određenim upravnim sudom i da presuda mora sadržavati uputu o pravnom lijeku kojom se stranka obavješćuje može li protiv presude podnijeti žalbu, kojem sudu, u kojem roku i na koji način (članak 119. stavak 1. i 7.) predlagatelj zakona smatra da u konkretnom slučaju nema mjesta primjeni članka 41. stavka 4.</p>
111	<p>Marko Ristić Postupanje upravnog suda po žalbi, Članak 132. Zaista treba iskoristiti priliku donošenja novog zakona da se izostave neka nepraktična rješenja ZPP-a. Ovdje se radi o sasvim nepotrebnom dostavljanju odgovora na žalbu žalitelju.</p>	<p>Nije prihvaćen Stranke imaju pravo biti obaviještene o tijeku spora (članak 113.).</p>
112	<p>Antonija Hruška Postupanje upravnog suda po žalbi, Članak 132. Dostavljanje odgovora na žalbu žalitelju (st. 4.) nema nikakve realne svrhe, jer nije predviđeno da žalitelj može opet odgovoriti na odgovor na žalbu, pa se izostavljanjem ove odredbe koja nepotrebno oduljuje upravni spor nipošto ne krši načelo omogućavanja stranci da sudjeluje u sporu. Ali, sam čin dostavljanja odgovora na žalbu žalitelju nerijetko u praksi dovodi upravo do toga da žalitelj onda dostavlja svoj „odgovor“ pa se onda postavlja pitanje treba li drugoj strani dostavljati na znanje i taj odgovor na odgovor na žalbu... i tako u nedogled. Drugostupanjski sud sudi u povodu žalbe, a protivna strana na žalbu ima pravo odgovoriti i tu treba stati s razmjenom podnesaka u žalbenoj fazi spora.</p>	<p>Nije prihvaćen Stranke imaju pravo biti obaviještene o tijeku spora (članak 113.).</p>
113	<p>Karlo Kožina Postupanje upravnog suda po žalbi, Članak 132. Stavak 4.: "dostavit će", umjesto "dostaviti će".</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>

114	<p>Mario Pleš Postupanje upravnog suda po žalbi, Članak 132. Predlažem izmjenu stavka 3. na način da se iza riječi "uredne" odredba dopuni riječima: "pravodobne i dopuštene", čime bi novi stavak 3. glasio: "Primjerak uredne, pravodobne i dopuštene žalbe dostavit će prvostupanjski sud protivnoj stranci koja može u roku od petnaest dana od primitka žalbe podnijeti tome sudu odgovor na žalbu. Odgovor na žalbu predaje se sukladno pravilima o predaji podnesaka." Navedenom dopunom ubrzao bi se postupak izbjegavanjem dostave žalbe na odgovor koja je nepravodobna ili nedopuštena po uzoru na odredbu članka 359. stavka 1. Zakona o parničnom postupku. U praksi se nedopuštene žalbe dostavljaju na odgovor pa smatram da bi se time izbjegla nedoumica je li potrebno i nepravodobnu ili nedopuštenu žalbu prvo dostavljati na odgovor.</p>	<p>Nije prihvaćen Nepotrebno, budući da će sud nepravodobnu žalbu, nedopuštenu žalbu ili žalbu podnesenu od neovlaštene osobe odbaciti rješenjem (132. stavak 1.).</p>
115	<p>Zanet Vidovic Razmatranje žalbe, Članak 134. Budući da je zadaća upravnog spora osiguranje sudske kontrole upravnih akata te zakonitosti upravnih akata koncept prema kojem bi VUSRH ispitivao prvostupanjsku presudu samo "u granicama razloga navedenih u žalbi" i prema kojem bi bio onemogućen reagirati na nezakonitost prvostupanjske odluke ako je žalitelj nije naveo nije prihvatljiva. Kako se radi o javnom, a ne privatnom pravu VUSRH treba imati mogućnost otklanjanja nezakonitosti i kad je žalitelj(i) u žalbi nisu naveli.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
116	<p>Ante Drezga Razmatranje žalbe, Članak 134. Visoki upravni sud ispituje prvostupanjsku presudu samo u granicama razloga koji su navedeni u žalbi (čl. 134. st. 1. ZUS-a). Visoki upravni sud je vezan razlozima žalbe, iz čega proizlazi kako Visoki upravni sud ne može utvrditi postojanje nedostataka prvostupanjske presude, na koje se žalitelj nije pozvao. Visoki upravni sud je dužan odbiti žalbu kao neosnovanu ako utvrdi da ne postoje žalbeni razlozi, neovisno o tome što je uočio kako je prvostupanjska presuda odluka nezakonita zbog drugih razloga od onih koje je žalitelj naveo u žalbi pa čak i ako postoji apsolutno bitna povreda odredaba upravnog spora. Takvo zakonsko rješenje ne odgovara ni predmetu upravnog spora niti sudskoj praksi u primjeni sada važećeg Zakona o upravnim sporovima koja je identična predloženoj odredbi. Visoki upravni sud treba imati ovlaštenje za ispitivanje nekih nedostataka prvostupanjske presude i izvan razloga navedenih u žalbi, dakle po službenoj dužnosti. Visoki upravni sud trebao bi paziti po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba upravnog spora i na pravilnu primjenu materijalnog prava. Predlaže se izmijeniti stavak 1. koji bi glasio: „(1) Visoki upravni sud ispituje prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem je osporavana žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba upravnog spora i na pravilnu primjenu materijalnog prava. Na razloge ništavosti pojedinačne odluke i ništivosti upravnog ugovora Visoki upravni sud pazi po službenoj dužnosti.“</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

117	<p>Mario Pleše Razmatranje žalbe, Članak 134. Predlažem dodavanje stavka 4. koji bi glasio: "Visoki upravni sud odlučuje zajedno o žalbi protiv prvostupanjske presude i o žalbi protiv posebnog rješenja kojim je odlučeno o naknadi troškova iz članka 148. stavka 4. ovoga Zakona.". Naime, navedenim uređenjem bi se izbjegle moguće nesuglasice u tome da se o osnovanosti pojedinih troškova u rješenju o trošku kao akcesornom rješenju odlučuje neovisno o meritornoj odluci koja je temelj rješenja o troškovima zbog toga što stranka koja izgubi spor u cijelosti snosi sve troškove spora.</p>	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.
118	<p>Ante Drezga Ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi, Članak 135. Pravnopoliitički promatrano ovaj novi koncept dovesti će do ozakonjenja „ping-pong efekta“ unutar upravnog sudovanja i do poticanja daljnje birokratizacije upravnog sudovanja. Ozakonjenje „ping-pong efekta“ unutar upravnog sudovanja U sudskom žargonu „postupovni ping pong“ označava za stanku nepoželjnu situaciju u kojoj se predmet prebacuje između upravnih sudova i javnopravnih tijela. Iako je zakonodavac dao ovlast upravnim sudovima da svojom presudom zamijene upravni akt (reformacijska odluka) i to kao pravilo, dok tu ovlast isključio u iznimnim slučajevima (kada je tijelo rješavalo po slobodnoj ocjeni ili kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari), često u praksi upravni sudovi predmete vraćaju tijelu na ponovni postupak (kasacijska odluka). Razlozi kojim se to opravdava opisani su u literaturi: 1. Nesigurnost u formiranju izreke sudske odluke (lakše je napisati izreku kojom se predmet vraća na ponovno postupanje nego izreku kojom se priznaje pravo ili umanjuje obveza u nekom opsegu), 2. Nedostatno vrednovanje reformacijskih odluka (reformacijsko odlučivanje je dodatan napor; izbjegavanje donošenja reformacijskih odluka posljedica je opterećenosti sudaca znatnom normom rada), 3. Donošenje reformacijske odluke nije posao suda, već javnopravnih tijela, 4. Donošenjem kasacijske odluke educiraju se javnopravna tijela (Bassegli Gozze, V. i Prica L.: Spor pune jurisdikcije – iznimka ili pravilo, <i>Novosti u upravnom pravu i upravnosudskoj praksi</i>, 2020.). Zakonodavac nije dao ovlast Visokom upravnom sudu vratiti spis upravnom sudu, već je zakon koncepcijski postavljen na način da Visoki upravni sud u žalbenom postupku treba sam otkloniti greške koje je napravio upravni sud u prvostupanjskom upravnom sporu. Međutim, u praksi je Visoki upravni sud vraćao predmete upravnim sudovima, a ta je praksa obrazložena zaštitom prava na pristup sudu i formulirana u Zaključku sjednice sudaca Visokog upravnog suda Republike Hrvatske od 12. ožujka 2018.: „Ako je u prvostupanjskom upravnom sporu povrijeđeno pravo na pristup sudu, predmet je po žalbi moguće vratiti tom sudu na ponovni postupak.“ Dakle, u praksi je već prihvaćena mogućnost prebacivanja predmeta unutar upravnog sudovanja. Ovim prijedlogom se takva praksa ozakonjuje, i to uz širenje razloga za vraćanje predmeta upravnim sudovima. Radi se o</p>	Primljeno na znanje Primljeno na znanje.

svojevrstnom ozakonjenju „ping-pong efekta“ unutar upravnog sudovanja. Na taj se način, osim prebacivanja predmeta između upravnih sudova i javnopravnih tijela, sada omogućuje prebacivanje predmeta unutar upravnog sudovanja, čime se dodaje još jedna mogućnost otezanja konačnog rješavanja upravne stvari. Iako prijedlog sadrži kočnicu o mogućnosti vraćanja najviše jedanput, takva mogućnost uz neograničenu mogućnost vraćanja predmeta tijelu, može dovesti do otezanja konačnog rješavanja upravne stvari unedogled. Taj koncept treba prije svega promatrati s gledišta stranke o čijim se pravima, obveza ili pravnim interesima odlučuje. S te točke gledanja koncept je pogrešan. Poticanje daljnje birokratizacije upravnog sudovanja Fenomen činovničkog rješavanja spisa karakterističan je za cjelokupno hrvatsko pravosuđe. Za tu pojavu karakteristično je da je iznimno bitan broj riješenih predmeta, dok je kvaliteta odluka sporedna. Ostvarenje brojke koju je bez ikakve transparentnosti zacrtalo ministarstvo pravosuđa postaje presudno. Visoko postavljena norma ne djeluje poticajno na rješavanje činjenično i pravno složenih predmeta za koje sudac, kako bi ga mogao kvalitetno riješiti, mora uložiti dodatan napor. Za pojavu činovničkog rješavanja spisa osobito je pogodna upravna grana sudovanja jer omogućuje pri formalnom ispitivanju zakonitosti akata uprave „oslanjanje“ na odluke upravnih tijela bez njihova stvarnog propitivanja. Naime, upravnom sporu prethodi upravni postupak u kojem su već donesene odluke od strane profesionalaca koji imaju znanje i iskustvo u određenom specijaliziranom području. Međutim, odluke upravnih tijela ne uživaju status „papine nepogrešivosti“. Njih se može i mora propitivati. Mogućnost vraćanja predmeta upravnim sudovima uz široko postavljene uvjete (npr. ako je prvostupanjski sud propustio ocijeniti bitne tužbene prigovore) uz visoko postavljenu normu poticajno će djelovati na daljnju birokratizaciju upravnog sudovanja. Rijedak koncept Pravnotehnički gledano radi se o svojevrsnom pravnom eksperimentu. Vjerojatno se radi o rijetkom konceptu po kojem se u slučaju apsolutno bitnih povreda odredaba postupka predmet vraća prvostupanjskom sudu, dok se u slučaju ako prvostupanjski sud počini relativno bitnu povredu odredaba postupka, predmet ne vraća na ponovni postupak, već taj nedostatak otklanja drugostupanjski sud. Konačno, predviđeno je da Visoki upravni sud vrati predmet upravnom sudu i kada Visoki upravni sud ocijeni da je tužbu trebalo odbaciti jer nisu postojale pretpostavke za vođenje spora, umjesto da u takvoj situaciji Visoki upravni sud sam odbaci tužbu.

119	<p>Mario Pleše Ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi, Članak 135. Je li doista potrebno da se u svim točkama stavka 3. predmet vraća prvostupanjskom sudu? Ako je Visoki upravni sud već utvrdio da je tužbu trebalo odbaciti ili da ne postoje pretpostavke za vođenje spora (točke 3. i 4.), logičnije je da se tužba odmah odbaci jer postoji mogućnost da se stranka ponovno žali na novu prvostupanjsku odluku o odbačajanju, a o kojoj žalbi će se ponovno odlučivati na Visokom upravnom sudu. Predloženim izmjenama se upravnim sudovima povećava broj postupaka u vidu onih koji su do sada bili prvostupanjski na Visokom upravnom sudu pa predlažem da se zadrži ovlast Visokog upravnog suda da meritorno odlučuje o presudama bez vraćanja na ponovni postupak zbog toga što prvostupanjski sud je odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio te u većini preostalih bitnih povreda upravnog spora. Također, predlažem da se ponovno razmotri je li uopće potrebno navođenje bitnih povreda postupaka iz članka 126. jer su neke kao što je točka 5. nejasne.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
120	<p>Karlo Kožina Ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi, Članak 135. U odnosu na stavak 3. upućujem na svoj komentar uz članak 126. U odnosu na stavak 4., isti je nepovrediv, ako se stavi u svezu s člankom 126. stavkom 3. Naime, što ako je VUS prvi put poništio presudu zbog toga što se spor nije mogao riješiti bez rasprave (čl. 126. st. 3. t. 6.) pa u ponovljenom postupku bude donesena nova presuda na koju stranka uloži žalbu pa VUS ustanovi da u ponovljenom postupku stranci nije bila dana mogućnost da sudjeluje u upravnom sporu (čl. 126. st. 3. t. 7.). U tom bi slučaju VUS trebao poništiti presudu jer je tako propisano stavkom 3., ali istovremeno stavak 4. propisuje tzv. zabranu dvostrukog ukida. Stoga se predlaže na odgovarajući način implementirati odredbu članka 366.a stavka 4. ZPP-a i to na način da se zabrana dvostrukog ukida ne odnosi na presude donesene u sporu riješenom bez rasprave.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
121	<p>Antonija Hruška Razlozi obnove, Članak 137. Treba izričito precizirati da se obnavljati može samo spor okončan „pravomoćnom“ odlukom (st. 1.). Nadalje, treba onemogućiti podnošenje prijedloga u slučaju iz st. 1. t. 6. ako stranka na temelju novih činjenica i novih dokaza može pokrenuti novi upravni postupak. Naime, u upravnim sporovima (koji se vežu na upravne postupke) je primjena načela res iudicata vrlo ograničena te stranke u pravilu mogu neograničeno puta pokretati nove upravne postupke, čak i na temelju istog činjeničnog stanja i na temelju istog dokaznog materijala, bez ikakve sankcije odbačaja prijedloga.</p>	<p>Nije prihvaćen Nepotrebno, budući da pojam „spor okončan odlukom suda“ podrazumijeva da se radi o pravomoćnoj odluci. U odnosu na drugi dio prijedloga ističemo da će sud odbaciti tužbu jer ne postoje pretpostavke za vođenje spora ako utvrdi da već postoji pravomoćna odluka donesena u upravnom sporu u istoj stvari (članak 46. stavak 1. točka 5.).</p>

122	<p>Karlo Kožina Razlozi obnove, Članak 137. U odnosu na stavak 2. trebalo bi precizirati kojem sudu se podnosi prijedlog za obnovu, budući da se u praksi zauzelo shvaćanje da je za obnovu uvijek nadležan upravni sud, čak i ako je razlog za obnovu nastao u postupku pred drugostupanjskim sudom. VUS je zauzeo sljedeće pravno shvaćanje: "Visoki upravni sud bio bi nadležan samo u slučaju da je u žalbenom postupku poništio odluku prvostupanjskog upravnog suda i sam riješio predmetu upravnu stvar." (npr. Usž 3906/2017, Usž 3698/2019)</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetno je već precizirano budući da je u članku 137. stavku 2. propisano da se prijedlog za obnovu spora podnosi sudu koji je donio odluku.</p>
123	<p>Ana Neralić Postupak obnove, Članak 138. Potrebno je razgraničiti u st.1 odbačaj zbog nepravovremenosti, zbog nedopuštenosti, kao i zbog nepotpunosti. Potrebno je omogućiti stranci pravo na žalbu na rješenje sukladno čl. 128 ovog Zakona, u situaciji kada Sud donese rješenje o odbačaju zbog nepotpunosti a sam prijedlog je podniet temeljem čl. 137 st. 1 t. 6 (na temelju novih činjenica i/ili nađe i/ili stekne mogućnost da upotrijebi nove dokaze na temelju kojih bi spor bio povoljnije riješen za nju da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni ili upotrijebljeni u prijašnjem sudskom postupku), ovo iz razloga što Sud ocijenjujući nove dokaze, i uspoređujući ih sa ranijim činjenicama i dokazima u naravi ulazi u meritum spora, i odlučuje o nekom pravu građana, radi čega je nužno protiv takvog rješenja omogućiti stranci pravo na pravni lijek sukladno Europskoj konvenciji za zaštitu temeljnih ljudskih prava i sloboda st.13.1</p>	<p>Nije prihvaćen Člankom 137. stavkom 2. propisani su rokovi za podnošenje prijedloga za obnovu, stavkom 1. tko može podnijeti prijedlog za obnovu i iz kojih razloga te u skladu s navedenim i razlozi za odbačaj.</p>
124	<p>Karlo Kožina Postupak obnove, Članak 138. Stavak 3.: "odlučit će", umjesto "odlučiti će".</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
125	<p>Ante Drezga Razlozi za podnošenje zahtjeva, Članak 139. Zahtjev se može izjaviti protiv svih pravomoćnih odluka, dakle protiv presuda i rješenja upravnog suda ili Visokog upravnog suda. Zahtjev je dopušten protiv svih pravomoćnih rješenja. Smatramo da nema opravdanja za uređenje po kojem je zahtjev dopušten i protiv rješenja kojima se postupak pred sudom ne završava, primjerice protiv rješenja o prekidu spora, protiv rješenja o oglašavanju suda nenadležnim i dr. Mišljenja smo da zahtjev treba dopustiti samo protiv pravomoćnih rješenja kojima se završava upravni spor. Stoga predlažem da odredba članka 139. Zakona o upravnim sporovima glasi: „Zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke (dalje: zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti) može se podnijeti protiv pravomoćne presude ili rješenja upravnog suda ili Visokog upravnog suda kojim se završava upravni spor, zbog osobito teške materijalne ili postupovne povrede zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.“</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

126	<p>Antonija Hruška Prijedlog za podnošenje zahtjeva, Članak 140. Isto kao i u čl. 119. st. 2., ovaj prijedlog se potpuno nepotrebno opterećuje OIB-om i adresom osoba ovlaštenih za zastupanje (st. 2. t. 1.).</p>	<p>Nije prihvaćen Osobni identifikacijski broj, kao stalnu identifikacijsku oznaku, uvijek je potrebno naznačiti, a budući da osobe ovlaštene za zastupanje, ne moraju nužno biti obvezni korisnici elektroničke komunikacije, potrebno je naznačiti i njihovu adresu.</p>
127	<p>Ante Drezga Podnošenje zahtjeva, Članak 141. U pravilu Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (dalje DORH) nije stranka u upravnom sporu, ali postoji slučajevi kada DORH sudjeluje kao stranka u upravnom sporu. Primjerice, DORH može imati položaj stranke u upravnom sporu radi ocjene zakonitosti pojedinačne odluke o zahtjevu za naknadu oduzete imovine jer u upravnom postupku, sukladno odredbi čl. 65. st. 2. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Nar. nov., br. 92/96, 39/99, 42/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 65/01, 118/01, 80/02 i 81/02), ima položaj stranke. U takvim je slučajevima DORH očito privilegiran u odnosu na druge stranke u upravnom sporu jer ima na raspolaganju pravo još jedan pravni lijek. Upravno-pravna teorija ranije je upozoravala na tu okolnost i mogućnost povrede prava na pravično suđenje. Takva veća postupovna prava DORH-a u odnosu na druge stranke bila su glavni argument za napuštanje pristupa prema kojem je jedini ovlašten podnositelj zahtjeva DORH i otvaranje mogućnosti da sve stranke iz upravnoga spora mogu podnijeti zahtjev uz zadržavanje mogućnosti da DORH podnese zahtjev i po službenoj dužnosti. Predloženom odredbom članka 141. stavka 2. Nacrta Zakona o upravnim sporovima navedeni problem nije u cijelosti otklonjen. Predlagatelj polazi od pogrešne pretpostavke da se DORH u praksi pojavljuje samo kao zastupnik tuženika. Primjerice, DORH može biti zastupati Republiku Hrvatsku kao tužitelja ili zainteresiranu osobu. Stoga se predlaže da se riječ „tuženika“ zamijeni sa riječ „stranku“, odnosno da ta odredba glasi: „(2) Ako je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske bilo stranka u upravnom sporu ili je zastupalo stranku u upravnom sporu zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti može Vrhovnom sudu Republike Hrvatske izravno podnijeti i protivna stranka u roku iz stavka 1. ovog članka.“</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

Podnošenje zahtjeva, Članak 141.

Ivo Bakalić, sudac Trgovačkog suda u Splitu U članku 141. propisani su rokovi za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke koji zahtjev prvenstveno podnosi Državno odvjetništvo RH, a pod određenim uvjetima koji su ovdje propisani to može napraviti i stranka. Problem ove zakonske odredbe je stavak 4. kojim je propisano da se stavak 3. ovoga članka o pravu stranke da sama podnese zahtjev Vrhovnom sudu ne primjenjuje na javnopravna tijela. Kako su javnopravna tijela u upravnom sporu u velikom broju tužitelji i u pravilu tuženici, onda je sasvim jasno da zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke umjesto državnog odvjetništava može podnijeti ograničen broj adresata. Pregledavajući obrazloženje uz članak 141. i laiku je sasvim jasno da to obrazloženje ne sadrži niti jednu jedinu riječ o tome zbog čega javnopravna tijela ne mogu podnijeti ovaj zahtjev- izvanredni pravni lijek ako to ne želi napraviti DORH. Zbog navedenog ću ponovno ukazati na članak 14. stavak 2. Ustava RH kojim je propisano da su SVI pred zakonom jednaki kao i na članak 18. Ustava kojim je propisano: (1) Jamči se pravo na žalbu protiv pojedinačnih pravnih akata donesenih u postupku prvog stupnja pred sudom ili drugim ovlaštenim tijelom. (2) Pravo na žalbu može biti iznimno isključeno u slučajevima određenima zakonom ako je osigurana druga pravna zaštita. U kontekstu citirane zakonske odredbe sasvim je razvidno da isključivanje prava javnopravnim tijelima na neposredno podnošenje ovog pravnog lijeka, bez obzira bio on i izvanredan jer Ustav o tome ne radi razliku, nema svoje ustavno uporište jer javnopravna tijela nemaju osiguranu drugu pravnu zaštitu ukoliko DORH odluči ne podnijeti zahtjev. I ova odredba kao i neke ranije komentirane stvaraju ružni dojam da je tužitelj u privilegiranom položaju u odnosu na tuženika što je naprosto nedopustivo, tim više što je predlagatelj zakona Ministarstvo pravosuđa i uprave koje će u nekim budućim sporovima po ovom zakonu biti u ulozi tuženika pa mi nije jasno da netko predlaže Nacrt zakona na vlastitu štetu i kontra svojih interesa. Ovdje se ne traži ništa više nego da stranke budu u sporu „barem“ jednake, a to nije preveliki zahtjev. Zbog navedenog se na tragu citiranih ustavnih odredbi predlaže brisati stavak 4. članka 141. Nacrta zakona jer je naprosto protuustavan po članku 14. stavak 2. i članku 18. Ustava RH te je ujedno protivan i članku 13. Konvencije.

Nije prihvaćen

Tuženici nisu u podređenom položaju jer je riječ o javnopravnim tijelima koja temeljem zakonske ovlasti odlučuju o pravima i obvezama fizičkih ili pravnih osoba i drugih stranaka. Europska konvencija ne jamči ljudska prava i temeljne slobode nositeljima javne vlasti, nego fizičkim ili pravnim osobama ili skupini pojedinaca o čijim pravima ili obvezama odlučuju tijela koja postupaju s položaja „nositelja vlasti“. Dodatno, javnopravna tijela koja postupaju s položaja vlasti ne mogu biti nositelji ustavnih prava i nisu ovlaštenici podnošenja ustavnih tužbi (članak 72. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske).

129	<p>Alen Rajko Podnošenje zahtjeva, Članak 141. Stavak 3.: nije dovoljno jasno odnosi li se ova odredba samo na situaciju u kojoj Državno odvjetništvo stranci u propisanom roku ne dostavi obrazloženu obavijest o tome da ne postoje uvjeti za podnošenja zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne odluke, ili i na situaciju da ta obavijest nije valjano obrazložena. Općenito, ovom je izvanrednome pravnom lijeku (kao sljedniku zahtjeva za zaštitu zakonitosti) svojstvena primarna usmjerenost na zaštitu javnog interesa. Poboljšanje zaštite prava stranke ne može u većoj mjeri biti postignuta „popravljanjem“ zahtjeva za izvanredno preispitivanje. Tomu može poslužiti npr. uvođenje revizije po dopuštenju, pod pretpostavkama koje nipošto ne smiju biti blaže od onih u parnici (npr.: https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/revizija-u-upravnom-sporu-skica-za-razmisljanje-51708). Iz vida, naime, ne treba gubiti da je u parnici riječ o trećem stupnju odlučivanja, dok se u kontekstu rješavanja upravne stvari uglavnom radi o petom stadiju odlučivanja u okviru dviju vrsta pravnih postupaka (upravnom postupku i upravnome sporu). Zbog toga, čak i pod pretpostavkom olakšavanja strankama da koriste zahtjev za izvanredno preispitivanje (umjesto uvođenja revizije), ni u kojem slučaju nije dosljedno ni svrhovito da u upravnome sporu stranka ima lakši pristup Vrhovnom sudu Republike Hrvatske nego što ga ima u parnici.</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetna odredba se odnosi na oba slučaja. Dakle, zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti može Vrhovnom sudu Republike Hrvatske izravno podnijeti stranka u slučaju da je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ne obavijesti u roku od 90 dana od dana podnošenja prijedloga da ne postoje uvjeti za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti, kao i u slučaju da obavijest nije obrazložena.</p>
130	<p>Mario Pleše Podnošenje zahtjeva, Članak 141. Predlažem da se prijedlog za podnošenje zahtjeva uredi po uzoru na prijedlog za dopuštenje revizije po Zakonu o parničnom postupku prema kojem se prijedlog za dopuštenje podnosi izravno Vrhovnom sudu koji sam može filtrirati prijedloge, a ne Državno odvjetništvo Republike Hrvatske. Ovakvo uređenje diskriminira sve druge stranke osim onih koji su u postupku u kojima je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske bilo stranka u upravnom sporu ili je zastupalo tuženika. Također, nejasno je odnosi li se to na postupke koje je zastupalo isključivo Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ili i druga državna odvjetništva kao što je to županijsko državno odvjetništvo.</p>	<p>Nije prihvaćen Člankom 121.a Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), između ostalog, propisano je da je državno odvjetništvo samostalno i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno i dužno podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i zakona. S obzirom na navedeno razvidno je da se, upravo suprotno navodima predlagatelja, člankom 141. osigurava svim strankama Ustavom utvrđena jedinstvena primjena zakona i jednakost stranaka, a sve putem državnog odvjetništva, koje je na temelju Ustava ovlašteno i dužno podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i zakona te se stoga ne može govoriti o diskriminaciji pojedinih stranaka. Člankom 12. Zakona o državnom odvjetništvu („Narodne novine“, broj 67/18. i 21/22.) propisano je ustrojstvo Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ustanovljuje se za cijelo područje Republike Hrvatske, a u Republici Hrvatskoj ustanovljuju se županijska državna odvjetništva i općinska državna odvjetništva.</p>

131	<p>Ante Drezga Odlučivanje o zahtjevu, Članak 143. 1. Prema izričitoj odredbi članka 143. stavak 3. Nacrta Zakona o upravnim sporovima, zahtjev se dostavlja samo protivnoj stranci, a ne svim strankama u upravnom sporu. Pod pojmom protivne stranke podrazumijeva se ona stranka iz pravomoćno okončanog spora kojoj je sudska odluka, koja se osporava zahtjevom, išla u prilog, odnosno ona stranka koja je zainteresirana da osporena odluka ostane neizmijenjena. U literaturi je izraženo mišljenje da se treba omogućiti svim strankama očitovanje o podnesenom zahtjevu jer se u tom postupku odlučuje o njihovim pravima i interesima. Stoga se predlaže da ta odredba glasi: „(3) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske ne odbaci zahtjev, dostavit će ga strankama koje mogu u roku od 30 dana podnijeti odgovor na zahtjev.“ 2. Odredbu članka 143. stavak 6. Nacrta Zakona o upravnim sporovima treba terminološki uskladiti s činjenicom da je u nastavku upravnog spora, nakon ukidanja, moguće i rješavanje i presuđivanje, dakle odlučivanje, pa umjesto riječi „rješavanje“ treba upotrebljavati riječ „odlučivanje“ tako da ta odredba glasi: „(6) Ako Vrhovni sud Republike Hrvatske utvrdi osobito tešku povredu zakona koja dovodi u pitanje jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni, presudom će usvojiti zahtjev i osporavanu odluku ukinuti i vratiti predmet na ponovno odlučivanje ili ju preinačiti.“</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
132	<p>Odbor za državnu službu Četvrti dio TROŠKOVI UPRAVNOG SPORA, Troškovi upravnog spora Neravnopravnost stranaka u upravnom sporu očituje se u tome što za tužitelja ne mogu nastupiti negativne posljedice za slučaj gubitka spora. Naknada troškova spora kao nagrada za uspjeh u postupku privilegij je samo jedne stranke (tužitelja) .</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetno je suprotno članku 147. stavku 1. kojim je propisano da stranka koja izgubi spor u cijelosti snosi sve troškove spora, ako zakonom nije drugačije propisano.</p>
133	<p>Marko Ristić Troškovi upravnog spora, Članak 144. Ne treba izmišljati toplu vodu. Ako se već donošenje novog zakona koristi za usporedbu s parničnim rješenjima, onda treba ona parnična rješenja koja su smislena i koristiti i u upravnom sporu. Ukratko, svakako treba izostaviti drugu rečenicu u st. 4. Kao i u parničnim presudama, sud samo treba naložiti plaćanje tolikog i tolikog troška. I točka. Stopa kamata je propisana zakonom, a dospijeće u prvoj rečenici st. 4. A tu je i jasan i precizan čl. 30. st. 2. Ovršnog zakona. Nalaganje upravnim sudovima da na zahtjev stranaka u izrekama svojih presuda pišu traktate o kamatama, i to u vezi stvari koje su već propisane na drugim mjestima u propisima, nipošto nije prilog ubrzavanju i pojednostavljanju upravnih sporova! Ako nešto u parnicama (a i u upravnim sporovima) dobro funkcionira već desetljećima, zašto odjednom postoji potreba za kompliciranjem? Ljubazno molim brisati drugu rečenicu u st. 4.!</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

Troškovi upravnog spora, Članak 144.

Hrvatska odvjetnička komora smatra da ne postoje opravdani razlozi da se vrijednost predmeta spora u svim upravnim sporovima utvrdi neprocjenjivom kao što je to propisano nacrtom prijedloga članka 144. stavka 3. Zakona o upravnim sporovima. Nije sporno da se u pojedinim upravnim stvarima vrijednost predmeta spora ne može procijeniti npr. primitak u hrvatsko državljanstvo, odobrenje za nabavu oružja, promjena osobnog imena, međutim u većini upravnih stvari vrijednost predmeta spora je procjenjiva. Nadležnost upravnog suda u upravnim sporovima, bilo da se radilo o procjenjivoj ili neprocjenjivoj upravnoj stvari, ne ograničava se samo na ocjeni formalne ispravnosti i zakonitosti postupanja upravnih tijela, već upravni sud u okviru predmeta upravnog spora provodi postupak u kojem izvodi dokaze, utvrđuje činjenično stanje, te u konačnici može donijeti odluku kojom meritorno rješava upravnu stvar. Dakle, u upravnim stvarima kao što su npr. porezni postupci, postupci javne nabave, postupci izvlaštenja i sl., u kojima se odlučuje o obvezi na isplatu točno određenog novčanog iznosa, neprihvatljivo je vrijednost predmeta spora utvrditi neprocjenjivom, a sve stoga jer upravni sud i u tim stvarima svojom odlukom može meritorno riješiti upravnu stvar donošenjem odluke koja se reflektira na materijalno-financijsko stanje stranaka u upravnom sporu. Jednako tako, u naprijed navedenim upravnim sporovima u kojima se odlukom upravnog suda poništava osporavana pojedinačna odluka javnopravnog tijela i predmet vraća javnopravnom tijelu na ponovni postupak ili se presudom odbija tužbeni zahtjev, upravni sud također odlučuje o procjenjivom pravu ili obvezi stranke. Ne postoji pravno prihvatljivo i logično obrazloženje da se u parničnim postupcima radi isplate određenog novčanog iznosa, vrijednost predmeta spora ispravno smatra procjenjivom, dok se u upravnim sporovima u kojima se odlučuje o pravu ili obvezi koji jesu novčano određeni vrijednost predmeta spora zakonom utvrđuje kao neprocjenjiva. Procjenjivost ne može ovisiti o vrsti postupka odnosno spora u kojem se odlučuje o pravu ili o obvezi na isplatu određenog novčanog iznosa već je jedino bitno da odluka donesena u navedenom postupku utječe na prava ili obveze stranaka koji su jasno novčano određeni. Slijedom navedenog, Hrvatska odvjetnička komora predlaže da se briše stavak 3. članka 144. Nacrta prijedloga Zakona o upravnim sporovima.

Nije prihvaćen

Odredba o neprocjenjivosti upravnog spora identična je odredbi važećeg Zakona o upravnim sporovima.

135	<p>Alen Rajko Troškovi upravnog spora, Članak 144. Stavak 4.: znači li formulacija ove odredbe da se računanje zatezних kamata od dana donošenja odluke kojom je naloženo plaćanje troškova primjenjuje samo ako ih obveznik plaćanja troškova ne podmiri u ostavljenom roku (koji rok ne može početi teći prije pravomoćnosti odluke o troškovima), a da kamate ne teku od dana donošenja odluke ako ih podmiri u ostavljenom roku? Ako ne znači, formulacija nije dovoljno jasna. Ako znači, očito je riječ o odredbi s nakanom discipliniranja pri plaćanju troškova, a ne o načelnom rješenju. Korisno je izričito ozakoniti postojeću ustaljenu sudsku praksu, prema kojoj zatezne kamate počinju teći od dana kada počinje zakašnjenje u plaćanju, tj. nakon isteka roka u kojem je stranka bila dužna podmiriti troškove protivnoj stranci (tj. od dana izvršnosti odluke o troškovima spora).</p>	<p>Primljeno na znanje Stranka koja ispuni svoju obvezu u propisanom roku nije dužna platiti kamate na troškove postupke.</p>
136	<p>Alen Rajko Troškovi upravnog spora, Članak 144. Stavak 2.: predložena odredba, jednaka važećoj, razumijevala bi i dosuđivanje naknade troškova postupka na osnovi zastupanja po Državnom odvjetništvu. Međutim, praksa je Vrhovnog suda Republike Hrvatske da tuženicama u upravnome sporu po toj osnovi ne pripada naknada troškova zastupanja, jer ih zastupati mogu i službene osobe. Dvojbeno je generalna svrhovitost takvog stajališta, naročito u situacijama tzv. serijskih tužbi u slučajevima u kojima praksa pokazuje da se tužbeni zahtjevi dosljedno odbijaju. Naime, i prema praksi ESLJP-a (npr. Klauz protiv Hrvatske), ne može se smatrati da država ima neograničene resurse, te bi i država, poput privatnih stranaka, također trebala uživati zaštitu od neutemeljenih sporova. Istodobno, praksa ESLJP-a vezana uz dosuđivanje troškova čiji je iznos nerazmjernan u odnosu na vrijednost spora štiti tužitelje od tereta prekomjernih troškova zastupanja tuženika. Svrhovito je razmotriti preciziranje odredbe koja ne bi omogućila interpretaciju po kojoj ni u kojem slučaju ne treba priznavati troškove zastupanja po Državnom odvjetništvu, npr. uređivanjem slučajeva u kojima ta naknada tuženiku ne pripada.</p>	<p>Nije prihvaćen Troškovi spora obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba koje imaju pravo na zakonom propisanu naknadu, što može podrazumijevati i naknadu troškova postupka na osnovi zastupanja po Državnom odvjetništvu, razmjerno uspjehu u sporu, a ovisno o procjeni suda o opravdanosti takvih troškova.</p>
137	<p>Mario Pleše Troškovi upravnog spora, Članak 144. Iako smatram da je cijeli stavak 4. nepotreban, u slučaju da navedeni ostane u zakonskom tekstu predlažem izmjenu stavka 4. na način da zatezne kamate teku od dana pravomoćnosti odluke kojom je naloženo plaćanje troškova jer bi se u suprotnom moglo smatrati da neovisno o tome što je na odluku kojom je naloženo plaćanje troškove (prvostupanjska odluka) potrebno podmiriti kamate na troškove od donošenja prvostupanjske odluke, a ne od donošenja odluke o žalbi na tu odluku.</p>	<p>Nije prihvaćen Predloženi tijek kamata je u skladu s načelom pravičnosti. Stranka koja ispuni svoju obvezu u propisanom roku nije dužna platiti kamate na troškove postupke.</p>

138 **Antonija Hruška**

Troškovi upravnog spora, Članak 144.

Ako je u prvoj rečenici st. 4. već postavljeno zakonsko pravilo od kada teku zatezne kamate na troškove spora (a posebnim zakonom je propisana i njihova visina), onda nema nikakve potrebe dodatno opterećivati sud još i donošenjem odluke o tim zateznim kamatama (st. 4., druga rečenica).

Također, zatezne kamate teku po sili zakona od dospjeća tražbine pa se njihov tijek ne može (i to samo u upravnim sporovima!) uvjetovati zahtjevom stranke. Ovu drugu rečenicu svakako treba izostaviti jer će nepotrebno opterećivati rad suda. U izreci sudske odluke, kao i do sada (i kao u parničnim postupcima), samo treba naložiti plaćanje određenog iznosa troška, a zatezne kamate će ići po sili zakona, po već propisanim uvjetima iz prve rečenice i po zakonom propisanoj stopi. Opterećivanje niza sudskih odluka unošenjem u izreke odlukâ zakonom propisanih uvjeta zaista nije potrebno, a u svemu tome posebno treba imati u vidu i već postojeću odredbu čl. 30. st. 2. Ovršnog zakona!

Nije prihvaćen

O zateznim kamatama na iznos troškova spora sud odlučuje na zahtjev stranke, dakle predmetni zahtjev je dispozitivan. Članak 30. stavak 2. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16., 73/17., 131/20 I 114/22.) primjenjuje se na ovršne postupke.

Troškovi upravnog spora, Članak 144.

Kao bolje uređenje stavka 3. ove odredbe ZUS-a predlažem sljedeće: "U slučaju da vrijednost predmeta spora prelazi iznos od 66.361,00 eura, uzima se da vrijednost predmeta spora iznosi 66.361,00 eura." Takva bi se odredba (pravna fikcija) mogla opravdati posebnim položajem upravnog spora u pravnom sustavu, budući da je jedna od stranaka u upravnom sporu uvijek javnopravno tijelo, a koje će tijelo u slučaju gubitka u sporu morati snositi nastale troškove iz javnog proračuna (lokalnog ili državnog) pa je radi osiguranja redovitog funkcioniranja državnih i lokalnih vlasti, nužno ograničiti vrijednost predmeta spora. Slična pravna fikcija postoji i u članku 495.a Zakona o parničnom postupku ili člancima 17.-21. Zakona o sudskim pristojbama pa se ne bi radilo o odredbi nepoznatoj važećem zakonodavstvu. Treba naglasiti da prema novoj Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (dalje: Tarifa) nagrada odvjetnika u neprocjenjivim predmetima iznosi 500 bodova, iz čega dalje slijedi da će odvjetniku po radnji pripadati 1.000,00 eura (bez PDV-a) u predmetima u kojima je stvarna/faktična vrijednost predmeta spora npr. 500,00 eura (npr. komunalna naknada). Tako visoko postavljene troškovi mogli bi obeshrabriti stranku da angažira profesionalnog opunomoćenika u upravnom sporu, budući da bi u slučaju gubitka spora morala snositi nerazmjerno velike troškove u odnosu na vrijednost predmeta spora. Time bi se, dakle, de facto ograničilo pravo stranke na zastupanje po profesionalnom opunomoćeniku - odvjetniku, što bi moglo dovesti do povrede članka 27. Ustava RH. U slučaju prihvaćanja ove izmjene trebalo bi na odgovarajući način implementirati odredbe Zakona o parničnom postupku u pogledu vrijednosti predmeta spora. Također, moglo bi se ovu odredbu dodatno razraditi za slučaj vođenja sporova zbog šutnje uprave. Naime, ne čini se opravdanim da u tim, relativno jednostavnim sporovima, opunomoćeniku pripada tako velika nagrada (1000+ eura po radnji), tako npr: "Ako se vrijednost predmeta u sporovima iz članka 3. stavka. 1. točke 2. i 3. ovog zakona ne može procijeniti, uzima se da ona iznosi 2.000,00 eura." Ili slično tome, Iznos od 66.361,00 eura uzet je zbog toga što prema Tbr. 7. Tarife taj iznos naveden kao gornja granica vrijednosti predmeta spora za slučaj kada odvjetniku pripada nagrada od 500 bodova. Dodatno treba naglasiti da u slučaju da se zadrži odredba o neprocjenjivoj vrijednosti predmeta spora, takva odredba ne bi bila usklađena sa Zakonom o sudovima, koji propisuje da sudski savjetnik sudjeluje u suđenju u upravnim sporovima u kojima vrijednost predmeta spora ne prelazi 100.000,00 kuna. Prema tome, ako bi upravni sporovi bili neprocjenjivi, sudski savjetnici u upravnim sporovima ne bi mogli sudjelovati u suđenju, a što je u suprotnosti s člankom 121. Ustava RH, kojim je propisano da sudski savjetnici sudjeluju u suđenju u skladu sa zakonom.

Nije prihvaćen

Odredba o neprocjenjivosti upravnog spora identična je odredbi važećeg Zakona o upravnim sporovima, a ovlasti postupanja sudskih savjetnika propisane su Zakonom o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18. i 21/22.). Visina nagrade za rad odvjetnika nije predmet ovoga zakona već Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

Troškovi upravnog spora, Članak 144.

Smatramo da nije prihvatljivo, niti je fer prema strankama (tužiteljima), a osobito prema njihovim punomoćnicima da se svi upravni sporovi proglašavaju neprocjenjivim sporovima. Dodatno, takvom odredbom se strankama na posredan način krši ustavno pravo na pristup sudu i pravo na adekvatno zastupanje pred sudom. Naime, jedini razlog za takvu zakonsku definiciju vrijednosti upravnog spora je ograničavanje nagrade za rad odvjetnika u upravnim sporovima, odnosno ograničavanje iznosa koji je javno tijelo dužno platiti suprotnoj strani u slučaju gubitka spora. Na taj način se, osobito u složenijim predmetima, te u predmetima čija realna vrijednost spora je iznimno visoka (porezno-pravni sporovi, sporovi u povodu odluke DKOM ili drugih regulatora tržišta, i sl.), onemogućava tužiteljima da namire stvarne troškove spora ukoliko niti jedan odvjetnik nije spreman zastupati u sporu za iznos predviđen tarifom za neprocjenjivi predmet (500 bodova odnosno 1000 EUR). Nadalje, onemogućava se odvjetnicima da realno naplate svoj rad i odgovornost ukoliko je npr. ugovorena nagrada po uspjehu. Konačno, olakšava se javnim tijelima i obveznicima javne nabave, odnosno regulatorima tržišta da bez straha od visokih troškova olako donose odluke koje se kasnije poništavaju na Upravnom sudu jer su nepravilne i nezakonite. Primjera radi - ako su predmet javne nabave građevinski radovi čija vrijednost iznosi 5.000.000 EUR, a u Upravnom sporu ponuditelj osporava odluku DKOM-a, čak i ako ponuditelj uspije u sporu koji je zasigurno iznimno kompleksan, zahtjeva iznimno specijalističko znanje i količinu rada punomoćnika, DKOM mora isplatiti ponuditelju na ime naknade troškova postupka iznos od par tisuća EUR, iako bi po vrijednosti nabave realni troškovi zastupanja po odvjetniku iznosili 20.000 EUR + PDV po svakoj radnji. Isti primjeri mogu se naći u gotovo svim sličnim predmetima čija vrijednost je veća od 66.361,00 EUR. Zaključak: Predlažemo da se čl. 146. st. 3. izmijeni tako da glasi: (3) Vrijednost predmeta spora smatra se neprocjenjivom ukoliko u upravnom postupku ta vrijednost nije bila određena ili određiva. Smatra se da je vrijednost spora određena ili određiva ukoliko je predmet upravnog postupka bio zahtjev odnosno nalog za isplatom određenog iznosa, druga činidba čija vrijednost je iskazana u novčanoj vrijednosti, ili nabava roba, radova ili usluga određene vrijednosti. Na određivanje vrijednosti predmeta spora podredno se na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku.

Nije prihvaćen

Odredba o neprocjenjivosti upravnog spora identična je odredbi važećeg Zakona o upravnim sporovima, a visina nagrade za rad odvjetnika nije predmet ovoga zakona već Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

141	<p>Ivo Bakalić Snošenje troškova spora, Članak 147. Ivo Bakalić, sudac Trgovačkog suda u Splitu Ovom odredbom članka 147. Nacrta zakona propisano je tko i na koji način i pod kojim uvjetima ima pravo na troškove postupka. Pitanje troškova postupka nije nevažno pitanje kao što se to na prvi pogled može činiti. U vrijeme kada je donesen Zakon o upravnim sporovima (NN-20/10), člankom 79. bilo je propisano da se troškovi određuju prema uspjehu u sporu, potom je izmjenama zakona (NN-143/12) ta odredba promijenjena na način da svaka stranka snosi svoje troškove, da bi izmjenama zakona (NN-29/17) ponovno bilo propisano da se troškovi određuju prema uspjehu u sporu na sličan način kao i u ovom Nacrtu zakona. Ovim primjedbama ne želim dovesti u pitanje postavljeni koncept, ali i kod ove odredbe primjećujem nejednaki pristup u tretiranju položaja tužitelja i tuženika i ponovno favoriziranje tužitelja na određeni način. Stoga, na tragu svih prethodnih primjedbi po pojedinim odredbama Nacrta zakona, a za slučaj da predlagatelj ne prihvati primjedbe iskazane uz članka 39., 99. i 127. Nacrta, držim da je navedenu odredbu o troškovima postupka potrebno dopuniti na način da se tuženik zaštiti na kvalitetniji način i da i po ovom pitanju troškova postupka bude barem ravnopravan. Zbog prava tužitelja na iznošenje novih činjenica i dokaza iz članka 39. Nacrta koji bi u upravnom postupku, da su činjenice i dokazi tada izneseni, mogli dovesti do drugačijeg rješenja, zbog prava tužitelja iz članka 99. Nacrta da proširi tužbeni zahtjev tijekom postupka iako bi to bilo izvan prekluzivnog roka za tužbu, zbog uskraćivanja prava na žalbu na prvu presudu iz članka 127. Nacrta iako za tuženika u odnosu na moguće potpuno pogrešnu presudu nije osigurana druga pravna zaštita, predlaže se da se članak 147. Nacrta dopuni s novim stavkom 8. koji bi glasio: (8) Iznimno od stavka 1., tužitelj za slučaj uspjeha u sporu nema pravo na troškove postupka: -ukoliko se presuda temelji na činjenicama i dokazima koje je tužitelj iznio tek u tužbi i tijekom upravnog spora, a mogao ih je iznijeti već tijekom upravnog postupka te ako tuženik prigovori da su isti mogli dovesti do drugačijeg rješenja upravnog postupka, -ukoliko je presuda donesena po proširenom tužbenom zahtjevu tijekom postupka, -ukoliko je presudom prihvaćen tužbeni zahtjev i predmet se prvi put vraća na ponovno rješavanje.</p>	<p>Nije prihvaćen Glede primjedaba o nejednakom položaju tuženika upućujemo na Odluku i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-I-2753/2012 i dr. od 27. rujna 2016. te na Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-2086/2019 od 9. travnja 2019.</p>
142	<p>Antonija Hruška Postupak po zahtjevu za izvršenje presude kad nova odluka nije donesena u roku iz opravdanih razloga, Članak 153. Ovdje nedostaje forma odluke (rješenje?).</p>	<p>Nije prihvaćen Nepotrebno opterećivanje teksta, budući da postoji općenita odredba da o postupovnim pitanjima sud odlučuje rješenjem (članak 125. stavak 1.).</p>

143	<p>Alen Rajko Postupak po zahtjevu za izvršenje presude kad je nova odluka donesena protivno izreci presude, pravnom shvaćanju ili primjedbama suda, Članak 155. Razumljiva je intencija povećavanja discipline pri izvršenju upravnosudskih presuda. No, je li postupak izvršenja prikladan i za slučajeve u kojima kasacijske presude sadržavaju vrlo općenite upute suda (npr. „potpuno i pravilno utvrditi činjenično stanje“), ili je tu ipak, u biti, posrijedi vođenje novog spora? S druge strane, situacija je jasnija kada je sud naložio provedbu određene radnje (npr. izvođenje konkretnog dokaza i sl.). Tada je prisilno izvršenje adekvatna reakcija na aktivno nepostupanje tuženika po presudi.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
144	<p>Alen Rajko Odlučivanje o zahtjevu za izvršenje presude, Članak 156. Nije izričito uređeno odlučivanje suda kada predlagatelj izvršenja povuče zahtjev, niti kada je tijekom postupka izvršenja presuda koja se izvršava bude stavljena izvan snage. U tim je slučajevima prikladno propisati obustavu postupka izvršenja. U režim obustave postupka prikladno bi bilo prebaciti i situaciju kada je prijašnja presuda izvršena nakon podnošenja zahtjeva za izvršenje, ali prije donošenja odluke o zahtjevu (sada je to u režimu odbijanja zahtjeva, gdje objektivno ne pripada).</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
145	<p>mr.sc. Ivan Šprajc Pokretanje postupka, Članak 158. Predlažem proširiti krug subjekata po čijoj osnovi sud može ex offio pokrenuti postupak ocjene zakonitosti i to s tijelima državne uprave koja su zakonom ovlaštena na provođenje nadzora nad propisima čija je zakonitost upitna.</p>	<p>Nije prihvaćen Člankom 82. stavkom 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 36/09., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12., 123/17., 98/19. i 144/20.) propisano je da kada nadležno tijelo državne uprave donese odluku o obustavi, odnosno odluku o potvrdi odluke općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana o obustavi, podnijet će Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske zahtjev za ocjenu zakonitosti općeg akta u roku od 30 dana od donošenja odluke o obustavi, odnosno odluke o potvrdi odluke općinskog načelnika, gradonačelnika ili župana o obustavi.</p>
146	<p>Antonija Hruška Zahtjev suda za ocjenu zakonitosti općeg akta, Članak 159. Rješenje po kojem sud odmah neposredno primjenjuje zakon (i donosi odluku), a potom traži ocjenu zakonitosti općeg akta, i po kojem se onda naknadno (ex post) - ovisno o odluci u postupku ocjene zakonitosti općeg akta - ide na obnovu upravnog spora zaista nije praktično. Znatno bolje bi bilo rješenje po kojem sud u slučaju utvrđenja iz st. 1. prekida postupak i traži ocjenu zakonitosti, tako da posljedična odluka suda bude u skladu s odlukom Visokog upravnog suda RH o ocjeni zakonitosti općeg akta i da se izbjegne potreba obnove upravnog spora.</p>	<p>Nije prihvaćen Predmetno bi bilo protivno jednom od osnovnih načela upravnog spora, načelu ekonomičnosti.</p>

147	<p>Antonija Hruška Postupanje suda po zahtjevu, Članak 161. Ako je u čl. 158. st. 1. sada izostavljen uvjet donesene pojedinačne odluke temeljene na osporenom općem aktu, onda je potrebno izostaviti i mogućnost odbačaja zahtjeva za ocjenu zakonitosti općeg akta u slučaju kada je zakonom osigurana druga zaštita od nezakonitosti općeg akta (st. 1. t. 3.).</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
148	<p>mr.sc. Ivan Šprajc Odlučivanje o zakonitosti općeg akta, Članak 162. Predlažem dopuniti čl. 162. na način da se utvrdi obveza održavanja savjetodavne rasprave (barem) ako već ne i usmene rasprave. Naime, i spor o zakonitosti općeg akta predstavlja mogući predmet upravnog spora pa je neprihvatljivo da se makar i o jednoj vrsti upravnog spora načelno odlučuje bez rasprave odnosno bez mogućnosti da inicijatori odnosno stranke u postupku dobiju prigodu izjasniti se i usmeno o svojoj inicijativi ili prijedlogu.</p>	<p>Nije prihvaćen Nepotrebno, budući da na temelju članka 162. stavka 2. Visoki upravni sud može održati savjetodavnu raspravu ako ocijeni da je prije odlučivanja o biti stvari potrebna rasprava sa sudionicima postupka, znanstvenicima i drugim stručnjacima.</p>
149	<p>Antonija Hruška Sudska nagodba, Članak 166. S obzirom na prirodu upravnog spora, ako se već i dalje zadržava institut sudske nagodbe, onda svakako treba sud osloboditi dužnosti upozoravanja stranaka na mogućnost sklapanja te nagodbe, jer je to u praksi potpuno bespredmetno.</p>	<p>Nije prihvaćen Upravo suprotno navedenom, budući da stranke mogu tijekom spora pred sudom sklopiti nagodbu svrsishodno je da ih sud na to upozori.</p>
150	<p>Zanet Vidovic Dovršenje upravnih sporova pokrenutih do stupanja na snagu ovoga Zakona, Članak 169. U odnosu na primjenu Zakona na postupke u tijeku trebalo bi urediti situacije u kojem je do dana stupanja na snagu "novog" ZUS-a donesena prvostupanjska presuda ili rješenje koje se može osporavati žalbom. U protivnom bi došlo do toga da su odluke pred prvostupanjskim sudom donesene uz primjenu "starog" procesnog zakona dok će se u drugostupanjskim (žalbenim) postupcima primjenjivati "novi" procesni zakon.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
151	<p>Karlo Kožina Dovršenje upravnih sporova pokrenutih do stupanja na snagu ovoga Zakona, Članak 169. Predlaže se da se odredbe koje se odnose na apsolutno bitne povrede i zabranu dvostrukog ukida ne primjenjuju na predmete u tijeku. Dakle, predlaže se dopuniti navedeni članak: Upravni sporovi pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona, osim odredaba članka 126. stavka 3. i članka 135. stavka 3. i 4.</p>	<p>Nije prihvaćen Kao optimalno rješenje prihvaćen je prijedlog pod brojem 150.</p>

152	<p>Mario Pleše Dovršenje upravnih sporova pokrenutih do stupanja na snagu ovoga Zakona, Članak 169. Prvenstveno predlažem da se upravni sporovi pokrenuti dovrše po odredbama ranijeg Zakona o upravnim sporovima. U slučaju ne prihvatanja mog prijedloga predlažem dodavanje posebnog stavka ili članka kojim bi se propisalo da se mjesna i stvarna nadležnost sudova po upravnim sporovima pokrenutim do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovrše pred nadležnim sudovima pred kojima su započeti. Predmetnim uređenjem izazvati će se poremećaj u radu sudova koji će shvatiti da će im se promijeniti nadležnost stupanjem na snagu novog zakona pa će u tijeku postupka odugovlačiti s donošenjem odluke kako bi se danom stupanja na snagu zakona oglasili stvarno ili mjesno nenadležnim, čime će se znatno produžiti trajanje upravnih sporova.</p>	<p>Nije prihvaćen Kao optimalno rješenje prihvaćen je prijedlog pod brojem 150.</p>
153	<p>Marko Ristić Donošenje novih propisa, Članak 170. Svi niže navedeni komentari u cijelosti stoje. Da se ne ponavljam, zaista molim da se sve te primjedbe ozbiljno razmotre, kako u pogledu nomotehnike, tako i u pogledu postupaka javne nabave! Još nešto, čl. 12. st. 6. uopće ne postoji!</p>	<p>Djelomično prihvaćen Predlagatelj zakona smatra da je propisivanje rokova za rješavanje upravnog spora posebnim zakonom opravdano samo u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 8. stavka 2. Nadalje, propisivanjem nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima odstupa se od temeljnog pravila o dvostupanjskom upravnom sudovanju, a Visoki upravni sud Republike Hrvatske, koji prvenstveno rješava najsloženije upravne sporove, nepotrebno se opterećuje pa je propisivanje nadležnosti Visokoga upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima opravdano samo u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 12. stavka 4. Prihvaća se u dijelu u kojem treba brisati pozivanje na stavak 6. članka 12.</p>
154	<p>Ante Drezga Donošenje novih propisa, Članak 170. Odredba članka 170. stavak 2. Nacrta Zakona o upravnim sporovima predviđa stavljanje izvan snage odredbi posebnih zakona pod rezolutivnim uvjetom, pri čemu ti posebni zakoni nisu izričito određeni. Iako se radi o propisu više pravne snage, nema opravdanja za odstupanje od nomotehničkih pravila (članak 21. stavak 5. i članak 49. stavak 1. Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor). Članak 21. stavak 5. Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor: „Određenje prema kojemu se stavljaju izvan snage svi propisi, odnosno one odredbe propisa koje su u suprotnosti s propisom koji se donosi i to radi toga što bi se otežala primjena propisa i ugrozila pravna sigurnost, nije prihvatljivo, budući da je prepušteno da svatko u primjeni sam utvrđuje što je, a što nije u suprotnosti s novim propisom.“ Članak 49. stavak 1. Jedinstvenih metodološko-nomotehničkih pravila za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor glasi: „Izmjenama i dopunama određenog propisa ne može se mijenjati i dopunjavati drugi propis.“</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
155	<p>Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave Donošenje novih propisa, Članak 170. Ovaj komentar se odnosi na članak 170. u vezi s člancima 8. i 12. ovog nacrta prijedloga ZUS-a. Cilj</p>	<p>Prihvaćen Ističimo da je jedno od osnovnih načela upravnog spora načelo učinkovitosti te stoga predlagatelj zakona smatra da je propisivanje rokova za rješavanje upravnog spora posebnim zakonom dopušteno u</p>

navedenih odredbi nacrtu prijedloga ZUS-a je ograničiti donošenje posebnih zakona te stavljanje izvan snage postojećih odredbi posebnih zakona, kojima se propisuje hitnost postupka pred upravnim sudovima i kojima se odstupa od pravila o dvostupanjskom upravnom sudovanju. Ukoliko se usvoje predložene odredbe nacrtu prijedloga ZUS-a, sasvim izvjesno, staviti će se izvan snage članak 434. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj: 120/16. i 114/22.; dalje u tekstu: ZJN 2016), prema kojemu je VUS nadležan odlučivati u upravnom sporu o tužbama koje se odnose na odluke Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (dalje: Državna komisija), pri čemu se odluka u upravnom sporu donosi u roku od 30 dana od dana podnošenja tužbe. Na taj način staviti će se izvan snage odredbe ZJN 2016 koje su postigle svrhu zbog kojih su donesene, a to je učinkovita, djelotvorna i predvidljiva pravna zaštita u postupcima javne nabave. Pri tome se podsjeća da su navedene odredbe ZJN 2016 bile predmetnom ocjene ustavnosti te je Ustavni sud Republike Hrvatske u Odluci broj: U-I-2911/2017 od 5. veljače 2019. (dalje u tekstu: Odluka Ustavnog suda RH) potvrdio da navedene odredbe nisu protuustavne te da se istima ostvaruje učinkovita i djelotvorna pravna zaštita u postupcima javne nabave. Državna komisija smatra da oblik sudovanja, do kojega će doći ukoliko se usvoji nacrt prijedloga ZUS-a, u postupcima javne nabave nije svrsishodan, učinkovit i razmjern u kontekstu konkretnih okolnosti i potreba. Predložena postupovna rješenja protivna su opravdanim interesima koji se odnose na brzu i učinkovitu pravnu zaštitu. Svoj stav Državna komisija temelji na specifičnosti javne nabave od drugih upravnih područja (područje regulatorne nadležnosti EU) kao i specifičnosti postupka pravne zaštite u postupcima javne nabave. Također, Državna komisija smatra da opravdanost predloženog oblika sudovanja demantiraju podaci o dugotrajnosti sudske zaštite u postupcima javne nabave koji se odnose na razdoblje prije stupanja na snagu ZJN 2016, kada nije bila propisana nadležnost VUS-a za odlučivanje o tužbama u postupcima javne nabave i kada nije bio propisan rok od 30 dana za donošenje odluke u upravnom sporu. Naime, javna nabava je područje regulatorne nadležnosti EU te je prvostupanjska pravna zaštita osigurana pred Državnom komisijom kao samostalnim i neovisnim tijelom. Ustavni sud RH u Odluci od 5. veljače 2019. pravilno uočava specifičnost pravne zaštite u postupcima javne nabave u odnosu na druge upravne postupke te naglašava da je u tom smislu, sa ustavnopravnog aspekta, dostatna zaštita u jednom stupnju upravnog sudovanja. Navedeni stav Ustavni sud RH temelji na činjenici samostalnosti i neovisnosti Državne komisije, kao i procesnim pravima stranaka unutar žalbenog postupka ispred Državne komisije. Također, Ustavni sud RH naglašava, a osvrćući se upravo na postojeću pravnu zaštitu u postupcima javne nabave, prema važećem ZJN 2016, da gomilanje žalbenih instanci, prvo kroz upravni postupak, a zatim i kroz sudski postupak, nije ni svrsishodno ni neophodno. Dakle, zakonodavno uređenje sudovanja kako je propisano ZJN 2016,

slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 8. stavka 2. Propisivanje nadležnosti Visokog upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima odstupa se od temeljnog pravila o dvostupanjskom upravnom sudovanju, a Visoki upravni sud Republike Hrvatske, koji prvenstveno rješava najsoženije upravne sporove, nepotrebno se opterećuje. S obzirom na navedeno predlagatelj zakona smatra da je propisivanje nadležnosti Visokoga upravnog suda Republike Hrvatske posebnim zakonima opravdano samo u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 12. stavka 4.

prema kojem je VUS nadležan za odlučivanje o tužbama u postupcima javne nabave i prema kojem VUS o tužbi treba donijeti odluku u roku od 30 dana, Ustavni sud RH je ocijenio ustavnim. Pri donošenju svoje Odluke, Ustavni sud RH posebno je cijenio činjenicu da je Državna komisija specifično tijelo, koje u potpunosti odlučuje nezavisno od prvostupanjskog upravnog tijela. Razlozi zbog kojih je ZJN 2016 normirao nadležnost VUS-a za odlučivanje o tužbama u postupcima javne nabave, kao i rok za donošenje odluke od 30 dana, proizašli su iz upravo opisanih specifičnosti postupaka javne nabave i specifičnosti pravne zaštite u postupcima javne nabave. Međutim, osim navedenih, razlozi za usvajanje takvog zakonodavnog rješenja, proizašli su iz nedovoljno efikasne sudske zaštite prema ranijem zakonodavnom uređenju. Naime, prema prethodnom uređenju, a do kojeg bi ponovno došlo usvoji li se nacrt prijedloga ZUS-a, u prvom stupnju sudila su četiri regionalna upravna suda, uz mogućnost žalbe VUS-u. Navedeno je značilo više odluka suda u istom postupku javne nabave, dugotrajne sudske postupke, veće troškove upravnih sporova i neujednačenu sudsku praksu. Iz izvješća o radu Državne komisije za 2016. godinu razvidno je da je prosječno trajanje upravnih sporova u kojima je odluka donesena u 2016. godini iznosilo 568 dana. Navedeni podatak navodi na zaključak da vođenje upravnog spora u trajanju od 568 dana očito nije u skladu s ciljevima djelotvorne i efikasne pravne zaštite. Također, disperziranje pravne zaštite na četiri prvostupanjska suda značilo je neusklađenu praksu, što je zajedno sa faktorom donošenja odluka nakon nekoliko godina, dovodilo do pravne nesigurnosti za sve sudionike postupaka javne nabave. Dakle, model sudovanja propisan ZJN 2016 bio je odgovor na činjenicu duljine trajanja sudskog odlučivanja te je značajnim dijelom bio motiviran povećanjem učinkovitosti zaštite stranaka u postupku javne nabave odnosno svrsishodnošću samog postupka. Međutim, osim što su navedeni ciljevi zakonodavca bili nesumnjivo legitimni, svjedoci smo da su ciljevi zakonodavca u potpunosti i ostvareni. Naime, postojeći model sudovanja pokazao se kao učinkovit, predvidljiv i zadovoljavajući za sve sudionike postupaka javne nabave. Osim što su znatno skraćeni rokovi sudovanja (sa nekoliko godina na 30 dana), nastupile su i druge okolnosti zbog kojih se takvo zakonodavno uređenje pokazalo kao opravdano i svrsishodno. Kao prvo, došlo je do veće predvidljivosti odlučivanja u postupcima javne nabave, odnosno povećane pravne sigurnosti. Naime, odlučivanje jednog suda u roku od 30 dana, i to od strane visokospecijaliziranih sudaca, dovelo je do toga da su svi sudionici u postupcima javne nabave pravovremeno obaviješteni o stavu suda vezanom za određeno pravno pitanje, sukladno kojem mogu pravovremeno uskladiti svoju praksu postupanja. Također, važeći oblik sudovanja omogućio je, sukladno ciljevima Direktive 89/665/EEZ, pravovremeno otklanjanje nezakonitosti u postupcima javne nabave, odnosno otklanjanje eventualnih nezakonitosti prije izvršenja ugovora u cijelosti. Naime, ukoliko sudovanje traje nekoliko godina, ne postoji mogućnost pravovremenog

	<p>otklanjanja nezakonitosti, već se otvara mogućnost za ostvarivanje pravne zaštite u postupcima za naknadu štete od Republike Hrvatske, a što će biti, predviđamo, jedna od negativnih posljedica ukoliko se usvoji predloženi nacrt prijedloga ZUS-a. Slijedom navedenog, Državna komisija predlaže razmotriti ovo očitovanje i u nacrtu prijedloga ZUS-a navesti ZJN 2016 kao poseban propis na kojega se ne primjenjuju odredbe članaka 8., 12. i 170.</p>	
156	<p>Karlo Kožina Donošenje novih propisa, Članak 170. Ovaj članak dvojbena je s ustavnopravnog stajališta, a prije svega predstavlja potencijalno ugrozu za pravnu sigurnost. Najprije, dvojbena je može li ZUS svojim prijelaznim odredbama derogirati odredbe svih ostalih posebnih zakona. Dalje, ovakva odredba nije niti precizna, jer ako bi Vlada podnijela prijedlog u roku, a Hrvatski sabor ne bi u roku donio izmjene i dopune posebnih zakona, proizlazi da odredbe članka 12. i 13. predloženog ZUS-a koje reguliraju nadležnost sudova ne bi proizvodile pravni učinak, jer je Vlada postupila po ovoj odredbi. Naime, ZUS-om se obvezuje Vlada da podnese prijedlog u roku od godine dana, ali ne i Hrvatski sabor (kojeg se naravno niti ne može obvezati ZUS-om) da u tom roku zaista donese izmjene i dopune zakona, što posljedično dovodi do izrazite pravne nesigurnosti. Pojednostavljeno napisano, nije jasno na koji način bi se primjenili članci 12. i 13. predloženog ZUS-a, ako Vlada u roku od godine dana predloži Hrvatskom saboru navedene promjene posebnih zakona, a Hrvatski sabor u tom roku ne izglasa promjene zakona (Sabor teoretski te izmjene može izglasati i u roku dvije, tri ili četiri godine, ili nikada, Vlada na to nema utjecaj). Ovdje treba uzeti u obzir da se sljedeće godine, kada bi ZUS trebao stupiti na snagu održavaju izbori za Hrvatski sabor pa će rok od godinu dana faktično biti mnogo kraći, jer dio tog razdoblja Sabor neće zasjedati.</p>	<p>Prihvaćen Prihvaća se.</p>
157	<p>TOMISLAV HADŽIJA OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA, Uz članak 8. Prilikom donošenja Zakona o žigu (NN br. 14/2019) i Zakona o patentu (NN br. 16/2020.), u kojim je propisana i obveza „hitnog“ rješavanja, uz napomenu da je predlagač oba zakona bila Vlada RH, Vlada RH je prijedlog takve odredbe Hrvatskom saboru, obrazložila kako slijedi: „Predloženim zakonom se propisuje hitnost postupka pred Upravnim sudom u Zagrebu, iz kojeg razloga ti predmeti imaju prednost pred drugim predmetima te se odmah uzimaju u rad. Razlog ovakvoj odredbi posljedica je praćenja provedbe prava industrijskog vlasništva gdje je uočeno da brzina rješavanja ovih pitanja svakako utječe na pravnu sigurnost stranaka u postupku i s time povezanu njihovu opstojnost i konkurentnost na tržištu. Ovakvom odredbom pozitivno će se utjecati i poticati gospodarska kretanja i konkurentnost hrvatskog gospodarskog sustava, što je u skladu sa Strategijom poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014. - 2020. te Industrijskom strategijom Republike Hrvatske 2014. - 2020.“</p>	<p>Djelomično prihvaćen Jedno od osnovnih načela upravnog spora je načelo učinkovitosti te stoga predlagatelj zakona smatra da je propisivanje rokova za rješavanje upravnog spora posebnim zakonom dopušteno samo u slučajevima kada su ispunjeni uvjeti iz članka 8. stavka 2.</p>

158 **TOMISLAV HADŽIJA**
OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG
ZAKONA, Uz članak 13.

Opsežan komentar dostavljen je uz tekst članka 13. Informacije radi dostavljam statističke podatke koji ukazuju na mali broj predmeta iz područja prava industrijskog vlasništva 2021. - 37 pokrenutih Upravnih sporova protiv odluka DZIV-a 2022. - 28 pokrenutih Upravnih sporova protiv odluka DZIV-a

Nije prihvaćen

Predlagatelj zakona ne smatra opravdanim niti svrsishodnim da se posebnim zakonom propisuje mjesna nadležnost određenog upravnog suda te podsjeća da su osnovna načela upravnog spora načelo zakonitosti (članak 5.) i načelo učinkovitosti (članak 8.), a da su upravni sudovi na temelju članka 14. stavka 3. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 21/22., 60/22. i 16/23.) specijalizirani sudovi.